

Sällskapet Strömstierna – Nyhetsbrev 33

Hej alla,

Nyhetsbrev 33 kommer nu som det åttonde brevet år 2022, detta enligt vår månadsplan.

Utöver nyheterna i detta brev om Lysekils historia finns de gamla nyhetsbreven tillgängliga på vår hemsida: Nyhetsbrev 1: 1543 – 1587. N:o 2: fram till år 1610. N:o 3: till 1658-02-26. N:o 4: till 1679-08-22. N:o 5: till år 1700 (Lotsstation på Lotsberget). N:o 6: till freden i Nystad 1721-08-30. N:o 7: till 1747 cirka. N:o 8: till 1778-01-24. N:o 9: till år 1800. N:o 10: till fredsavtalet med Norge 1814. N:o 11: till år 1830. N:o 12: till köpingsbildandet 1836-02-27. N:o 13: till 1843. N:o 14: till 1850. N:o 15: till 1857. N:o 16: fram till 1860, N:o 17: till 1863. N:o 18: 1864-1866. N:o 19: 1867-1870. N:o 20: 1871-1873. N:o 21: 1874-1876. N:o 22: 1877-1879. N:o 23: 1880-1881. N:o 24: 1882-1883. N:o 25: 1884-1886. N:o 26: 1887-1888. N:o 27: 1889. N:o 28: 1890. N:o 29: 1891. N:o 30: 1892. N:o 31: 1893. N:o 32: 1894

Nyhetsbrev 33 har information om händelser i Lysekil år **1895**. Brevet innehåller som vanligt mycket om handel och affärsverksamhet med utdrag ur Bohusläningen och Lysekils Posten samt andra källor. Beslut tas på att ny kyrka skall byggas på Flaggberget och att Lysekil skall söka stadsrättigheter. En läkarekonferens genomförs dessutom i Lysekil.

Ni bör notera att understrykningar i texten som följer är mina egna gjorda kompletteringar i syfte att förtydliga informationen. Jag vill åter ge min eloge till Kerstin Jungebro och hennes avskrifter ur Bohusläningen och Lysekils Posten.

Nyhet

Sällskapet Strömstierna kommer enligt "tradition" att medverka i årets Kulturvecka i Lysekil. Mer information kommer till Er i Kulturveckans program.

När Ni läser denna Lysekils historia har jag källreferenser till de flesta händelser. Tanken med detta är dels att visa var informationen är hämtad, dels att stimulera till mer läsning. Ni kan på vår hemsida även hitta en Källförteckning över litteratur som berör Bohuslän och Lysekil.

Nyhetsbrev 14 innehåller en förteckning över **Förkortningar**. Listan med förkortningar till källor och personer kan vara användbar. Några förkortningar kan vara ersatta med klartext!

Om Ni vill kommentera innehållet i denna **Lysekils historia** är Ni givetvis välkomna! Nästa Nyhetsbrev numro 34 kommer att sändas ut till Er i slutet av september 2022.

Mvh Per Stenros

perstenros@gmail.com

./

1895 cirka Ett utklipp ur kartan över Lysekil från denna tid. Bilden visar Bansviks badhus, n:o 1, samt damernas badplats, Fruntimmersbassinen, n:o 3. Jämför med Malcolm Jacobssons fotografi på Bansviks badhus med några av husen i norra delen av Gamlestan, se 1887 ovan.

1895 cirka Utklipp ur (plan)kartan över Lysekil.

Adresser på Gamla Strandgatan och Bansviksgatan:

Gsg n:o 06 = Gsg 64	Bvg n:o 32 = Bvg 51
Gsg n:o 07 = Gsg 62	
Gsg n:o 08 = Gsg 60	
Gsg n:o 09 = Gsg 58	Bvg n:o 31 = Bvg 49
Gsg n:o 10 = Gsg 56	
Gsg n:o 11 = Gsg 45	Gsg n:o 13 = Gsg 54 Gsg n:o 15 = Bvg 47
Gsg n:o 16 = Gsg 43	Gsg n:o 14 = Gsg 52
Gsg n:o 19 = Gsg 41	Gsg n:o 17 = Gsg 50 Gsg n:o 18 = Bvg 45
...	Bvg n:o 30 = Bvg 43

Längst till höger på kartdelen ses två stycken hus på Blekegatan:

Bg n:o 9 = Bg 9

Bg n:o 11 = Bg 16

[Anm: Kartan är mindre exakt när det gäller utplaceringen av Bg 9 och Bg 16.
Jämför med bilden här nedan från 1895 cirka.]

1895 cirka Bilden ovan är ett utklipp ur ett fotografi över Gamla köpingen i Lysekil utgivet av "Gerda Magnussons Bok- och Pappershandel".

Längst uppe till höger i bilden ses huset på Blekegatan 10.

Till vänster och bortom Blekegatan 10 ser vi det gamla ålderdomshemmet på Blekegatan 16 och alldeles till vänster om ålderdomshemmet och något bortom skymtar vi huset på Blekegatan 9.

1895 cirka Utklipp ur (plan)kartan över Lysekil.

Adresser på Gamla Strandgatan:

Gsg n:o 33 = Gsg 31B Gsg n:o 31 = Gsg 42B

Gsg n:o 35 = Gsg 31 Gsg n:o 36 = Gsg 40

Gsg n:o 34 = Gsg 42A

Gsg n:o 37 = Gsg 29 Gsg n:o 38 = Gsg 38A

Gsg n:o 40 = Gsg 27 Gsg n:o 39 = Gsg 38A (idag ligger högre upp)

Gsg n:o 41 = Gsg 36

Gsg n:o 42 = Gsg 25 Gsg n:o 43 = Gsg 34
Gsg n:o 45 = Gsg 23 Gsg n:o 44 = Gsg 32
Gsg n:o 45 = Gsg 23 Gsg n:o 46 = Gsg 30
 Gsg n:o 47 = Gsg 28
Gsg n:o 48 = Gsg 21 Gsg n:o 51 = Gsg 26B
Gsg n:o 50 = Gsg 19 Gsg n:o 51 = Gsg 26A
Gsg n:o 53 = Gsg 17 Gsg n:o 52 = Gsg 24
Gsg n:o 54 = Gsg 17 Gsg n:o 55 = Gsg 22
Gsg n:o 57 = Gsg 15
Gsg n:o 58 = Gsg 13 Gsg n:o 56 = Gsg 20
 Gsg n:o 59 = Gsg 18

Adresser på Bansviksgatan:

Bvg n:o 28 = Bvg 39
Bvg n:o 26 = Bvg 37 Bvg n:o 27 = Bvg 18D
 Bvg n:o 25 = Bvg 18C
Bvg n:o 24 = Bvg 35 Bvg n:o 23 = Bvg 18B
Bvg n:o 22 = Bvg 33 Bvg n:o 21 = Bvg 18A
 Bvg n:o 20 = Bvg 31A
Bvg n:o 19 = Bvg 31B
Bvg n:o 18 = Bvg 29
 Bvg n:o 17 = Bvg 16B (VI)
 Bvg n:o 16 = Bvg 16A (V)
Bvg n:o 14 = Bvg 27A Bvg n:o 15 = Bvg 14 (IV)
 Bvg n:o 13 = Bvg 12B
Bvg n:o 11 = Bvg 25 Bvg n:o 12 = Bvg 12A
 Bvg n:o 36 = Bvg 21 (I)

1895 cirka Utklipp ur (plan)kartan över Lysekil.

Nederst i bild ses den långa Garvarebryggan, som sträcker sig ut åt NNV.

Mitt i bild ses Långebryggan som går VNV ut från Gamlestan. Huset på Gamla Strandgatan n:o 60, ligger på dagens Drottninggatan 17B eller Fiskebryggan 2. Detta hus rivs 1951, se Knuth Hansson, sid 39.

Mellan bryggorna ses en dragen "Kaj"-sträckning. Man har alltså planerat för ett utfyllnadsarbete i den östra, inre delen av Norra hamnen, Sanden kallad.

1895 **cirka** Otilia Hörman startar konservfabrik i ett sillmagasin i Norra hamnen i Lysekil. (Vassa Knivar & Skarpa Sillar) [Anm: Dagens adress är Norra Hamngatan 4.]

1895 cirka Källarmästare Erik Gustaf Robert Kjellström, född 1862 i Södertälje, övertar Lysekils Badhusrestaurant. Robert och hustrun Martina, född Svanfeldt, född 1867 i Växjö, bor i Kyrkvik, nuvarande Strandvägen 4. (Arvid Sandell, LP 1993-10-22)

1895 Husförhörlängden upphör och ersätts av Församlingsboken med en övergångsperiod på sex år. Senast 1901 skall varje församling ha lagt upp en

ny församlingsbok. Lysekils första församlingsbok läggs upp 1898 och täcker tiden fram till 1906.

- 1895 Den andra isbrytaren på Bohuskusten, ISBRYTAREN II, tas i tjänst i Göteborg. Den är avsedd för utomskärsisbrytning. Sedan dess finns minst två isbrytare placerade i Göteborg. (SS Göteborg, sid 287) (Krantz, Göteborg och Bohuslän, sid 291)
- 1895 En bohuslänsk expedition företas till Island av bland annat Hilde Isaksson från Resö i norra Bohuslän. Syftet med resan är att klara ut villkoren för att bedriva fiske vid Island. Svaret blir: man skall ha rök på strand. Isaksson köper en tomt och återvänder hem. Ångaren RUNA, under befäl av kapten Backman, förhys, bemannas samt utrustas med fångstredskap och material till hus. Fisket pågår från augusti 1895 till februari 1896 och inbringar 3.000 tunnor sill av utmärkt kvalitet. (Knuth Hansson, Fiskkonserverindustrin i Bohuslän, sid 23)
- 1895 Svensk Skyttetidskrift börjar utkomma, genom centralstyrelsens sekreterare, apotekare Wilhelm Wahlqvist, och blir skytteväsendets naturliga språkrör. Några exempel på däri framförda tankar och uppslag kan här vara på sin plats. Genom tidskriften återupprepar kapten Christopher Lemchen ett anförande, som han höll vid Kungsholms försvarsförbunds möte i Vetenskapsakademiens hörsal den 18 november 1895. ”Den frivilliga skytterörelsen” är ämnet för hans ”synnerligen uttömmande, intressanta och av varm fosterlandskärlek genomandade föredrag”, vars bärande tanke kan sammanfattas i hans uttalade åsikt att ”skytteföreningarna måste utbildas efter arméns metod”. (Dunér, Skytteväsendets historia, sid 441-442)
- 1895 Kommunalfullmäktiges sammanträden i skollokalen flyttas till banklokalen i Martin Julius Magnussons hus nuvarande Kungsgatan 30 1895. Där inrättas den nya stadens förvaltning samt rådhusets verksamhet år 1903. (Knuth Hansson, sid 157)
Bohusläns Enskilda Bank flyttar troligen sin verksamhet till nya lokaler på Kungsgatan 43. [Anm: Se vidare 1903-09-12, Egendomsaffär.]
- 1895 Alfr. Boviks Konservfabrik startas av Alfred Teodor Bovik. I priskuranter och på burkar anges 1892 som startår. Han kan möjligen innan företaget registreras ha gjort inläggningar i liten skala, men han kan inte vid den tiden ha haft någon kommersiell tillverkning. (Henrik Harnevie, Konservfabrikanter i Lysekils kommun)
[Anm: Knuth Hansson skriver: Boviks Konservfabrik med varumärket Boviks grundas 1892 på Rinkenäs i Lysekil av bröderna Alfred Bovik och Otto Bovik (död 1926). (Knuth Hansson, sid 148) (Knuth Hansson, Fiskkonserverindustrin i Bohuslän, sid 13). Se även (LP 2003-11-26) (LP 2005-07-22). Arbetsstyrkan uppges som mest vara 75 personer. (LP 1993-07-19)]
- 1895 Carl Aron Cornér grundar AB Cornérs Konservfabrik i Norra Hamnen i Lysekil. (Knuth Hansson, sid 147-148) [Anm: Dagens adress är Norra Hamngatan 6.]
Firmamärket heter Örnen.

- 1895 August Kihlberg och Teodor Landeberg har konservfabriker i Lysekil. (A.H. Malm)
- 1895 Lysekil får ytterligare en läkare genom att doktor Axel Ludvig Nilsson startar läkarpraktik i köpingen på Färgaregatan 3. Efter två år flyttas praktiken till Nilssons nybyggda hus på Kungsgatan 42. (Inge Homlid, LP 2005-06-17) (Knuth Hansson, sid 78-79)
- 1895 Poliskonstapel Carl August Lindow avgår och ersätts av Claes Edvard Andersson Rosén.
- 1895 Lysekils Skyttegille uppför en skyttepaviljong i Pinnevik och får dispositionsrätt på Stångholmen där man uppför en blinding och en redskapsbod. Dispositionsrätten kostar 10 kronor per år.
- 1895 Under våren utfylls Sanden i gamla köpingen med muddermassor. Detta eliminerar problemet med det illaluktande och hälsovådliga området längst in i Norra hamnen. Även en stenmur anläggs över viken för att påskynda uppgrundningen. (Ernst Hörman, Lysekils Mekaniska Verkstad 1899-1919, sid 63)
- 1895 Lysekils Badhus AB förstorar badhusrestauranten. (Lüsch, Lysekils Historia, sid 38) (LP 1993-08-09)
- 1895-01-05 **Bohusläningen**
Utbjudes hyra. I Lysekil uthyres en våning om 5 rum, 2 stora inbyggda verandor samt kök och ekonomilägenheter. Belägenhet vid Stora Badhusparken med vidsträckt utsikt öfver Gullmarsfjorden. Egendomen bestående af villabyggnad om 11 rum och 2 kök samt en mindre byggnad om 5 rum och kök, kan äfven få köpas på goda villkor. Vidare genom Herr v. Härads höfding N. Hedlund, Lysekil, eller undertecknad egare, Göteborg, Andra Långgatan 21, N. J. Nielsen. (Bohusläningen, 1895-01-05/KJ)
- 1895-01-10 **Bohusläningen**
Sjöfarten på Lysekil, under 1894 var liflig. Till köpingen inklerades nämligen från utrikes ort 1.240 fartyg med en sammanlagd dräktighet af 114.374 tons. Af dessa kommo från Norge 779, Danmark 245, England 105, Preussen 94, Portugal 10, Italien 4, Spanien 2 och Holland 1. Till nationen voro 980 af fartygen svenska, 1.940 norska, 74 danska, 48 tyska, 2 finska och 1 engelskt.

Till utrikes orter afgingo 1.181 fartyg med sammanlagd dräktighet af 134.685 tons. Af dessa gingo till Norge 446, Preussen 411, Danmark 164, England 112, Ryssland 31, Frankrike 10, Holland 3, Belgien 2, Finland 1 och Afrika 1. Till nationen voro 871 svenska, 161 norska, 21 danska, 55 tyska, 1 engelskt och 1 franskt. (Bohusläningen, 1895-01-10/KJ)

- 1895-01-11 I en skrivelse inbjuds fullmäktiges ledamöter att närvara vid ett föredrag av rektor Karl Hugo Birger Holmin. Han skall tala om vikten av en järnvägsbana genom Bohuslän. (Per Carlsson, 1895) [Anm: H. Holmin är född 1872 i Asby, Östergötland. SB1900 skriver att Holmin är folkskollärare.]
- 1895-01-24 **Bohusläningen**
Nytt hus till salu, på Slätten vid Lysekil, uppfört af plank samt brädklädt, indelt i sju rum och tre kök, står på friköpt tomt med vacker utsikt, gifver god inkomst. Vidare meddelar Smeden L. Persson, Lysekil. (Bohusläningen, 1895-01-24/KJ)
- 1895-02-05 **Bohusläningen**
Bränvinsbolaget i Lysekil nettovinst för förra året utgör kr. 52.542, hvaraf Lysekils kommun erhåller kr. 26.271 kr. (Bohusläningen, 1895-02-05/KJ)
- 1895-02-05 **Bohusläningen**
”Gjallarhornet” skrifver: I april månad förlidet år beslöto brandförsäkringsbolagen, att premierna för Lysekil skulle, i likhet med hvad som samtidigt beslöts för de flesta andra stads- och köpingssamhällen, höjas, serest icke af vederbörande myndigheter beslut fattades före 1 januari 1895 om ett tidsenligt ordnande af brandsläckningsväsendet.
- Kommunalmyndigheterna i Lysekil blefvo genom cirkulär underrättade härom och fingo tillika sig tillsändt ett allmänt schema, utvisande hvad brandförsäkringsbolagen betraktade såsom norm för ett betryggande brandsläckningsväsen.
- Sedan kommunalstyrelsen i slutet av förlidet år förklarar de uppställda allmänna fordingarna för stora för det lilla samhället och hemställt, att nuvarande anordningar för eldsläckning i Lysekil måtte godkännas och samhället befrias från premiehöjning, beslöto brandförsäkringsbolagen ett uppskof med tillämpningen af den förhöjda premien till 1 april 1895, på det att ärendet före den tiden måtte hinna fullständigt utredas, samt uppdrogo åt Skandias och Sveas inspektörer, herrar Frykstrand och Sjöberg, att besöka Lysekil för att dels taga reda på nuvarande brandsläckningsanordningar och dels lemna råd och upplysningar om de förbättringar, som kunde erfordras och tilläfventyrs vore möjliga att åstadkomma utan allt för stor kostnad för samhället.
- Vid besök i Lysekil 22 januari uppgjorde förbemälde inspektörer följande förslag till brandväsendets förbättring.
- 1) Brandtelegraf af L. M. Ericssons system med 8 å 10 brandskåp på lämpliga platser uppsattes inom köpingen.

2) Centralapparaten uppsättes å poliskontoret, hvarest vakt skall finnas såväl dag som natt.

3) Från polisstationen skall elektrisk signalförbindelse finnas till 10 stycken brandkarlar och till brandbefälet, som vid anmäld brand och till brandbefälet, som vid anmäld brand härmed genast kunna tillkallas. De 10 brandkarlarna öfvar minst 10 gånger om året, och böra de vara försedda med i ögonen fallande uniformstecken.

4) För den händelse ofvan nämnde brandkarlar bo mera än 100 meter från polisstationen, skall telefon med direkt ledning finnas för att meddela dem brandstället.

5) I omedelbar närhet till brandkarlarnes bostad skall en redskapsvagn med nödig utstyrsel finnas.

6) En 2-hjulig ångspruta om minst 700 liters effekt med tillhörande cirka 300 meters väfslang anskaffas, och skall lämplig maskinist till sprutan finnas.

Brandkåren och brandredskapen i öfrigt bibehållas i sitt nuvarande skick.

Om förestående anordningar vidtagas, så hafva inspektörerna tänkt sig, att Lysekil icke blott skulle kunna befrias från premiehöjning utan fick den nuvarande premien nedsatt.

Förbemälda förslag innebär alls icke upprättande af fast brandkår, och en sådan skulle kanske också tynga allt för mycket på kommunens budget. (Bohusläningen, 1895-02-05/KJ)

1895-02-09 **Bohusläningen**

Vintern 1894-1895 är en hård snövinter

Uddevalla både jernvägs- och sjöledes är i saknad af förbindelse med öfriga delar af landet. Orsaken är de svåra trafikhinder, som den under veckan med oförminskad styrka rasande snöstormen vållat." Lyckligtvis ha vi telegraf och telefon, säger tidningen.

Skolorna hafva under senare dagarne varit inställda, och fabrikerna slutat tidigare än vanligt på qvällen. Gammalt folk börjar känna igen sig. Så gick det till i vår ungdom, heter det.

På Herrljungabanan utgingo under dagen lokomotiv med snöplogar men hoppet att få jernvägstrafiken igång igen redan i dag är ringa. (Bohusläningen, 1895-02-09/KJ)

1895-02-09 **Bohusläningen**

Fråga om ny kyrkobyggnad i Lysekil. Vid kyrkostämma 5 februari i Lysekil behandlades ett väckt förslag om byggnad af ny kyrka för köpingen. Den

gamla är nämligen dels bristfällig dels för liten. Man torde erinra sig alla de tvistigheter som uppstått med anledning af försäljningen af bänkplatser under senare åren. Denna försäljning har dock ej, påstår en meddelare till Bohusläningen, varit alldeles så omotiverad som många föreställt sig. Befolkningen i hela den till köpingen gränsande delen af Lyse socken, den s. k. Slätten, har nämligen plägat taga kyrkan i anspråk och likaså hafva om sommaren badgästerna tagit en stor del af kyrkans platser i besittning, lemnande ett ganska litet ytrymme qvar åt köpingsborna. Det är alla stridigheterna härom, som kraftigast bidragit till väckande af frågan om en ny kyrkas byggande. På tisdagens kyrkostämman skulle dessa tvister få ett slut.

Kyrkorådet, som haft frågan under förberedande behandling, hade tillstyrkt byggandet af ny kyrka på det s. k. Flaggberget ofvanför nuvarande kyrkas plats. Den nya kyrkan skulle rymma cirka 2.000 personer och medel till densamma anskaffas genom amorteringslån. I tisdags var, som sagdt, kyrkostämman sammankallad för att besluta i frågan.

Konsul M. Radhe begärde först ordet. Rätta tiden att bygga ny kyrka vore, menade talaren, just nu, då penningar kunde fås så billigt. Den gamla kyrkan är alldeles för liten. Den nya borde rymma 2.000 personer. Ansåg att priset för en sådan skulle mycket överstiga 100.000 kronor, af hvilken summa 30.000 kr. fanns redan nu i kyrkokassan. Resten kunde upplånas mot amortering på 40 år. Förberedande arbeten, såsom anskaffande af tomt, uppgörande af ritningar, kostnadsförslag o. d. borde göras så snart möjligt.

Konsul Lysell svarade härtill, att kyrkan visserligen var för liten, men som köpingens skatter redan nu äro tämligen stora och affärerna i allmänhet dåliga borde frågan om byggandet af ny kyrka uppskjutes. De 30.000 kr. funnos dessutom ej disponibla, då en stor del af dessa medel är utlånad till köpingens skolor. Yrkade uppskof.

Apotekaren Lundberg invände häremot, att tiden till följd af den låga räntefoten, nu var den gynnsammaste. Ränta på upplånade 70.000 kr. borde ej bli högre än 4½ procent.

Konsul Radhe ansåg, att, om byggande nu uppskjöts skulle aldrig någon kyrka komma till stånd. Församlingens utgift till kyrkan blefve ej större än nu, ty hyran för bänkplatser blir ej mindre än den ökade skatten. (Bifall).

Herr Ödman upplyste att blott en tredjedel af kyrkokassan är utlånad till skolan. Ansåg att man kunde få lån mot 4 procent. Större utgifter kunde ej komma ifråga. Alla tvister om bänkhyra skulle bortfalla om ny kyrka kom till stånd. Kyrkan måste byggas nu.

Konsul Lysell ansåg dock att ny kyrka skulle bli dyrare. Bänkplatserna borde ej säljas.

Herr Ödman betonade äfvenledes att ny kyrka skulle bli dyrare. Bänkplatserna borde ej säljas.

Herr Ödman betonade äfvenledes att bänkplatserna till denna blefve mera jemt fördelade, då alla fingo betala sin afgift till kyrkan i form af skatt, och ej som nu, då hvar och en får köpa en bänk. Nu betaltes af somliga 10 á 12 kr för en plats, af andra 4 á 5 kronor.

Konsul Radhe upplyste, att assuransen för gamla kyrkan utgår 1897 och att den ej får förnyas med mindre än taket omläggas, hvilket skulle medföra ökad kostnad.

Kapten Lycke ansåg att vi ej borde samla medel till en kyrka, ”som vi aldrig får se”. Skall kyrka byggas, bör det ske nu.

Pastor Andeberg ansåg nuvarande för liten för en så frångående plats. Dessutom vore tämligen skröplig. Tillstyrkte nybyggnad.

På ordförandens fråga, om stämman ville besluta byggandet af ny kyrka så snart som möjligt, svarades det stor majoritet ja. Härefter öfvergick man till frågan om platsen för den nya kyrkan och priset för en sådan plats. Två förslag förelågo: antingen på den plats kyrkan nu står eller på Flaggberget.

Herr Ödman föreslog att ny stämma skulle besluta derom.

Pastor Andeberg förklarade, att denna kyrkostämma ej kunde besluta derom, alldenstund ej något blifvit om detta nya ärende kungjort,. Men då kyrkorådet tillstyrkt platsen på Flaggberget, borde stämman ge kyrkorådet i uppdrag att efterfråga kostnaden för densamma.

Kapten Lycke upplyste att jordegare 1893 begärt 75 öre qvadratalnen. 4.000 qvadratalnar borde vara nog.

Fotograf Jacobsson ansåg att man först borde undersöka den gamla platsen. Härmed instämde herr Ödman.

Kapten Pijk upplyste, att der funnes cirka tre alnar jord och sedan lös gyttja.

Konsul Radhe frågade hvar gudstjenst skulle hållas under tiden för byggandet. Flaggberget vore vackraste och bästa platsen.

Kapten Lycke menade, att den gamla kyrkan sedan kunde användas till skolhus, kommunalrum, o. d.

Pastor Andeberg instämde med Konsul Radhe. Ansåg att man dessutom borde taga det sköna läget och den goda grunden i beaktande.

Herr Lindebeck ville först ha en undersökning af platsen på Flaggberget. Skulle kyrkan byggas i skrefvan mellan bergen vore osäkert om grund der fanns att få. Det vackra läget vore nog bra, men grunden dock viktigare!

Konsul Radhe menade om man ej kunde ge sig till att undersöka förrän man erhållit jordegarnes samtycke att få köpa platsen.

Stämman beslöt nu att uppdraga åt kyrkorådet att underhandla om pris och att, sedan man fått platsen ”på hand”, låta undersöka grunden. Konsul Radhe ansåg, att äfven penningfrågan borde nu afgöras äfvensom frågan om kyrkans storlek m. m. Stämman beslöt emellertid att låta kyrkorådet först uppgöra vederbörliga förslag. Konsul Lysell ansåg frågan för hastigt afgjord. Man borde först skaffa tomt eller veta hvad den kostar innan man beslutar bygga.

Stämman vidblef dock sitt beslut att bygga och låta kyrkorådet utreda detaljfrågorna. (Bohusläningen, 1895-02-09/KJ)

1895-02-09

Bohusläningen

Målare Jöns Isaksson Öberg rekommenderar sig till utförande af allt som till yrket hör. Ett godt och samvetsgrant arbete utlofvas, i förening med billigt pris. Order upptagas med tacksamhet. Nya Jern & Färghandeln, Lysekil. (Bohusläningen, 1895-02-09/KJ)

1895-03-02

Bohusläningen

Malcolm Jacobssons Fotoatelier i Lysekil har erhållit en ny apparat, särskildt för kopiering af fotografier, målningar och planchverk. Derför böra de som hafva gamla porträtt, hvilka visa benägenhet till att gulna och blekna, snarast insända desamma till kopiering, då nya fotografier erhållas, som ofta äro bättre än original-porträttet och aldrig förändras. (Bohusläningen, 1895-03-02/KJ)

1895-03-15

Den tremastade skonaren CHRISTINE köps av ett Lysekilsrederi där rederiets namn tecknas av Julius Backman. Ägarandelarna i rederiet är Julius Backman 13/48, sjökapten Adolf Olausson Lycke 10/48, sjökapten Nils Olofsson Lycke 10/48 och handlande Carl Backman 10/48, samtliga boende i Lysekil. Dessutom äger handlande Anders Christensson, Gravarne 2/48 och handlande Carl Samuelsson 3/48. Till befälhavare utses Hilmer Backman, Lysekil.

1895-03-26

Bohusläningen

Lysekils hafsbadanstalter.

Till källaremästare för badrestauranten är från instundande sommar antagen herr Robert Kjellström, som under de sista åren varit hofmästare å stadshotellet i Upsala. (Bohusläningen, 1895-03-26/KJ)

1895-03-28 **Bohusläningen**

God plats finnes genast för ett ordentligt fruntimmer, som vill åtaga sig att sköta ett spädt barn, om anmälan göres hos Fru Emelie Dorthé, Lysekil. (Bohusläningen, 1895-03-28/KJ)

1895-03-30 Brandförsäkringsbolagens Tarifförening hade i skrivelse påtalat köpingens dåliga brandberedskap och föreslog en upprustning i sju punkter. Skedde inte detta skulle assuranspremien höjas betydligt. Bland annat föreslogs anordnandet av 10 stycken brandskåp utplacerade på lämpliga platser inom köpingen samt anläggandet av en centralapparat på polisvaktkontoret, där vakt skall finnas i tjänst hela dygnet. Från vaktkontoret skall finnas möjlighet att per signalförbindelse kalla tio brandkarlar vid brandlarm. Skrivelsen rekommenderade dessutom inköp av diverse brandattiraljer såsom ny ångspruta med slang mm. Nysatsningen beräknades kosta 10.250 kronor. Fullmäktige beslutade antaga förslaget samt uppdrog åt kommunalnämnden att upptaga lån på beloppet under två år. (Per Carlsson, 1895)

1895-03-30 **Bohusläningen**

Vid behof af Skodon vänd Eder förtroendefullt till undertecknad, som deraf innehar ett större lager starka och välgjorda till billiga priser. Högaktningsfullt. A. J. Schärberg, Lysekil. (Bohusläningen, 1895-03-30/KJ)

1895-03-30 **Bohusläningen**

Rum att hyra. Fyra ljusa och vackra rum och kök med tambur och egen ingång samt vacker, vidsträckt, omkring 2 mils utsikt åt sjön, i andra våningen i huset n:r 31 Gamla strandgatan i Lysekil äro att få hyra när som helst på billiga villkor.

En källare i samma hus, passande till bagerirörelse eller handel, kan äfven få hyras - reflekterande torde vända sig till Sigurd Carlsson, Lysekil. (Bohusläningen, 1895-03-30/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 42B.]

1895-04-04 **Bohusläningen**

Värdefull lösöresauktion i Lysekil. i anledning af Herr Källarmästaren Frans Magnusson skall upphöra med sin mångåriga restaurationsrörelse i schweizeriet vid badinrättningen i Lysekil, kommer genom offentlig aution, som på stället förrättas, men början Onsdagen den 24 April och derpåföljande dagar, hvaje dag med början kl. 10. f.m. att försäljas Linne, deraf duktyger och servietter, Nysilfver, såsom knifvar, gafflar, matskedar, desertscedar, theskedar, bordställ, brickor, kaffekannor, gräddkannor, socerskålar, champagne- och punschhållare. Glas och porslin; hvarjehanda kokkärl af

koppar, jern- och blecksaker, en dubbel inventionssoffa, jernsäng med resårmatrass jemte flera möbler och diverse sängkläder; isskåp och islår samt tråkäril m. m.

Kände vederhäftige inropare erhålla tre månaders betalningsanstånd, okände få ställa nöjaktig säkerhet eller betala kontant. Skal & Lysekil den 1 April 1895. Efter anmodan **Gust. Andersson**. (Bohusläningen, 1895-04-04/KJ)

1895-04-04 **Bohusläningen**

Nytt hus till salu på Slätten vid Lysekil, indeladt till 2 rum och 2 kök samt gång i undra botten, jemte 3:ne vindsrum, samt rymlig källare, står på stor friköpt tomt, med vackert läge, säljes särdeles billigt om snar uppgörelse sker med John Nyqvist, Slätten & Lysekil. (Bohusläningen, 1895-04-04/KJ)

1895-04-06 **För ärade kunder** och försäljare av "Radhes Hushållsansjovis" tillkännages att denna omtyckta sort inlägges under hösten **direkt i kärilen, av svensk fångst, med utsökt fin kryddsats** och under **noggrann tillsyn**, vilket allt förorsakar dess erkänt bästa kvalitet av finare ansjovis.

Den är alltså icke så kallad fabriksansjovis.

Finnes att tillgå hos varje välförsedd Delikatesshandlande och i parti hos J. Th. Karlsson. Allmän telefon 1205.

Magnus Radhe. Innehavare av firman G.J. Sundberg i Lysekil.

Sundbergs Delikatess-Ansjovis,
Sundbergs skinn- & benfri Ansjovis,
Sundbergs Superior- & Ostron-Ansjovis,
Sundbergs Sill i Gaffelbitar.

(Dagens Nyheter 1895-04-06 via Rustan Gandvik)

1895-04-09 **Bohusläningen**

Hafsbad och klimatisk kur- och rekreationsort. LYSEKIL. Ingen terminindelning. Säsong från 8:e Juni till 15:e September.

Strandhotellena nybyggda 1894, med verandor och balkonger inneh. 50 komfortabla inredda rum. Badrestauranten, ombyggd 1895, innehafves af herr Robert Kjellström.

Fullständig Bad- och Brunnstur, Gymnastik, Massage och Elektricitet inom tvenne badanstalter. Särskildt rekommenderas Nauheimer, Kreutznacker, och Aachenerkur och Filtreeradt dricksvatten. Nya vidsträckta promenader. God tillgång på billiga bostäder i fritt liggande villor. Flera restauranter. Inackordering i fröken Bergströms pensionat. Läkare: Badintendenten D:r A. Wide, prof. R. Murray, D:r P. F. Landelius. Utförligt prospekt och kartor på begäran. Daglig ångbåtsförbindelse med Göteborg och Uddevalla. Telegraf, Rikstelefon. Medicinska förfrågningar besvaras af Badintendenten D:r A. Wide. Rumsbeställningar genom Kamreraren, Fröken L. Husberg.
(Bohusläningen, 1895-04-09/KJ)

- 1895-04-11 **Bohusläningen**
Tillkännagifvande!
Undertecknad som öppnat Bageri & Konditorirörelse vid Kungsgatan 41, Lysekil, rekommenderar sig i ärade allmänhetens hågkomst. Lysekil i April 1905, Johan Adriansson Lundén. (Bohusläningen, 1895-04-11/KJ) [Anm: Dagens adress skulle vara Fiskaregatan 3.]
- 1895-04-13 **Bohusläningen**
Lysekil vill bli stad. Lysekils kommunalfullmäktige hafva beslutit att med förord till kommunalstämman öfverlämna väckt förslag att köpingen må söka k. m:ts tillstånd att blifva stad. (Bohusläningen, 1895-04-13/KJ)
- 1895-04-23 **Bohusläningen**
Brandväsendet i Lysekil. kommunalfullmäktige i Lysekil ha beslutit anställande af fast brandkår på omkring 10 man samt uppsättande af brandtelegraf. (Bohusläningen, 1895-04-23/KJ)
- 1895-04-25 **Bohusläningen**
Lysekil skall söka stadsrättigheter. Till Bohusläningen telefoneras vid kommunalstämman i går beslöts med 1.650 röster mot 27 att till k. m:t ingifva ansökan om stadsrättigheters förvärfvande åt köpingen. Beslutet föregicks af en stunds diskussion, derunder bland andra öfverstelöjtnant Lilliehöök, d:r Landelius och konsul M. Radhe lifligt talade för ansökningens ingifvande. Mot densamma yttrade sig endast lotse Fritz Hörman och fotografen M. Jacobsson.
(Bohusläningen, 1895-04-25/KJ)
- 1895-04-27 **Bohusläningen**
H:r arbetare i Lysekil. Ständigt välsorterad lager af kostymer och Arbetskläder i Lysekils Godtlöpshandel. **K. J. Asp**. (Bohusläningen, 1895-04-27/KJ)

- 1895-04-27 **Bohusläningen**
E. LUNDELLS
Skrädderiaffär, rekommenderar sitt för säsongen inkomna lager af In- & utländska Tyger utför omsorgsfullt allt hvad till yrket hörer.
Högaktningsfullt. **E. Lundell**, Lysekil. (Bohusläningen, 1895-04-27/KJ)
- 1895-04-29 På kyrkostämman i Lysekil tas beslut om att uppföra en ny kyrka i granit.
(Arvid Sandell, LP 2001-11-28.)

- 1895-04-29 Länsstyrelsens handelsregister.
Uti härstädes fört handelsregister har den 18 dennes intagits följande anmälanden:
1:o) ...
2:o) Marianne Lindblom i Lysekil har överlåtit den handelsrörelse, som av henne därstädes idkats under firma **M. Lindblom**, på hennes son Ernst Gottfrid Lindblom.
Göteborg å Landskansliet den 29 april 1895. **G. Snoilsky** / Henrik Westin.
(4759v Göteborgs Handels- & Sjöfartstidning 1895-04-29 via Rustan Gandvik) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 31A]
- 1895-05-04 Ett 1-kronestycke är värdt 45 öre: Myntets silfvervärde understiger, som bekant, dess nominella värde. I 1873 års myntlag bestämdes kvantiteten fint silfver i 1 kr till 6 gram, hvarigenom detta mynt till en början hade ett värde af 94 öre. Silfverpriset undergår emellertid ständiga växlingar, och för närvarande är det verkliga värdet på ett 1-kronestycke endast 45 öre. (Bohusläningen 1895-05-04)
- 1895-05-07 **Bohusläningen**
Kungörelse.

Genom auktion, som förrättas i huset n:r 56 Gamla Strandgatan i Lysekils köping lördagen den 11 dennes kl. tolf på dagen, försäljes för Lysekils fattigvårdsstyrelses räkning nämnda på ofri grund belägna hus om tre rum och kök, äfvensom diverse löseegendom efter aflidna enkan Kristina Jönsson och hennes dotter Henrietta, bestående af möbler och husgeråd samt säng- och gångkläder; allt å villkor som vid auktionen tillkännagifvas. Lysekil den 3 Maj 1895. Efter anmodan **Vikt. Hyllegren**. (Bohusläningen, 1895-05-07/KJ)

1895-05-11 **Bohusläningen**

Till biträdande badläkare vid Lysekils hafsbadanstalt från 8 juni till 15 september äro antagna medicine kandidaterna Magnus Pontin och Gustaf Falk. (Bohusläningen, 1895-05-11/KJ)

1895-05-11 **Bohusläningen**

Smed. En god smed till sträckstensverktyg kan strax få en mycket förmånlig och varaktig plats. Fri resa. Endast en verkligt duglig smed göre sig besvär. Ingeniör Gunnerson, Lysekil. (Bohusläningen, 1895-05-11/KJ)

1895-05-14 Smalspårig längdbana genom Bohuslän: Kostnadsförslag för smalspårig längdbana genom Bohuslän, uppgjort av ingeniör P. Strid, föreligger nu. Bibanor skall dragas till Kolhättan (midst emot Svanesund) samt till Lysekil och Grebbestad. Hela sträckan kommer att uppgå till 240 kilometer med 32 större och mindre broar. Kostnaderna är beräknade till omkring 7 millioner kronor. (Bohusläningen 1895-05-14)

1895-05-14 **Bohusläningen**

Från Lysekil skrifves till Bohusläningen:
Kommunalfullmäktige sammanträdde för första gången i sin nyförhyrda lokal 10 dennes.

Från hamnstyrelsen hade inkommit ansökan om ett anslag af 3,000 kr. för att kunna fullborda arbetet med kajbyggnaden vid Sillgränd. Bifölles. – Promenadplatserna åt badgästerna. För att kunna hålla dessa i ordning begärde "Lysekils vänner" att frptfarande få behålla sitt årliga anslag af 150 kronor. bifölles. – Badhusbolaget hade inlemnad sin till köpingens befallningshavare ställda ansökan om utskänkning af spirituosa såväl på utflykter till sjös och lands som i sina lokaler vid badhuset och i parken samt att få hålla dessa öppna till kl. 12 på natten.

Fullmäktige beslöto i öfverensstämmelse med kommunalnämnden att tillstyrka ansökan.

Från A. G. Bergfalk hade ankommit en till Konungens befallningshavande ställd ansökan om utskänkingsrättigheter. Sedan skomakaremästaren C. G.

Kjellsson talat för bifall, beslöto öfriga närvarande enhälligt att i likhet med nämnden ej tillstyrka rättigheterna. –

Från generalpoststyrelsen hade ankommit skrifvelse, att postföringen å linien Qvistrum – Lysekil skall från 1 nästa juni blifva afgående post måndagar, torsdagar, lördagar kl. 1 midd.; ankommande post tisdagar, fredagar, söndagar kl. 11 e. m. Enär det skulle blifva ogynnsammare tid för affärsmän att kunna besvara ankommande post, beslöts enhälligt at afsända till generalpoststyrelsen en skrifvelse med begäran, att den nuvarande postföringen skulle så vidt ske få fortfara. (Bohusläningen 1895-05-14/KJ)

1895-05-14 **Bohusläningen**

En mindre segelbåt af ek 23 fot öfver stäf med 4 nya segel samt öfriga inventarier i godt stånd, ytterst styf och snabbseglande, säljes billigt efter öfverenskommelse af Hjalmar Ohlsson, Lysekil. (Bohusläningen 1895-05-14/KJ)

1895-05-16 **Bohusläningen**

Genom offentlig auktion i Lysekil Onsdagen den 5 Juni med början kl. 11 f. m. låter Fröken Carolina Wennergren, Strandgatan n:r 81, i anseende till uthyrning försälja sitt välvårdade möblemanng såsom resår- och liggsoffor, chäslonger, byråer, komoder, stolar och bord, delvis af massiv mahogny, och ett skåp, passande i restaurationslokal, jemte tarfligare möbler äfvensom hvarjehanda husgerådssaker, glas och porslin samt en del sängkläder m. m.

För vederhäftighet kände inropare lemnas tre månaders betalningsanstånd. Skal & Lysekil den 13 Maj 1895. Efter anmodan. **Gustaf Andersson**. (Bohusläningen 1895-05-16/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 7.]

1895-05-18 **Bohusläningen**

Född. En dotter. Lysekil den 17 Maj 1895. Nanna Hedlund f. Åberg. Nils Hedlund. (Bohusläningen 1895-05-18/KJ)

1895-05-18 **Bohusläningen**

Från Lysekil skrifves till Bohusläningen: ”Parkens kafé är nu helt och hållet ombygdt med stora verandor och ny musikpaviljong samt ter sig synnerligen prydlig. Pingstafton börjar en uniformerad oktett att der utföra musik. Pingstdagarne gifves kaffekonsert med fri entré till parken, som förhyrts på fem år, af källarmästaren August Henrik Lindberg hvilken i och för densammas tidsenliga iordningställande icke skytt kostnader. (Bohusläningen 1895-05-18/KJ)

1895-05-18

Bohusläningen

Lysekilsparken: Parkens kafé är nu helt och hållet ombyggt med stora verandor och ny musikpaviljong samt ter sig synnerligen prydligt. Pingstafton börjar en uniformerad oktett att där utföra musik. Pingstdagen gives kaffekonsert, med fri entré till parken, som förhyrts på fem år av källarmästare August Henrik Lindberg. (Bohusläningen 1895-05-18/KJ) (Foto: Hugo Hallgren. 1900 cirka)

1895-05-28

Lustresa till Lysekil anordnar Logen Vikingen, med anledning af Distriktsmötet, med ångfartyget VIKEN Pingstdagen, med afgång från Uddevalla kl 12 f.m. samt retur Annandagen omkring kl 3 e.m. Biljetter tillhandahålles hos Guldsmed Carl Leopold Nordström. Tur och retur 1,50, barn under 12 år half biljett. Obs! Endast absolut nyktra får medfölja. (Bohusläningen 1895-05-28)

1895-05-28

Bohusläningen

Till salu: Huset nr 56 Gamla Strandgatan i Lysekil, mitt emot Olssons Skofabrik, beläget å rymlig tomt. Vidare meddelar Consul Aug. Lysell i Lysekil. (Bohusläningen 1895-05-28/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 20.]

1895-05-28

Bohusläningen

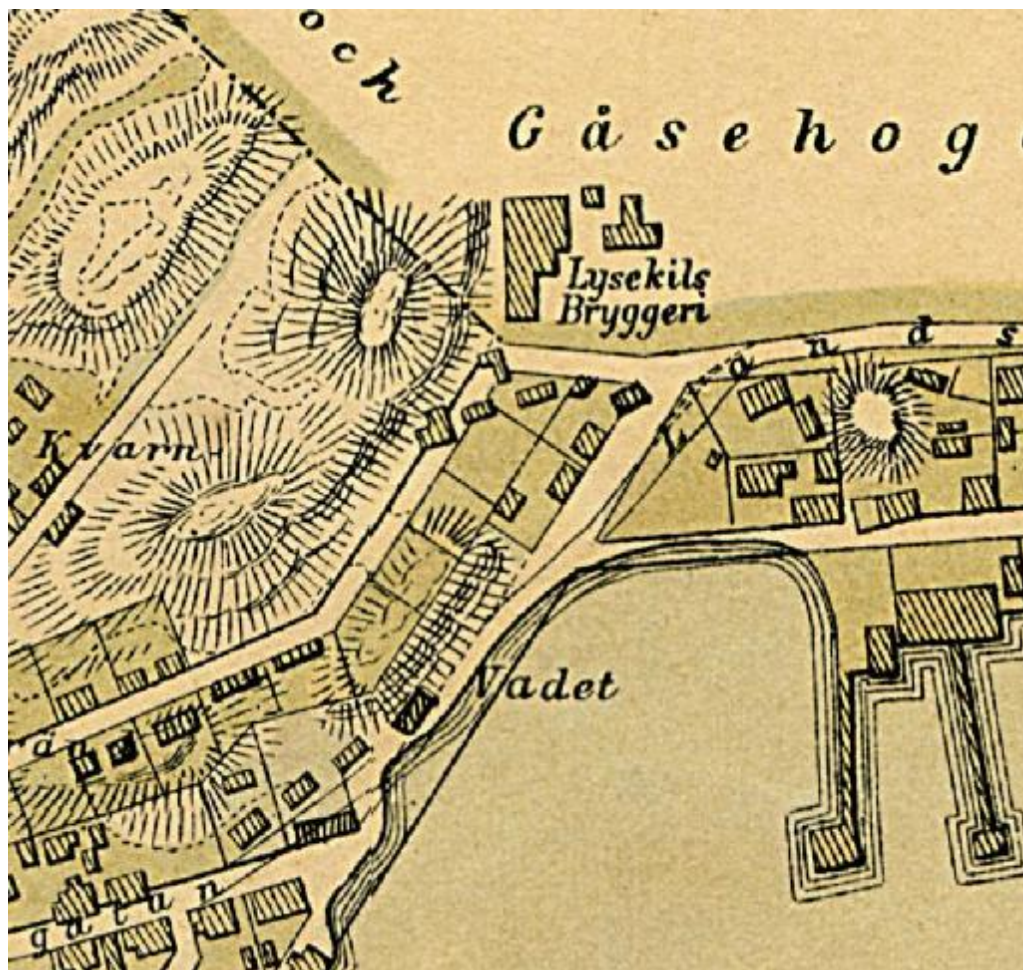
Utbjudes hyra. Trefflig lägenhet i Lysekil! Uti ett nyuppfört hus i Lysekil är nedre våningen, bestående af 3 väl försedda rum och kök, en stor veranda, jemte andel i källare med bakstuga samt vedbod, ledig att hyra för ett eller flera år från 1:sta nästa Juli. Reflekterande vände sig snarast till fru Alma

Andersson, N:r 61, Kyrkvik. (Bohusläningen 1895-05-28/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandvägen 20.]

1895-05-28

Bohusläningen

En 16 års gosse, helst från landet, med lust och fallenhet för bageri, får genast plats hos Johan Adriansson Lundén, Lysekil. (Bohusläningen 1895-05-28/KJ)

1895-06-01

Lysekils Bryggeri: Lysekils Bryggeri rekommenderar sina tillverkningar af Bayerskt öl, Limonad alla slag, Sockerdricka, Mineralvatten alla slag. Order från landsorten expedieras skyndsamt. Rikstelefon 2226. (Bohusläningen 1895-06-01) [Anm: Bilden är ett utdrag ur kartan över Lysekil 1892. Gatorna som kommer in från vänster i bild är uppifrån och ned: Norra Kvarngatan, Södra Kvarngatan och Kungsgatan.]

1895-06-04

Tidningen Lysekils Posten börjar utkomma. Tidningen trycks i Strömstad och är en avläggare till tidningen Norra Bohuslän. Lysekilskontoret finns under cirka ett år på Färgaregatan n:o 10½ för att sedan flytta till Kungsgatan 41. (KJ) Folke Jakob Teodor Sjöbohm, född 1850 i Karlskrona, är redaktör. Tidningens politiska inriktning är radikalt frisinnad. Responsen från allmänheten är dock inte stor och efter litet mer än två år får tidningen läggas ned. (LP Jubileumsnummer juni 2005) (SB1890) (IH, LP 2005-06-17) [Anm: Dagens adress är Färgaregatan 13.]

1895-06-04 **Bohusläningen**

Ett manhus, enkelt, med ett rum och kök samt rymlig vind, tillhörigt arfvingarne efter aflidne f. d. soldaten A. Frisk i Dalskogen i närheten af Lysekil, försäljes å auktionen Lördagen den 8 Juni kl. 12 på dagen. Lysekil & Träleberg den 30 Maj. 1895. O. H. Olsson. (Bohusläningen 1895-06-04/KJ)

1895-06-04 **Bohusläningen**

Lysekils samskola, som åtnjuter understöd af kommunen, afslöt sitt första läsår sistlidne fredag med examen, som hölls i skolans lokaler, och afslutning, som förrättades å kommunalsalen. Vid båda tillfällena ådagalade barnens föräldrar och andra sitt intresse för denna skola genom att närvara i så stort antal som lokalerna kunde rymma. Å kommunalsalen voro utställda prof på slöjd och ritningar. Skolans föreståndare, handl. G. L. Forslund lemnade redogörelse för den lofvande inrättningens utveckling under det gångna året och lärjungarnas arbeten, hvarefter afslutningstalet hölls af skolans inspektör, d:r A. H. Malm, med en framställning af samundervisningens uppfostringsform, sådan denna hittills utvecklats i vårt land. Skolans styrelse utgöres af öfverstelöjnant C. S. Lilliehöök, d:r F. Landelius, konsul M. Radhe, tullinspektör Ax. Lyzell och skolans föreståndare. (Bohusläningen 1895-06-04/KJ)

1895-06-06 **Bohusläningen**

Kungörelse. Borgenärerne i Handlanden P. G. Anderssons i Lysekil konkurs kallas till sammanträde å kronolänsmanskontolet Fredagen den 21 dennes klockan tolf på dagen för granskning af slutredovisning och utdelningsförslag. Lysekil den 4 juni 1895. Vikt. Hyllengren, Rättens ombudsman. (Bohusläningen 1895-06-06/KJ)

1895-06-06 **Bohusläningen**

Vid folkskolläraremötet i Lysekil, som skall äga rum 18 och 19 juni, kommer följande frågor at utgöra föremål för samtal:

1) Kan den i våra dagar framträdande frågan, att kristendomsundervisningen i skolan bör vara mera etisk och mindre dogmatisk än nu är fallet, anses vara berättigad. Ledes av kyrkoherde Kl. Kleberg.

2) Hur bör uppsatsskrivningen i folkskolan bedrivas för att lemna ett för det praktiska lifvet så tillfredsställande resultat som möjligt? Inledare folkskollärare J. A. Björklund.

3) Hvilken är den bästa metoden i undervisning i välskrifning? Folkskollärare E. A. Landén.

4) Hvad kan och bör inom folkskolan göras för kyrkosångens höjande? Folkskollärare A. Lindblom.

5) På hvad sätt bör i folkskolan den kungl. cirk. af 4 november 1892 föreskrifna undervisningen om rusdryckernas natur och verkningar meddelas för att blifva till någon verklig nytta? Folkskollärare C. J. Landén.

6) Huru skall läraren fylla sin uppgift med afseende på den undervisning om därvid den, som samma nåd cirk. lägger handen på hjertat? Folkhögskoleföreståndare O. Lundgren.

7) Huru skall folkskolan på bästa och fostra barnen till sjelfverksamhet? Folkskollärare P. Larsson.

8) Huru kan hos läraren intresset för hans kall väckas och underhållas? Folkskollärare J. A. Lycklund.

9) Kan man anse att de hygieniska förhållandena vid folkskolan, numera är tillfredsställande eller hvad återstår härmed att ytterligare önska? Folkskollärare J. A. Lindqvist.

10) Kan tiden anses vara inne att göra fortsättningsskolan obligatorisk, och huru skall i så fall lämpligast anordnas. Folkskollärare N. Kumlin.

11) Hvad kan och bör göras för främjande af ungdomens utveckling i god riktning under de närmaste åren efter dess konfirmation. Folkskollärare C. J. Niklasson.

12) Huru skola föreskrifna årliga anläggningarna mellan skolråd och lärare leda till det med dem afsedda målet? Kyrkoherden Ax. Palmgren.

Nedanstående frågor har bestyrelsen tänkt sig böra öfverlämnas till mötets behandling af ett eller flera utvalda utskott.

1) Är det icke behöfligt at länets landsting anordnar ett permanent småskolelärarinnornas semenarium, så att den kännbara bristen på lämpliga småskolelärarinnor må kunna hjälpas?

2) Böra ej kompetensvillkoren för anställning vid mindre folkskola höjas och underhand dermed lönevillkoren f(ör lärarinnor och lärare) vid dylika skolor förbättras?

3) Är det behöfligt och önskligt att folkskolan beredes särskild undervisning i allm. hälsovårdslära?

4) Kan det vara av behovet påkalladt, att om så är, huru skola s. k. skolkök kunna inrättas äfven i landsortsskolorna?

5) Kan den i Kungl. Kung. Af 1 juni 1862 gifna föreskriften som 4 timmars skolundervisning hvarje vecka under hela läsåret utan större praktisera olägenheten genomföras på landsbygden, och huru bör denna undervisning i så fall särskildt under den kalla årstiden lämpligen anordnas i flyttande skolor och skolor med afdelningsläsning eller äro några förändringar i nyssnämnda --- önskvärda och i så fall hvilka?

Märken, berättigade till deltagande i mötets förhandlingar, tillhandahålles vid ingången mot en avgift af 50 öre. mötesdeltagare resa mot half afgift till och från mötet å samtliga de ångbåtar som tillhöra Göteborg – Strömstadbolaget samt ångbåtsbolaget Bohuslänska kusten, hvilken af nämnda bolag beviljande förmån gäller från och med lördagen 15 till och med lördagen 22 juni. För erhållande af biljett till halft pris skall vid resan till mötet för vederbörande ångbåtsbefälhafvare förevisas ett af skolrådsordföranden utfärdadt intyg, att resan gäller skolmötet i Lysekil. de mötesdeltagare, som på förhand önska beställa sig rum, kunna derom skriftligen hänvända sig till folkskolelärare J. Hjelmgren i Lysekil. (Bohusläningen 1895-06-06/KJ)

- 1895-06-11 **Bohusläningen**
Postmästaren J. A. Jonsson i Lysekil har under förra veckan inspekterat Tjernö, Björneröds, Skee m. fl. poststationer i norra skärgården. (Bohusläningen 1895-06-11/KJ)
- 1895-06-11 **Bohusläningen**
Lysekils badinrättning öppnades i lördags. Badgäster anlända nu dagligen. (Bohusläningen 1895-06-11/KJ)
- 1895-06-13 **Bohusläningen**
Undertecknads Conditori i kapten Lyckes Hus i Lysekil är öppnadt och emottaga beställningar å Tårtor, Efterrätter samt Bröllops- och Begravnings-Konfekt. Uddevalla den 10 Juni 1895. **Karl Nyholm.** (Bohusläningen 1895-06-13/KJ)
- 1895-06-14 ”Lysekils Posten, afsedd att blifva ett organ för i främsta rummet Lysekil och dess omnejd, anmäles härmed till prenumeration.

Den, en främling på orten, hvilken iklädt sig det ansvarsfulla uppdraget af tidningens ledning, anser sig vid denna anmälan icke böra följa den mången städes gängse seden att i långa uttalanden gifva vidtomfattande löften för framtiden, - löften, hvilka allt för ofta ej infrias. Bättre må väl anses, att tidningen under sin fortgång allt mer får visa hvad den bär i skölden och hvad den kan förmå att uträtta. Endast så mycket vilja vi säga, att vi efter bästa förmåga och insigt samt på den fasta öfvertygelsens grund skola sjelfständigt

söka arbeta för hvad vår uppfattning dikterar som sant och rätt. Därtill kunna vi lägga, att vi med sansadt frisinne, hofsamt skola kämpa för ett tidsenligt framåtskridande å alla områden.

Tidningens innehåll kommer att hufvudsakligen omfatta: Utrikes poster, öfversigt af de viktigaste politiska tilldragelserna i utlandet, Ledande uppsatser i olika ämnen; Länsnyheter, företrädesvis från Lysekil och dess omnejd; Stockholms- och Landsortsnyheter i längre och kortare notiser, allt efter deras vikt och betydelse; Grannmeddelanden, det viktigaste från Norge, Danmark och Finland, Senaste nyheter med telegraf, telefon och annorledes; Från skilda länder; intressanta notiser af omvexlande innehåll; Sjöfarts- och Fiskeriunderrättelser, Brokiga Blad, smått och gott, så skämt som allvar, m.m. m.m.

Åt följetongsafdelningen skola vi egna en synnerlig uppmärksamhet, samt sålunda år för år bildas till ett lånebibliotek.

Med denna lilla anmälan innesluta vi detta tidningsorgan i en allt större läsekrets benägna hågkomst och anhålla, att vi såväl som utom köpingen måtte erhålla medarbetare, villiga att lemna oss tidningsbidrag och sanningsenliga nyheter. För redaktionen Th. Sjöbohm.” (Lysekils Posten 1895-06-14/KJ) [Anm: Redaktör Folke Jakob Teodor Sjöbohm, född 1850 i Karlskrona, gift med Anna Dorotea Brügge, född 1858 i Tyskland. År 1890 bor familjen i Halmstad. År 1900 bor änkan Anna Dorotea Brügge i Trelleborgs landsförsamling.]

- 1895-06-14 ”Lysekils telegraf- och telefonstationer. Under maj månad afsändes 329 inländska och 211 utländska telegram. De ankommande telegrammens antal var 467. Rikstelefonsamtalen utgjorde ej mindre än 2.035 stycken.” (Lysekils Posten 1895-06-14/KJ)

- 1895-06-14 ”Guldmedalj och hedersdiplom vid årets utställning i Brüssel har den snart sagdt i branschen världsberömda firman August Lysell härstädes erhållit för sina utmärkte tillverkningar af ansjovis, kryddsill, gaffelbitar, m.m.” (Lysekils Posten 1895-06-14/KJ)

- 1895-06-14 ”En ny fotografiateljé uppfördes i närheten af badhusbolagets societetshus härstädes. Dock finns flera sådana inom köpingen, hvilka nog genom smakfulla skyltningar och annonsering skulle kunna draga främlingarnes uppmärksamhet till sig och vinna talrika kunder.” (Lysekils Posten 1895-06-14/KJ)

- 1895-06-14 ”Annons. Skjutbanan å handlanden G. Johanssons tomt i Lysekil är öppen hvarje dag från kl. 10 f. m. till 10 e. m. och inneslutes den i allmänhetens välvilliga hågkomst.” (Lysekils Posten 1895-06-14/KJ) [Anm: Handlande Gustaf Johansson bor på Kungsgatan 34.]

1895-06-18

Bohuslänningen

Anmälda badgäster. Lysekil.
Direktör F. Almén med fru och dotter,
Jungfru Emma Åkerström,
Grosshandl. V. Ramstedt,
Fru Nanna Ramstedt,
Gunhild och Helene Ramstedt,
Harald, Nils och Gösta Ramstedt,
Jungfruarna Matilda Andersson,
Anna Österberg och
Emma Eriksson,
Fru Hedvig Francke,
Eddy och Ina Francke,
Jungfruarna Emma Jansson och
Ebba Gelande,
Fru Carolina Linge,
Fil. doktor Axel Raphael med fru och döttrar,
Jungfruarna Anna Andersson,
Maria Hedström och
Ottilia Holmberg, alla från Stockholm,
Grosshandl. O. Hasselblad med fru och dotter,
Fröknarna Karin Nissvandt,
Charlotte Kjellberg,
Jungfruarna Olga Edström och
Christin Larsson,
Lassören C. L. Moberg med fru,
Fröknarne Sigrd och Karin Moberg,
Stud. Erik Moberg,
Jungfruarna Maria och Hulda Hansson,
Fröknarna Julia och Anna Grauer,
Jungfru Anna Björkman,
Grosshandl. C. O. Wennergren,
Fru Maja Wennergren,
Stud. Charles Wennergren,
Fröken Mary Wennergren,
Jungfruarna Augusta Andersson och
Alma Magnusson,
Fabrikören Victor Åkerlund med fru och döttrar,
Jungfruarna Augusta Jansson,
Maria Gustafsson,
Ellen Karlsson,
Handelsresanden A. L. Larsson med fru,
Sten och Carrin Larsson,
Fru Augusta Bergström,
Jungfru Hanna Andersson,

Fru H. Ekström,
Herrar H. och C. Ekström,
H. von Betzen,
Jungfruarna Ingeborg Löfgren och
Anna Andersson,
Kamrer Nils Stolpe med fru,
Stud. Nils Stolpe,
Jungfru Paulin Johansson,
Fru Andrea Berg,
Fröknarne Sigrid, Harriet och Minonna Berg,
Jungfru Maria Christensson, fru Augusta Carlsson med barn
Jungfruarna Eva Andersson,
Josefina Jonsson,
Ingeniör K. Rosenstierna med fru,
Stud. Magnus, Nils och Ivar Renstierna,
Jungfruarna Amanda Sahlqvist och
Hanna Gustafsson,
Fröknarna Augusta och
Ada Rosén,
Ingeniör A. Frykstrand med fru samt
Prostinnan J. Frykstrand och
barnen Gösta, Olle och Karin Frykstrand,
ing. G. Sjöberg,
fru N. Sjöberg,
fru Hilda Weinberg,
fröken Karin Weinberg,
jungfru Maria Thelander,
dispenschör L. Nyman med fru,
Stud Harald och Georg Nyman samt
Werner Nyman,
Jungfruarna Elsie Larsson och
Augusta Andersson,
Handelsag. G. L. Haak med fru och barn,
Jungfru Selma Bengtsson,
Kronouppbörds-kassören G. W. Hammarstrand med fru,
Stud. Gösta, Sigge och Einar samt
Gossarne Gunnar och Harry Hammarstrand,
etterson,
Öfverstelöjtnant Wald. Ryding med fr,
Fröken Adele Crohn,
Ynglingen Gillis Botén, jungfruarna E, Norling och
Jungfruarna Augusta Andersson och
Elise Augusta Hansson,
Jungfruarna Kovisa Nilsson,
Emelia Svensson och

Bertha Eriksson,
Grosshandl. C. Wallén med fru och barn,
Jungfruarna Gustafva Eriksson och
Josefina Andersson,
Fördelningsläkaren A. Wessman med fru och
Fröknarne Ingeborg och Elin Westman med betjening, alla från Göteborg;
Fru I. Johnston samt
Elsy o Davidsson med betjening, London,
Regementsintendenten S. Åberg med fru,
Barnen Ragnar och Mäerta Åberg,
Jungfru:a Emelia Johansson och Anna Appelgren,
Disp. B. Berggren med fru,
Fröken Lill och Anna Berggren, jungfru Selma Olsson,
Ing. Edv. Macfie med fru,
Studerandena Franklin, Gertrude och Robert samt
Flickorna Kathlin Macfie,
Jungfru:a Ida och Ellen Klasson och
Lina Andersson,
Ing. A. Hagmab med fru, dotter och betjening, alla från Uddevalla,
Löjtn. Herman Ekelund med fru och barnen Nora, Kerstib och Ove Eklund,
Jungfruarna Emma Johansson, Kristin Stark och Helga Pettersson,
Lektorskan H. Zetterstedt,
Presidenten Stael von Holstein,
Friherrinnan och fröken Isa Holstein med betjening,, Jönköpng,
Fröken Gerda Tillander,
Fabrikören Linus Andersson med fru och barnen,
Lizzie och Gunnar Andersson,
Jungfrun Albertina Carlsson,
Rektor Sv. P. Vennergren med fru och
Jungfrun Anna Bäck, Borås,
Fru Marta Veinberg, Halmstad,
Fry M. Fries, Norrköing,
Major Axel Åyhllson med fru,
Studeranden Per Pyhlson,
Jungfrun Augusta Ohlsson, Venersborg,
Fru Sofia Hellman,
Fröken Sara Lundbom, Kristinehamn,
Byggm. Svensson,
Brukspatron Haeger med fru,
Studerandena Emil, Ivar och Greta Haeger med betjening, Lilla Edet,
N. Nordström med fru och barnen E. och W. Nordström.
Jungfru:rna C. Johansson och A. Lindros, S:t Petersburg,
Till och med 15 juni anlända badgäster 235.
(Bohusläningen 1895-06-18/KJ)

1895-06-20 **Bohusläningen**

Lindbergs Hotel,
1:sta klass Restaurant och Café
- LYSEKIL -
Inackordering för badgäster från 2 kr. pr dag.
Kl. 2 - ½5 Table d'hôte á 1,50.
Rikhaltig och omvexlande matsedel.
Eleganta mattbelagda rum från 1,50 rekommenderas.
Ferm och uppmärksam betjening.
Beställning emottagas. Portier möter vid båtarna.
Henric Lindberg. (Bohusläningen 1895-06-20/KJ)

1895-06-21 ”Det stora Luthersmonumentet, som under förra året utfördes å Stångehufvuds vid Lysekil stenhuggeri, har, efter genomgången slipning och polering i firman Kessel & Röhl's sliperier i Volgast och Berlin, i dagarne aftäckts i sistnämnda stad. Stora högtidligheter egde dervid rum och den framstående firmans chef erhöill preussiska Kronoorden. Monumentet är om ej af de största så åtminstone ett af de smakfullaste i kejsarstaden.” (Lysekils Posten 1895-06-21/KJ)

1895-06-21 **”Järnvägsrådet i Lysekil den 21 juni.**

Till det af den resande järnvägsrådet utlysta mötet hade infunnit sig ett större antal personer från såväl köpingen som kringliggande landsbygd. I societetssalongen öppnade länets höfding, grefve G. T. Snoilsky mötet med några helsningsord. Härpå valdes landshöfdingen till mötets ordförande.

Rector Hans Holmin erinrade om den halländska längdbanans framgång och huru den, besannade den halländska riksdagsmannens Carl Ifvarssons uttalande nu öfvergått till staten. Detta innebure nu ej några förhoppningar om att staten skulle anlägga eller bidra till detta läns längdbana. Man finge här allt lita på landsting och hushållningssällskap. Att få en bredspårig bana till stånd vore ej att hoppas på. Kostnaderna skulle blifva allt för dyra och omöjliga att samla, hvarföre man, om man ville något framåt, måste nöja sig med en smalspårig. Han framhöll äfven Lysekils gynnsamma läge och förmåga af utveckling, hvilken ytterligare skulle blifva större, om köpingen komme med in i järnvägsnätet. Riksdagsman J. A. Johansson i Bastholmen hyste ej någon förhoppning på statens mellankomst, hvarför man endast kunde bygga på enande krafter i och för en smalspårig järnväg.

Disponent W:m Gibson i Göteborg framhöll, att en smalspårig bana borde blifva förmånligare och mera inkomstbringande än en bredspårig. Det gällde därför nu att med kraft och ifver verka för en smalspårig banas åstadkommande.

Landstingsman Oscar Olsson i Heden ansåg skäligt, att Lysekil och dess omnejd borde afvakta kunskap om, huru mycket intresserade andra trakter kunde komma att ställa sig för längdbanan inom länet.

Konsul August Efraim Lysell ansåg att, om staten skulle bygga en stambana, nog ej någon hänsyn komme att tagas till Lysekil. Ansåg därför att man här ej borde nu afgifva några beslut.

Konsul M. Radhe var öfvertygad om att Lysekil, hyste de största sympatier för en bredspårig bana. – Dock, efter lemnade upplysningar, ingick han på anläggande af en smalspårig bana.

Herr Lars Ödman i Kyrkvik förordade en bredspårig bana och höll före, att såväl kommuner som enskilda skulle teckna dubbelt så mycket för en bred- som smalspårig bana. Den bredspåriga, ansåg talaren, skulle nemligen blifva mera inkomstbringande än en smalspårig, och skulle den ingalunda draga i betänkande, att för en bredspårig bana teckna tio gånger så mycket som för en smalspårig.

Kapten C. J. Ödman i Fiskebäckskil anförde flera skäl för en smalspårig bana och betonade särskildt att man ej kunde hysa förhoppningar för en bredspårig bana såsom kräfvande alltför stora anläggningskostnader.

Mötets ordförande och rektor Holmin hade flera yttranden, i hvilka framhölls omöjligheten att få bredspårig bana till stånd, synnerligast om man ville påräkna bistånd af landsting och hushållningssällskap. Anslag af riksdagen kunde man omöjligen på åtskilliga år hafva att påräkna. Stort bidrag af Göteborg vore ej heller att förlita sig på. Man gjorde därför klokast uti, att med all kraft verka för åstadkommandet af en smalspårig längdbana genom länet.

På ordförandens fråga, huruvida mötet ville uttala sig för en smalspårig bana, höjdes allmänt ja som svar. Frågan rörande en bredspårig banas anläggande möttes med många nej och endast med ett fåtal ja. Den smalspåriga banan segrade alltså, och uppmanades de närvarande, att sluta sig till de åsikter, rörande smalspårig bana, som legat till grund för järnvägskomiténs förslag och hyllats af flera möten.

Herefter afslöt ordföranden mötet.

På hotell Lindberg gafs därefter kl. 5 e. m. en splendid middag för länets höfding och ett antal öfriga inbjudna, i hvilken flertalet af mötesmedlemmarne deltog. Vid middagen föredrog konsul M. Radhe en skål för landshöfdingen, tackade honom för det intresse, hvarmed han omhuldat Lysekils köping och inneslöt densamma i herr landshöfdingens fortvarande benägna omtanke.

Herr landshöfdingen svarade härå i ett längre tal, ur hvilket endast några grundtankar må anföras. Lysekil hade redan för en längre tid tillbaka arbetat för en bana Lysekil-Frändefors och derigenom inlagt ett bevis på sina sträfvanden för samhällets bästa, sträfvanden visande i många andra afseenden, dessa gynnade af framgång. Sådane förtjenta erkännande och hafva lyft samhället uppåt. Beklagade måste han emellertid, att stundom stridiga åsikter framkommit vid några sammanträden inom kommunen. Hans önskan vore nu den, att, efter noggrann pröfning, bättre resultat måtte direkt kunna vinnas och främja samhället och dess fortskridande utveckling. Härför intresserade sig talaren mycket och skulle i hvad å honom kunde bero verka ej blott för köpingens utan äfven för den med allt skäl inom en ej allt för lång framtid förväntade Lysekils stad verkliga bästa.

Under middagen hölls för öfrigt flera tal.

Efter middagen intogs kaffe med *avec* i den af herr Lindberg arrenderade parken med dess smakfulla kafé. Fotograf Jakobsson tog en vy af en del af parken samt kaféets veranda.” (Lysekils Posten 1895-06-28/KJ)

1895-06-22

Bohusläningen

Folkskollärarmötet i Lysekil. 18-19 juni (Referat för Bohusläningen)

Kristendomsundervisningen.

Främst på programmet för tisdagens förhandlingar stod frågan: ”Bör kristendomsundervisningen i folkskolan vara mera etisk och mindre dogmatisk än nu är fallet”. Inledaren Kyrkoherden Kl. Kleberg framlade följande förslag till resolution:

”Då denna fordran kan härleda sig från föreställningar och förhoppningar derom, att genom dess förverkligande en mera praktisk och lefvande kristendom skulle åstadkommas, kan den till sitt syftemål vara berättigad, men då den nuvarande kristendomsundervisningen i den svenska folkskolan, om den bedrifves enligt gällande och med tillämpning af en sund kristlig pedagogiks fortringar, icke hindrar utan i stället främjar uppnåendet aff ett sådant mål, och om dessutom ifrågavarande fordran endast framträder från åskådningar och sträfvanden som antingen skada eller och rent af undergräfvat kristendomen sjelf, kan den i detta hela icke anses vara berättigad”.

Herr P. Larsson från Uddevalla yrkade att i resolution måtte inryckas ett uttalande om, att läraren alltid borde söka att i den dogmatiska undervisningen inlägga ett etiskt moment, och antogs efter ett kort meningsutbyte härom resolution med det af herr Larssons föreslagna tillägget.

Praktisk uppsatsskrivning.

Frågan om den praktiska uppsatsskrifningen i folkskolan inleddes af herr J. A. Björklund. Mötet antog följande förslag till resolution; ”Då svenska språket är folkskolans näst kristendomsundervisningen viktigaste läroämne, då detta ämne bäst och säkrast inhemtas på den praktiska öfningens väg, och då uppsatsskrifningens oemotsägligen är det viktigaste i språkundervisningen, så kräfvdes för att detta skall lemna ett för det praktiska lifvet så tillfredsställande resultat som möjligt.

- 1) att den förberedes genom flitiga öfningar som lämpligen kunna taga sin i småskolans andra årsklass, ställas i samband med åskådningsundervisningen och fortgå i folkskolan lägre klasser;
- 2) att minst en dylik öfning eger rum hvarje vecka;
- 3) att så väl öfningarna som ämnena för uppsatsskrifningen lämpa sig efter barnens ståndpunkt, ansluta sig till och sättas i förbindelse med skolans undervisningsämnen samt fortgå ifrån det lättare till det svårare;
- 4) att de förberedande öfningarna sker skriftligen till en början å svarta taflan sedermera å griffeltafla eller ännu bättre i skrifhäfte;
- 5) att vid val af ämne berättelser, bref och beskrifningar böra omvexla;
- 9) 6) att hvarje uppsats af läraren genom anteckning å svarta taflan förberedes på ett sätt, som tager barnens tankeverksamhet i anspråk;
- 7) att vid uppsatsskrifningen barnen tillhållas att först skriva sin uppsats i koncept, som åtminstone ifråga om tredje klassen af läraren rättas innan den renskrifves i uppsatsboken;
- 8) att man vid rättandet af uppsatsen gör så få ändringar som möjligt, samt att allmänna fel genomgås inför klassen under påpekande af någon gramatikalisk regel;
- 9) att i allmänhet hvarje uppsats affattas på lärarrummet, men att i skolor, der klasserna undervisas på skilda tider, det må kunna ske i hemmet sedan i skolan nödig förberedelse egt rum;
- 10) att undervisningen i uppsatsskrifning i folkskolans fjärde årsklass samt i fortsättningsskolan lämpar sig efter i det praktiska lifvet förekommande behof exempelvis genom affattande af bref samt enklare affärsskrifvelser, och
- 11) att en uppsats skrives ungefär hvar tredje vecka.

Kyrkosångens höjande.

Beträffande frågan om kyrkosångens höjande genom folkskolan utspann sig en ganska lång diskussion. Mötets uttalande i ämnet blef i enlighet med förslag af herr A. Lindblom samt folkskoleinspektör Christensson af hufvudsakligen följande innehåll:

Psalmsång bör flitigt äfvas dels i jemn och dels i rytmisk form, äfven messan och kyrkliga hymner, så att sången i folkskolan blir en förskola för sången i kyrkan. Melodierna å presterskapets psalmschema, svenska messan och ett urval kyrkliga hymner ur "Liber cantas" ordnas efter bestämdt system, gående från det lättare till det svårare. Procenttalet af sjungande barn höjes genom att iakttaga på de ungas utvecklingsgrad, genom omvårdnad och utveckling af deras organ, genom att skärpa deras öra till möjligaste finhet, genom att undervisa så att öppna deras sinne för det ädla och sköna i sången. Äfven äldre personer böra erhålla särskilda öfninga i kyrkosång. En sammanslutning af lärare och lärarinnor i och för samverkan med presterskapet är i detta fall önskelig.

Sjelfverksamheten hos barnen.

Frågan: "Huru kan folkskolan på bästa sätt fostra barnen till sjelfverksamhet" inleddes af herr P. Larsson. Följande resolution antogs.

Barnens uppfostran till sjelfverksamhet befrämjas: 1) genom lärarens eget exempel inom och utom skolan: 2) genom ett sådant anordnande af hemarbetet att detta lemna lagom sysselsättning: 3) genom lämpligt anordnande tysta öfningar, samt 4) genom begagnande för öfrigt av hvarje tillfälle som undervisningen i skolan erbjuder till åstadkommande af samarbete mellan lärare och lärjungar.

Mildhet mot djuren.

Beträffande lärarens uppgift med afseende på undervisningen om djurverlden enligt K. cirkuläret af 1892 antog mötet följande af inledaren herr Oskar Lundgren föreslogna uttalande:

"Då en grym och menniskan ovärdig behandling af djuren synes hafva sin orsak icke endast i en medfödd sinnesråhet utan också i människors okunnighet, dryckenskap, inrotade vanor, fördomar och mera sådant, så torde läraren bäst kunna fylla sin uppgift med afseende på den undervisning om djurverlden som cirk. af 4 nov. 1892 lägger honom på hjertat, som han med all makt lägger sig vinning om att hos sina lärjungar utrota sådana anlag, som stå i samband med de nämnda orsakerna, hvilket lättast torde låta sig göra, om han först och främst låter grundtonen i all sin undervisning vara kärlek och rättvisa och sedan vid hvarje tillfälle, då de olika läroämnena dertill gifva anledning, för de unga söker klargöra det kärleks- och rättsförhållande, i hvilket

menniskan icke endast på grund af ekonomiska och sanitära utan framför allt af materiella skäl bör stå till den lefvande naturen.”

Lärarens intresse för skolan.

Frågan huru lärarens intresse för sitt kall väckas och underhållas besvarade mötet på förslag af herrar J. A. Lycklund och P. Larsson hufvudsakligen sålunda:

Intresset för lärarens kall och underhålles genom se,imariesituationen, genom af skolråd och föräldrar visadt intresse för skolan, genom umgänge med för skolan intresserade kamrater, genom skolmöten, genom läsning af god litteratur, genom bön och bibelläsning samt genom att lärarens ekonomiska ställning blefvo förbättrad, så att han komme att arbeta under gynnsammare yttre förhållanden.

Ungdomen efter konfirmationen.

Efter frågan: ”Hvad kan och bör göras för främjande af ungdomens utveckling i god riktning under närmaste åren efter dess konfirmation?”, som inleddes af herr C. J. Niklasson, uppstod en liflig diskussion. Den antagna resolutionen fick hufvudsakligen följande innehåll:

En på något eller några sätt åstadkommen förädlad anda i hemmen är säkraste vägen till främjande af den konfirmerade ungdomens utveckling i god riktning. Medlen för uppnåendet af detta mål äro: allmännare deltagande i den offentliga gudstjänsten, allmännare husandakt, omsorgsfullare val i hemmen af dagstidningar, allmännare och utvidgade fortsättningsskolor, folkhögskolor, föreläsningsskurser, sockenbibliotek till hvilka bidrog från landstingens sida vore önsklig, främjande af god och nyttig läsning i allmänhet, slöjdundervisning, motarbetande af dryckenskapen och tobaksbruket bland ungdomen, bildandet af sång- och gymnastiköfningar samt lärarens intresse för sina lärjungar äfven sedan de lemnat skolan.

(Bohusläningen 1895-06-22/KJ)

1895-06-25 **Bohusläningen**

Nykterhetsdemonstrationen i Lysekil i söndags egde rum under stor avslutning. Vid ½ 3-tiden, då hällregnet upphörde satte sig tåget genom köpingen i rörelse med fanor och musik. Tal höllos af herr Eugén Stålgren m. fl. En mängd göteborgare och andra hade i och för demonstrationen med extrabåtar anländt till platsen. (Bohusläningen 1895-06-25/KJ)

1895-06-25 **Bohusläningen**

Folkskolläraremötet i Lysekil 18-19 juni (Referat för Bohusläningen) (Forts. från föreg. n:r)

Beträffande frågan om bästa metoden vid undervisningen i välskrifning, togs först till orda af herr A. Landén som tycktes vara böjd för det moderna sträfvandet efter upprätt stil. Skrifläraren Filip Holmqvist från Göteborg varnade för alltför stort förtroende till den uppräta stilen enär den vore alltför obepörfvad. Många försök med densamma hade gjorts i yttalandet, men på många ställen hade man återgått till den lutande. För ett gott resultat af skrifundervisningen kräfdes noggrant aktgiffvande på lärjungarne. Herr J. A. Björklund i Mölndal hade försökt flera olika skrifmetoder, men funnit sig bäst tillfredsställd med herr Filip Holmqvists. Diskussionen fick utgöra svar på frågan.

Rusdryckerna.

På frågan: Huru bör den föreskrifna undervisningen, om rusdryckernas natur meddelas för att bli till verklig nytta? antog mötet på förslag af inledaren herr C. J. Lagher följande svar:

Läraren bör i detta såväl som i andra afseenden gifvas ett godt, helst absolut nyktert föredöme. Vid religionsundervisningen bör, der så lämpar sig, med allvar och kraft framhållas det ur etisk synpunkt förkastliga i bruket af berusande drycker såsom njutningsmedel. Vid undervisningen i naturkunnighet må på ett sätt, lättfattligt och i möjligaste mån åskådligt sätt visas de rusgivande ämnernas natur och deras verkningar i hygieniskt och fysiskt afseende.

Under historieundervisningen bör med bilder ur historien och ur det dagliga lifvet framhållas spritdryckernas verkningar i ekonomiskt afseende såväl för den enskilde och familjen som för samhället i sin helhet. Skolråd och lärare böra vid inköp eller antagande af nya läroböcker i naturkunnighet taga hänsyn dertill, huruvida de rusgiffvande ämnena, natur och verkningar deri blifvit på ett tillfredsställande sätt framställda, och så långt görligt är förse skolorna med lämplig undervisningsmateriel äfven för detta läroämne.

Skolhygien.

Frågan om de hygieniska förhållanden vid folkskolan inleddes av herr J. A. Lindqvist. Efter en knapphändig diskussion, hvarunder herr P. Larsson yrkade på att gifvandet af i hygieniskt afseende mera tillfredsställande kartor, och herr Lagher uttalade det önskvärda i erhållandet af flyttbata kartställ, så att kartorna kunde anbringas der belysningen det kräfde, antogs inledarens resolutionsförslag:

”Med erkännande af de stora framsteg, som på senare tider gjorts och ännu göras på de hygieniska förhållandenas förbättring i folkskolan, måste dock medgifvas, att dessa flerstädes ännu tarfva förbättringar, och bör en ständig sträfvand i denna riktning fortfarande utvecklas.

Frågan: "Kan tiden anses vara inne att göra fortsättningsskolan obligatorisk och bara bör den i så fall lämpligast anordnad?" inleddes af herr N. Kumlin, som föreslog följande svar på frågan:

"Mötet anser, att med den utveckling folkskolan på senare tid hunnit, det vore önskligt, att fortsättningsskolan, praktiskt anordnad, blefve obligatorisk för skoldistriktet, och att statsbidraget till den summa utginge med minst $\frac{1}{4}$ af lärarlönen i likhet med hvad förhållandet är vid folk- och småskolor.

Under den därpå följande diskussionen uttalades i synnerhet det önskvärda i att äfven barn öfver konfirmationsåldern skulle erhålla tillträde. Ett förslag om tillägg till resolutionen i denna riktning gjordes af herr C. J. Niklasson, och beslöt mötet i enlighet härmed.

Därefter diskuterades om, huru de föreskrifna årliga öfverläggningarna mellan skolråd och lärare bäst skola leda till det med dem afsedda målet. Inledare var kyrkoherden A. Palmgren. Mötet antog följande resolutionsförslag:

"Med erkännande af att målet för dessa sammanträdning, avser mötet att detta mål bäst minnes genom en i möjligaste mån praktiskt anordning af desamma: frågornas förberedande på lämpligt sätt, samt genom ett ömsesidigt tillmötesgående och förtroende mellan skolråd och lärarepersonal".

Permanent småskolelärarinneseminarium.

Mötet uttalade, att, då det visat sig svårt, i synnerhet i norra och mellersta delarne af länet, att vid behof anskaffa lärarinnor för småskolorna, och då dylika lärarinnor, om de äro från andra trakter, snart pläga flytta, så är det behöfligt att länets landsting anordnar ett permanent småskollärarinneseminarium.

Kompetensvillkor.

För anställning vid mindre folkskola ansåg mötet böra höjas och lönevillkoren för lärare och lärarinnor vid dylika skolor förbättras.

Hälsovårdsläran.

Mötet uttalade som önskligt, att vid undervisningen i naturläran, särskildt vid afdelningen om människan, om luften m. m. större utrymme måtte beredas åt ifrågavarande läroämnena innehöll, hvarför vid utarbetande af nya läroböcker i naturlära, dessa behof borde beaktas, äfven om någon annan afdelning t. ex. läran om de lägre djuren skulle nödgas i någon mån inskränkas. I fortsatta undervisningen bör allmän hälsovårdslära upptagas såsom obligatoriskt ämne.

Rörande frågan om skolkök på landsbygden uttalade mötet att man borde åstadkomma dels här och hvar i länet fasta skolkök med för landsortens

förhållanden särskilt lämpade anordningar, dels ambulatoriska sådana å dertill lämpliga tider af året medels utsändande af dertill skickliga personer, som gåfvo kurser i hithörande stycken; och dels, der så kunde ske, hos läkarefamilj, som vore villig dertill, bereda tillfälle till undervisning i de med skolköket afsedda ändamål.

Slöjdundervisningen.

Då det visat sig medföra stora praktiska olägenheter, att i flyttande skolor med afdelningsläsning anordna undervisning i slöjd i enlighet med k. kungörelsen 1 juni 1894, så uttalades önskvärdheten, att nämnda kungörelse för förändrad lydelse antingenså, att statsbidrag till slöjdskolor må kunna erhållas äfven om slöjdundervisning pågår under 6 månader årligen, eller också att antalet undervisningstimmar i veckan måtte kunna under den mörkaste årstiden, något minskas med motsvarande tillökning under den ljusare årstiden.

(Bohusläningen 1895-06-25/KJ)

1895-06-28 ”Bro skyttegille är namnet på ett skyttegille hvilket såsom filial till Håby gille bildats i Bro socken af Stångenäs härad.” (Lysekils Posten 1895-06-28/KJ)

1895-06-29 **Bohusläningen**

Herr Aug. Lysell i Lysekil har vid årets utställning i Brüssel för sina inläggningar af anjovis m. m. erhållit guldmedalj och hedersdiplom.

(Bohusläningen 1895-06-29/KJ)

1895-06-29 **Bohusläningen**

Från Lysekil ber man om oss påpeka, att det för n vecka sedan omnämnda missödet med bogserbåten egde rum innanför Slätteskärs brygga under högt vatten på grundet vid stranden, ej i farvattnet. (Bohusläningen 1895-06-29/KJ)

1895-07-02 **Bohusläningen**

Elektrisk belysning i Lysekil - De maskiner, som förut begagnats i Borås, innan staden anlade eget elektricitetsverk, har inköpts från dess ägare, lektor [Carl Jacob] Magnell, genom konsul Magnus Radhe i Lysekil. (Bohusläningen 1895-07-02/KJ) (Lysekils Posten, 1895-07-05/KJ)

1895-07-02 ”**Postkontoret** har från och med den 1 dennes inflyttats i samma hus, der förut Bohusläns enskilda bank afdelningskontor är inrymdt. Lokalen torde, när hinner blifva fullt iordningställd, blifva synnerligen praktisk och prydlig.” (Lysekils Posten 1895-07-02/KJ)

1895-07-04 **Bohusläningen**

Dödsfall i Lysekil. Förre styrmannen Carl Pihl en omkring 45 år gammal man, försvann tidigt i lördags morse från sin bostad i Lysekil och hittades samma dag kl. 8 e. m. drunknad strax vid Stångehufvud. Kläderna hade han begifvit sig i vattnet, tagit af sig. Pihl lär på sistone flera gånger gjort sjelfmordsförsök.

Huruvida han av våda omkommit eller sjelf sökt döden har icke kunnat utrönas. (Bohusläningen 1895-07-04/KJ)

1895-07-05 ”Tak- & Murtegel, Eldfast sten & lera, Ved, huggen och ohuggen, Cement, Kalk. Billigt hos A.O. Lycke, Lysekil, Strandgatan 14.” (Lysekils Posten, 1895-07-05/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 52.]

1895-07-05 ”**Lysekils telegraf- och telefonstation.** Under juni månad afsändes 405 inländska och 204 utländska telegram. De ankommande telegrammens antal var 495. Telefonsamtalen, interurbana, utgjorde 2.877 samt från Lysekil och underlydande telefonstationer 1.693.” (Lysekils Posten 1895-07-05/KJ)

1895-07-05 ”**Elektrisk belysning** äro för privat ego inköpt till Lysekil. Konsul Magnus Radhe har nemligen från lektor Magrell i Borås inköpt der förut brukade maskiner.” (Lysekils Posten 1895-07-05/KJ)

1895-07-06 **Bohusläningen**
Entreprenadauktion Onsdagen den 10 innevarande Juli kl. 12 på dagen förrättas å härvarande tullkammare samt hos tullinspektionen i Lysekil entreprenadauktion för verkställande af åtskilliga reparationer å Kungl. Tullverkets i Lysekil befintliga byggnader, hvarom utförlig annons finnes införd i bilaga N:r 30 af Post- och Inrikes Tidningar. Hugade spekulanter kunna dessförinnan antingen här eller hos förenämnda tullinspektion, taga del af upprättadt besiktningsinstrument m. m. Uddewalla tullkammare den 4 Juli. (Bohusläningen 1895-07-06/KJ)

1895-07-06 **Bohusläningen**
Onsdagen den 10 dennes kl. 10 f. m. låta arfvingarne efter aflidne Enkefru Laura Lycke i Lysekil genom fri och öppen auktion på stället försälja all hennes efterkommande lösa egendom, bestående af guld. Silfver, kopparkärl, glas och porslin, många goda möbler och diverse husgeråd, goda sängkläder och den aflidnas gångkläder, samt huset n:r 6, Bansviksgatan, innehållande 6 rum, 2 kök, källare och vedbod, med treffligt läge i trädgård, att tillträdas genast, med rymliga betalningsvillkor mot godkänd säkerhet. Huset utropas kl. 12. Lysekil den 2 Juni 1895. **Lars Ödman.** (Bohusläningen 1895-07-06/KJ) [Anm: Dagens adress är Bansviksgatan 5.]

1895-07-.. Vårdslöst skjutande! Sent härom aftonen avsköt en stenhuggare å ett av bergen ej så långt ifrån Bansviks badhus ett sprängskott. Från borrhingsstället slungades en halvannan fot lång sten, vilken först träffade en på sluttningsittande flicka i klänningen och därefter omkring 200 fot från skottstället slungades ej långt ifrån en vid Bansvik promenerande familj. Den stora stenen efterfljdes av flera smärre stenar och stenskivor. Avlossaren, Anton Samuelsson, har anmälts för allmänne åklagaren, undergått förhör och kommer sig själv till straff och andra till varnagel, att undergå välförtjänt

rättegång. (Lysekils Posten 1895-07-09/PS) [Anm: Anton Samuelsson är ej funnen i Hfl för Lysekil. Kan det möjligtvis vara Anton Ninus Samuelsson, född 1845-09-05 i Lyse? Anton Ninus saknas i (SB1910) och även i (SDB 1860-2016).]

- 1895-07-.. **Fisket i Lysekils fiskevatten** har den senaste tiden varit mycket rikligt. Så har särskilt varit förhållandet med den fina och begärliga makrillen. Till torgdagen i lördags hade införts en mängd sådan, till och med mycket stor. Egendomligt nog har vi ej funnit att rökt sådan här utbjudits till salu. Dock möter det ej stora hinder att röka makrill. I Halmstad till exempel sysselsätter sig flera personer med rökning av makrill och levererar en begärlig vara. (Lysekils Posten 1895-07-09/PS)
- 1895-07-.. **Väderleken** har de senaste dagarna varit mycker vacker och lockat ut till angenäma turer så till lands som sjöss. Havsytan här utanför har erbjudit en den vackraste och mest storslagna tavla av större och mindre seglare. (Lysekils Posten 1895-07-09/PS)
- 1895-07-.. **Såsom prisdomare** för industri- och hemslöjdsalster vid lantbruksmötet i Uddevalla har bland andra valts doktor August Hugo Malm i Lysekil. (Lysekils Posten 1895-07-09/PS)
- 1895-07-.. **Lysekils folkskolor** kommer att utställa en ganska beaktansvärd kollektion av hemslöjdsalster vid den stundande utställningen i Uddevalla. (Lysekils Posten 1895-07-09/PS)
- 1895-07-20 **Bohusläningen**
Bland badgäster i Lysekil äro antecknade landshöfdingen grefve Magnus Gabriel de la Gardie från Kristianstad och öfverbibliotikarie Carl Snoilsky från Stockholm. (Bohusläningen 1895-07-20/KJ)
- 1895-07-20 **Bohusläningen**
Lysekil räknade i början af veckan 845 badgäster. (Bohusläningen 1895-07-20/KJ)
- 1895-07-23 **Bohusläningen**
För professor Carl Curman, skaparen af Lysekils celebra hafsbadanstalt, gafs 17 juni på Lysekils badhusrestaurant en festlig kollation, bevidad af ett stort antal personer från orten och ur badsocieteten. Närmaste anledningen var att professor Curman af hälsoskäl ämnar nedlägga sin befattning som bolagets verkställande direktör – en plats, som han ända sedan badanstaltens uppkomst med aldrig svikande energi och omsikt samt också med stor framgång förestått. Skålen för hedersgästen föreslogs af landshöfding Hederstierna, som kände anstalten sedan trettio år tillbaka och kunde konstatera hvilken storartad utveckling den haft. I anslående ord gaf han nu uttryck åt den allmänna erkänslan för den vackra lifsgerning, hvars resultat nu lågo uppenbara för en hvar.

Att professor C. om han och nu drar sig undan, det kroppsligen mest ansträngande arbetet dock alltid skall med oförminskadt intresse omfatta sitt verk, hoppas man alltjämt i Lysekil och derom gaf han och sjelr en försäkran i sitt svar på skålen. Ingen är omistlig, heter det ju, men Lysekil utan professor Curman, utan honom som, "öfverintendent", städse planläggande och utförande nya förbättringar, det har man här nog svårt att tänka sig.
(Bohusläningen 1895-07-23/KJ)

1895-07-25 **Bohusläningen**

Från Lysekil skriver en meddelare till Göteborgsposten:

Den, som icke på några år besökt den lifskraftiga köpingen ute vid det bohuslänska hafsbandet, skall blifva storögd öfver de framsteg platsen tagit, och man förvånar sig icke alls öfver, att köpingens innevånare längta efter stadsrättigheter. Ty, jemfört med Strömstad, Marstrand och Kungälf, tyckes Lysekil ha starkare tendenser att växa, tack vare i främsta rummet den uppdrifna sill- och anjovisindustrin under större delen af året och det inkomstbringande badgästlifvet under sommaren.

Glädjande är också att erfara att lysekilsborna, hvilka i mångt och mycket taga upp en kraftig konkurrens med norskarne, icke äro några s. k. smulgråtar, de der endast, vilja spara för egen vinnings skull utan för hvarje år göra aktningvärda uppoffringar i syfte att alla framgent kunna häfda sin ställning som en af de främste sill- och anjovisexportplatserna i riket. Att de, huru praktiskt anlagda de än äro, icke förbise det enstaka momentet i utvecklingen, bevisas bäst af de ståtliga byggnader af sten, som under de senaste åren uppförts, och hvilka skulle vara en prydnad för hvilken stor stad som helst, samt att de såväl nyanlagda som förbättrade parkanläggningarna m. m.

Badhusbolagets restauration, hvars nye innehafvare herr Kjellström utgången från Svanfeldts, välkända gastronomiska akademi i Upsala, redan hunnit föra sig mycket populär. Har betydligt utvidgats och sålunda erhållit en ny matsal samt caféveranda jemte en del andra tidsenliga förbättringar, allt till badgästernas komfort och trefnad. På badhusbolagets mark och nära intill societetshuset har under försommaren en liten splitter ny villa tillkommit. I densamma residerar fotografen Alfred Peterson från Göteborg, som äfven är villans egare och som sedan ett par år tillbaka i Lysekil, ehuru icke förr än nu i eget hem, blifvit såväl lysekilsbornas som badgästernas fotograf par preference. I den s. k. parken, som egs af köpingen, har det gamla schweizeriet blifvit så godt som alldeles ombyggt och ter sig nu särdeles täckt, skuggadt som det är af parkens lummiga trädkronor.

Badgästernas antal är större än det varit under något af de senare åren under motsvarande tidpunkt. Ock att döma af ingångna förfrågningar vill det synas,

som nu den fashionabla badorten skulle i stort sett kunna berömma sig af flitigare frekvens än någonsin tillförne.

En stor förstämning har det väckt att badhusbolagets ganle högt värderade styresman professor Curman, med denna sejour utgår från sin post som verkställande direktör, hvem som månde bli hans efterträdare vill icke ens den mest invigde kan sägas ha någon kännedom om. En dugande kraft eger kurorten i badintendenten doktor Anders Wide från Stockholm. (Bohusläningen 1895-07-25/KJ)

1895-07-31 Lelångenbanan mellan Uddevalla - Lelången invigs av ...

1895-08-02 ”**Groft ofog i Bansvik.** Herr Redaktör! I Eder ärade tidning, som vid föregående tillfällen på ett särdeles berömvärdt sätt beifrat härstädes förekommande oordningar, begäres plats för följande:

För några dagar sedan hade tvenne damer – båda sommargäster i Lysekil – tagit plats på en soffa i Bansvik för att njuta af det vackra vädret, men fingo ej länge vara ostörda, emedan några pojkar började vältra ned stenar utför berget alldeles invid den nämnda soffan. När damerna uppmanade orosstiftare att upphöra med denna sysselsättning, fingo de till svar okvädningsord och ett mot dem tydligt riktadt stenregn. En af damerna träffades af en sten i ryggen och den andra af en dylik vid tinningen så svårt, att han, med kinden öfversköld af blod, genast måste uppsöka sin bostad för att få såret skött. Våldsverkarne tog naturligtvis till flykten.

Det gör ett nedslående intryck att erfara, att dylik rå elakhet kan förekomma hos ungdomen, men ännu bedröfligare är, att vårdslösa föräldrar ej egna sina barn tillräcklig eftersyn och tukt, då sådant som häraf synes, så väl behöfves. Felet ligger i detta fall mest hos föräldrarna och det är nog med att barnen på sådant sätt få växa upp i sjelfsväld och odygd, utan dylika tilldragelser skada ett samhälle, som till stor del lefver på sina badgäster. Vi vilja naturligtvis ej döma hela Lysekil efter denna och åtskilliga andra under säsongen öfverklagade händelser, ty det vänliga bemötande, som badgäster der i allmänhet röna från innevärdarens sida, erkänna vi med tacksamhet, men det duger i alla fall ej att vid en badort med Lysekils stora anseende, sådana saker förekomma, som skrik och oväsen nattetid, vildt körande på gatorna och lömskt öfverfall af våra badgäster. Invånarna vid en badort böra, och det ej minst för sin egen fördel, söka göra sommargästernas vistelse derstädes så angenäm som möjligt, ty det händer annars mycket lätt, att dessa gäster, om deras lugn och personliga säkerhet störas af sådane obehagliga tilldragelser, som den ofvan skildrade, att de nästa år ej komma tillbaka utan uppsöka en annan badort. Det är numera godt om konkurrerande badorter, och för att nämna blott ett exempel, så har man, åtminstone såvidt vi kunna erinra oss,

från det närliggande Fiskebäckskil ej hört talas om sådana lågheter, som att damer öfverfallits med stenkastning af vanartiga pojkslynglar.

Vän af ordning.” (Lysekils Posten 1895-08-02/KJ)

1895-08-03 **Bohusläningen**

”Drott” med Konungen och ett tjugotal inbjudna ombord gjorde igår besök i Lysekil. Chefsfartyget väntas äfven till Strömstad. (Bohusläningen 1895-08-03/KJ)

1895-08-03 **Bohusläningen**

Konsert gafs i Lysekil i tordags af Arvid Ödman och Salomon Smith för fullt hus och under stormande bifall. (Bohusläningen 1895-08-03/KJ)

1895-08-06 **Bohusläningen**

Badsocietetens sedvanliga bazar till förmån för badbetjeningen m. m. egde rum i går och var i allo vällyckad, ehuru väderleken lade hinder i vägen för allt vimmel och all försäljning och soiré. Praktiskt och för ändamålet togs inträdesavgift till hvarje afdelning: 25 öre till bazaren, 1 kr till teatern och 50 öre till soirén, redan vid half 5-tiden på e.m. tar det brukligt, i hög grad pittoreskt vimmel i societetshusets lokaler, der tiggande zigenare ställs till sitt vanliga oväsen och för öfrigt en massa kostymerad ungdom gjorde allt hvad den förmådde för att göra den allmänna kassan så riklig som möjligt. Kring serveringsborden rådde trängsel.

Vid 8-tiden vidtog teaterföreställningen. Man gaf det bekanta och omtyckta stycket ”Mellan bjudningarna”. Derpå deklamerades en dikt, afhandlande diverse Lysekilsförhållanden. Bifallet var lifligt.

Vid 10-tiden tog dansen sin början. De i bazaren deltagande damerna bibehålla sina dräkter. Yster, brokig och liflig fortgick dansen till kl. 12, då den aflåstes. (Bohusläningen 1895-08-06/KJ)

1895-08-09 **”Lysekil telegraf- och telefonstation.** Under juli månad afsändes 853 inländska och 190 utländska telegram. De ankomna telegrammens antal var 929. Rikssamtal, interurbant utgjorde 3.219.” (Lysekils Posten, 1895-08-09/KJ)

1895-08-09 **En velociped** för telegramombudena har nu anskaffats här i Lysekil vilken bör bliva synnerligen lämplig på långa sträckor. (Lysekils Posten, 1895-08-09/KJ)

1895-08-09 ”Ädla medmänniskor! Då jag förliden pingst 1 år sedan, eller den 12 Maj 1894, drabbades af det svåra missödet att hästen, med hvilken jag körde för konsul August Efraim Lysells räkning, skenade så att jag direkt fick mitt ena ben sönderkrossadt, från hvilken åkomma jag svårligen lär bli återställd, så att jag kan försörja mig, hustru och 5 minderåriga barn, och då därtill kommer den svårigheten att jag är alldeles obemedlad och således icke eger något hus, och svårligen kan få hyra någon tjenlig bostad för mig och min familj, af den orsak

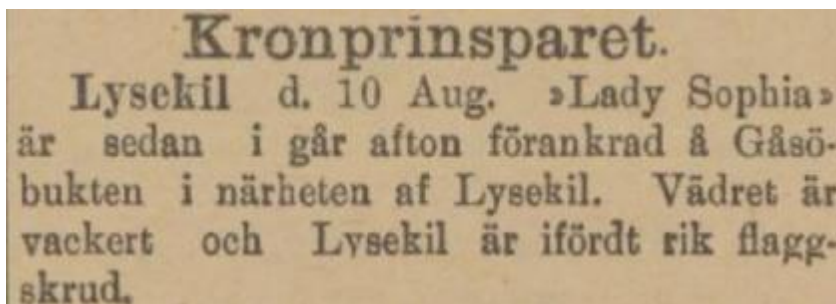
att jag ej mäktar betala en sådan, så vädjar jag härmed till bättre lottade medmänniskor, anhängande ödmjukast om en skärf, efter råd och lägenhet till hjälp för anskaffande af en liten koja, såsom nödigt härbärge åt mig, hustru och 5 små barn. Då jag vet att en kan hjälpa oss alla, har jag icke dragit i betänkande annat än att många kunna hjälpa en. Måtte därför han, som är alla goda gåfvors gifvare, i rikt mått belöna hvarje ädel gifvare, som med en skärf bidrager till mitt och min familjs väl. Lysekil den 2 augusti 1895. Wilhelm Gillberg.

Att ofvanstående är med rätta förhållandet öfverensstämmande intyga:

A. E. Lundberg	August <u>Efraim</u> Lysell
Handlande	vice konsul.

B. M. Bergfelt
Komminister i Lysekil.

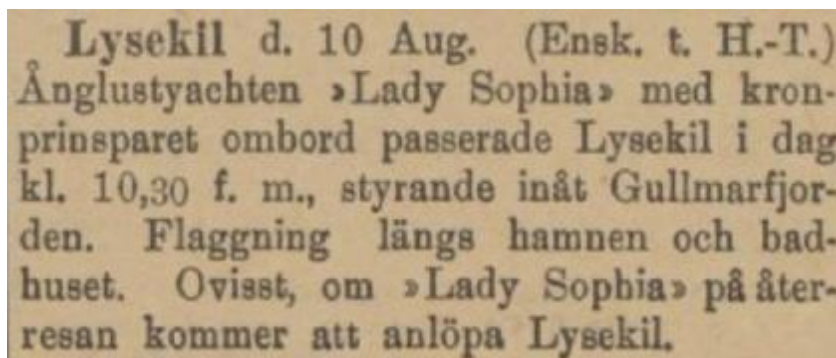
Listor äro utlagda uti Hallmanska bokhandeln Hr. Albert Wallin, Kungsgatan, Handl A. E. Lundberg, Färgaregatan n:o 6 samt hos Handelsidkerskan Emilia Johansson, Gamla Strandgatan n:o 73.” (Lysekils Posten, 1895-08-09/KJ) [Anm PS: Gamla Strandgatan n:o 73 har idag adressen Gamla Strandgatan 1.]

1895-08-10

Kronprinsparet.

Lysekil den 10 augusti. ”Lady Sophia” är sedan i går afton förankrad å Gåsöbukten i närheten av Lysekil. Vädret är vackert och Lysekil är iförd rik flaggskrud. (GHT 1895-08-10 via Rustan Gandvik, text 1)

1895-08-10 Lysekil den 10 augusti. Ånglustyachten "Lady Sophia" med kronprinsparet ombord passerade Lysekil i dag klockan 10:30 förmiddag, styrande inåt Gullmarsfjorden. Flaggning längs hamnen och badhuset. Ovisst om "Lady Sophia" på återresan kommer att anlöpa Lysekil. (GHT 1895-08-10 via Rustan Gandvik, text 2)

1895-08-10 **Bohusläningen**
Bref från Lysekil. (Till Bohusläningen).
Lysekil 8 augusti 1895.

Konungen inväntas om måndag och blifver, det kan man i förväg taga för givet, hjertligt och festligt mottagen af ej allenast de många badgästerna utan äfven af köpingen och dess omnejds befolkning.

Om kronprinsparet, ombord på ångaren "Lady Sophia", vid samma tid anöänder hit, vet man ej här. "Lady Sophia" skulle som idag på morgonen lemna Marstrand för att under ett par dagar ankra vid Ljungskile. Om ej kronprinsparet i början av nästa vecka samtidigt med Konungen gästar Lysekil förmodar man dock att det anländer hit sedermera. Lysekil och Gullmarsfjorden är nog värdt ett besöl.

Här är regn och ej annat äro regn. I lördags och söndags regnade det ovanligt starkt och sedan har det regnat störtvis under både dagar och nätter. I natt har nederbörden varit mycket ymnig. Man ser nu för tiden hvarken sol eller måne. Ett så regnigt år ha vi troligen ej haft sedan 1860.

Badgäster och landtbrukare har detta år ingalunda angenämt inom det eljes så soliga Bohuslän. (Bohusläningen 1895-08-10/KJ)

1895-08-13 **Bohusläningen**
Från Lysekil,
Välgörenhetsbasaren åtta dagar i lördags inbragte 1,200 kronor. i går skulle soiré gifvas af fröken Estelle Haij med biträde af fröken Ellen Hartman, direktör Gustaf Fredriksson och herr Oskar Beckström. (Bohusläningen 1895-08-13/KJ)

1895-08-13 **Bohusläningen**
För det väntade kungabesöket i Lysekil ordnades i går under dystra väderförhållanden derstädes. Badkommittén har förstärkts eller kompletterats med friherrinnan Montgomery-Cederhielm, friherrinnan Raab, frökne Gibson, Otterström och Qvennerstedt, kammarherre Cederschiöld, kapten Weylandt, d:r Pontin och löjtnant Myrin. (Bohusläningen 1895-08-13/KJ)

1895-08-15 **Bohusläningen**

Kungörelse. Borgenärerna i Handelsidkerskan Amalia Pihls i Lysekil konkurs kallas till sammanträde å tingsställe i Qviström Tisdagen den 3 nästa September kl. ½10 f. m. för att bestämma förvaltningsarfvoden och besluta om försäljning af osäkra fordringar m. m. Lysekil den 12 Augusti 1895. Vikt. Hyllengren. (Bohusläningen 1895-08-15/KJ)

1895-08-15 **Bohusläningen**

Kungabesök och venetiansk fest i Lysekil.

Chefsfartyget "Drott" afgick kl. 8,45 i tisdags morse från Marstrand på färd norr ut. i Lysekil hade ifriga förberedelser egt rum till Konungens festliga mottagande. En mängd unga damer bundo guirlander, hvarjämte fanstänger och spiror uppsattes för att öka det redan förut befintliga stora antalet af sådana. Telegram anlände från kammarherre von Vegensack, förkunnande att "Drott" skulle anlända vid 12-tiden på dagen. Redan dessförinnan hade badanstaltens och köpingen iklädt sig en vit flaggskrud de hardt när otaliga flaggorna och vimplarna fladdrade lifligt för den milda sommarvinden. Vädret var, ovanligt nog, klart och vackert.

Kl. ½12 hördes salut från Släggön och kort därpå gled "Drott" majestätiskt in på bugten. En deputation bestående af landshöfdingen greve De la Gardie, kammarherren Cederschöld, kapten Weylandt och badhusintendenten d:r Wide uppvaktade omedelbart ombord på "Drott" och hälsade konungen välkommen till Lysekil. Konungen steg i land kl. ½2 och mottogs på den med en smakfull ärwport prydda bryggan af köpingens mera framstående män. Stora folkmassor voro i rörelse, hvilka höjde lifliga hurrarop Friherrinnan Montgomery Cederhielm öfverräckte till Konungen en praktfull bukett i de svenska färgerna och musiken spelade kungasången.

Konungen företog nu en promenad uppåt köpingen, dermed besök aflades i den ståtliga badhusrestaurationen, i professor Murrays villa samt hos öfverbibliotikarien Carl Snoilsky, hvarest förfriskningar intogos. Härpå följde en promenad till Flaggberget. Kl. 4 begaf sig Konungen efter ett bad i bassängen, åter ombord på "Drott".

På societetshusets fasad, som i likhet med restaurationslokalen och badhuset var prydd med quirlander af grönt, syntes i stora bokstäfver hälsningen SALVE REX. Man trodde att majestätet skulle gjort ett nytt besök i köpingen längre fram mot qvällen, men däraf blef intet. Emellertid samlades mot skymningen en stor mängd menniskor i parken vid badhuset der kulörta lyktor i tusental, isynnerhet å badhusbolagets lokaler uppsattes. I hamnen liggande segelbåtar, öfver femtiotalet, voro äfvenledes behängda med massor af kulörta lyktor. Då alla dessa efter mörkrets inbrott tändes företedde hamnen och parken en sagolik anblick, så hänförande vacker, att den icke kan beskrifvas- under

tonerna från två musikkårer började derpå de illuminerade båtarne att för en sakta bris skrida från land och ordnade sig slutligen rundt om kring "Drott", som hela tiden lät sitt praktfulla elektriska ljus spela. Från hvarje farkost som passerade kungafartyget, syntes lifliga viftningar och härdes hurrarop. Konungen, som satt akter ut på Drott, hälsade med viftningar och tillrop. Bengaliska eldar från båtarne och det elektriska ljuset från Drott färgade de många seglen än blekröda, än silfvervita. Här och där på höjderna brunno tjärtunnor. Då slutligen vid 11-tiden på qvällen från "Drott", uppsändes en mängd raketer och chefsfartyget förvandlades till en enda jättetransparang, steg entusiasmen hos den allt talrikare så väl till lands som sjös församlade folkmassan till sin höjdpunkt. Det hela redde sig som ett feéri. Öfverallt hördes utrop af förtjusning och det icke blott på svenska utan äfven på andra tungomål. Konungen lär äfven varit mycket tillfredsställd öfver den storartade hyllning som egnats honom.

Till middag ombord å "Drott" voro igår inbjudna landshöfdingen greffe De la Gardie, generalmajor van der Lancken, hofrättsrådet Westrin, d:r Grundberg, kapten Weylandt och hofapotekaren Sebardt.

I går qväll ämnade Konungen öfvervara en soriée i societetssalongen i Lysekil. "Drott" väntas afgå främ på dagen i dag till Marstrand. (Bohusläningen 1895-08-15/KJ)

1895-08-16 "Några stycken raska tidningspojkar för Lysekils Posten. Helst sådana, hvilka ej sysselsätta sig med någon annan tidning. Anmälan torde göras å Lysekils Postens kontor." (Lysekils Posten, 1895-08-16/KJ)

1895-08-16 "**Konungabesök.** Såsom vi i telegram i vårt förra numret meddelade, afgick "Drott" från Marstrand i Tisdags kl. half 9 f. m. och ankom hit under det mest strålande vackra väder kl. half 12 samt ankrade utanför badhuset. Från Släggön saluterades under inseglingen.

Vid kajen är en ytterst smakfull äreport rest och såväl badhusområdet som stränderna på båda sidor om hamnen är rikt flaggprydda. Å societetshuset är en dekoration i grönt anbragt, med inskription "Salve rex" jemte konungens krönte namnskiffer.

När "Drott" gått till ankars, afgick en deputation, bestående af landshöfdingen greffe D la Gardie, kapten Weylandt, kammarherre Cederschiöld och badhusintendenten d:r Wide, som inbjöd konungen att landstiga, och strax före 2 landsteg h. m:t, helsad af badkommittén anford af kapten Weylandt, som utbragte ett lefve för Konungen, åtföljdt af fyra hurrarop.

Derefter öfverlämnade friherrinnan Montgomery Cederhielm en praktfull bukett med band i de svenska färgerna. Musiken spelade Kungssången och häck bildades af högtidsklädda barn, som strödde blommor.

Sedan konungen helsat på komitén och de närmast stående besökte han professor Murray och öfverbibliotekarien Snoilsky. Efter derstädes intagna förfriskningar gjordes en promenad till berget och utsiktstornet. Öfver det storartade panorama, som upprullades för konungens blickar, utfyllde han gång på gång sin förtjusning.

Sedan h. m:t tagit sig ett bad i badhuset återvände han kl. half 4 till Drott.

Festen som gavs å sjön, var den mest praktfullaste som här skådats. Badhusfronten strålade i rikaste eklärering: å holmarne brinnande tjärtunnor; ett 100-tal väl bemannade båtar, behängda med kulörta lyktor och medförande två musikkårer, omvälfde "Drott", hvarest konungen sittande akterut, lifligt helsades med hurrarop, musik och viftningar. Ombord på ångaren ELNA hade Wienersolisterna och herr Zetterman tagit plats och fulltonigt ljödo "Du gamla, du friska" och "Hvarenda ros" utöfver den lugna vattenytan.

Den bengaliska belysningen ombord på "Drott", fackelljusen och fyrverkeriet gjorde en storartad effekt.

Den i alla väl lyckade festen afslöts kl. 11, men ännu sent på natten omsvärmades "Drott" af en massa båtar.

I Onsdags kl. 2 landsteg Konungen jemte uppvaktning ånyo. Efter en promenad rundt köpingen återvände han ombord kl. half 4.

Till middagen ombord hade inbjudits: Landshöfdingen grefve De la Gardie, generalmajor van der Lancken, hofrättsrådet Westrin, professorerna Ödmansson och Edgren, d:r Grundberg, kapten Weijlandt och hofapotekaren Sebardt.

Balen på societetssalongen på aftonen bevistades af Konungen, hvilken infann sig vid 9-tiden och kvarstannade till kl. half 11, då han åter gick ombord.

I går fm. hade konungen inbjudit ett 30-tal gäster, damer och herrar, att företaga en lusttur inåt Gullmarsfjorden. Färden gynnades af utmärkt väder.

Kl. half 3 lättade "Drott" ankar och under folkmassans hurrarop och viftningar ängade "Drott" tillbaka till Marstrand. Besöket är nu ett minne blott, men ett minne, som helt säkert skall sent förglömmas. De vällyckade anordningar som vidtagits på land, den storslagna festen på sjön, soirén på societetssalongen m. m. allt var den höge gästens värdigt och han uttryckte också upprepade gånger

sin tillfredsställelse med besöket. Då härtill kommer att den stora människoskaran, hvilken hela tiden varit i rörelse, uppfört sig på ett mönstergillt sätt, kunna vi med belåtenhet blicka tillbaka på dessa oförgätliga dagar och vissa om att tolka mångas känslor, utbringa vi till slut ett tack till alla dem som anordnat och bidragit till detta goda resultat.

Några oordningar hafva icke förekommit, och – så vidt hittills är händt – inga olyckshändelser, om man undantager ett litet missöde, som inträffade under regattan, i det en yngling ombord på en segelbåt råkade falla öfverbord; han blef dock af hjälpsamma händer genast upptagen.” (Lysekils Posten, 1895-08-16/KJ)

1895-08-16 **”Utställningen i Geneve.**

Utställningen af anjovis m. m. derstädes herr Gustaf Richter har erhållit Diplome de Honneur med guldmedalj för anjovis, sill i gaffelbitar m. m. Af utställningskommittén har han dessutom erhållit uppdrag af att andra personer i Lysekil och dess omnejd mottaga uppdrag för utställningen.” (Lysekils Posten, 1895-08-16/KJ)

1895-08-17 **Bohusläningen**

Borgenärerna i Handelsidkerskans Amalia Pihls i Lysekil konkurs kallas till sammanträde å tingsstället Qviström Tisdagen den 3 nästa September kl ½10 f. m. för att bestämma underhåll och godmansarfvode samt besluta i öfriga konkursboet rörande frågor.

Lysekil den 12 Augusti 1895. Vikt. Hyllengren. Rättens ombudsman.
(Bohusläningen 1895-08-17/KJ)

1895-08-17 **Bohusläningen**

Borgenärerna i Bagaren John Hedlunds i Lysekil konkurs kallas till sammanträde å tingsstället i Qviström Tisdagen den 3 nästa September kl. ½10 f. m. för att bestämma förvaltningsarvoden och besluta om försäljning af osäkra fordringar m. m.

Lysekil den 12 Augusti 1895. Vikt. Hyllengren. Rättens Ombudsman.
(Bohusläningen 1895-08-17/KJ)

1895-08-17 **Bohusläningen**

Kungabesöket i Lysekil (Bref till Bohusläningen) Lysekil 15 augusti 1895.

Konungen genomvandrade i går åtföljd af tvänne af uppvaktningen, Lysekils köping. Han tog vägen genom parken, Kungsgatan och ställde sedan kosan till badhuset vid Bansvik, hvilket noga besågs.

Konungen återvände genom den trånga, pitoreska strandgatan.

Balen igår var mycket lysande och liflig. Nära trehundra biljetter á 3 kr. voro sålda. Societetshusets sal var särdeles smakfullt prydd med fandekorationer, blommor och grönt. En massa unionsfanor hängde ned från det brutna taket.

Konungen anlände kl. ½9. Sedan champagne kringburits, hälsade landshöfdingen i Kristianstads län, grefva De la Gardie, Konungen välkommen och föreslog i värdiga ordalag hans skål. Sedan folksången sjunits, tackade h. m_t för det hjertliga mottagandet nu och för gårdagens storslagna hyllning, och sade att det gjorda storslagna hyllning, och sade att det gjorde hans hjerta varmt att finna sig emottagen med sen sådan hjertlighet.

Kl. ½11 lemnade Konungen balen pch återvände till "Drott". Hans väg genom badanstaltens område var upplyst af maschaller och restaurationen var illuminerad- mycket folk var samladt.

Igår hade Konungen inbjudit flere härvarande badgäster till middag och bland dessa generalmajor van der Lanken och landshöfdingen De la Gardie.

I dag företager Konungen med "Drott" en utfärd genom Gullmaren. I denna deltaga ett 30-tal inbjudna damer och herrar.

Kl. 10 lyftade "Drott" ankar. Det säges att Kungsfartyget återvänder hit vid ½2-tiden och att Konungen vid 3-tiden lemnar Lysekil och begifver sig åter till Marstrand.

Vädret var vackert men något blåsig. (Bohusläningen 1895-08-17/KJ)

1895-08-17 **Bohusläningen**

Från sin tur å Gullmarsfjorden återvände "Drott" kl. 2 i torsdags middag. Efter en sväng on till Fiskebäckskil ankrade "Drott" åter i Lysekil, der inbjudne gäster landsattes. Under Gullmarsfärden intogs lunch i matsalen och derefter lättare förfriskningar å däck. Konungen var vid briljant lynne och sökte allt vis gör det angenämt för sina gäster. Vid Smörkullen inne i fjorden saluterades från "Drotts" kanoner.

Konungen lemnade Lysekil med salut vid affärden från Lysekil. Under den korta vistelsen der uttalade Konungen flera gånger sin belåtenhet med de arbeten och de anordningar som äro gjorda sedan "Drotts" senaste besök vid köpingen. (Bohusläningen 1895-08-17/KJ)

1895-08-22 På kyrkostämman i Lysekil tas beslut om att uppföra den nya kyrkan på det så kallade Flaggberget. (Arvid Sandell, LP 2001-11-28)

1895-08-22 **Bohusläningen**

Ny repslagarbana i Lysekil å Slätten.

Undertecknade utförér allt hvad till Repslagareyrket hörér, fort, väl och till platsens billigaste priser. Lager af Sillgranskärnar samt dessutom för fiskeribehof passande Tågvirke äfvensom Tömlinor, Snören m.m. n.n. C Pettersson & Johansson, Repslagare. (Bohusläningen 1895-08-22/KJ)

1895-08-27 **Bohusläningen**

Bref från Lysekil (Till Bohusläningen) Lysekil 26 Augusti 1895.

Det stundande läkaremötet kommer som en sluttakt till sommarsäsongen. Det antages blifva mycket talrikt besökt. Redan i tisdags var ett sjuttioatal anmäldt och sedan hafva anmälningar kommit hvarje dag och antagas äfven anlända med hvarje post under den nu ingångna veckan. Mötet hålles som bekant under tiden 2-4 september. Att badinrättningen kommer att göra allt för de många främlingarnes tefnad och äfven nöje under deras vistelse här, är ju helt naturligt. Lysekils samhälle vill och i sin mån bidraga och en säkerligen ganska anslående festlighet beramas från dess sida. Pm väderleken är gynnsam, kommer denna antagligen att hållas i köpingens vackra park, hvilken ock, sedan källarmästaren Lindberg fick meddelat flerårigt arrende hand om densamma, nu framträder i ett mycket värdigt skick.

Soireer och baler.

Under förra veckan var här en verklig uppsjö af offentliga nöjen. I tisdags var soiré, vid hvilken flera framstående sångförmågor medverkade. I onsdags hade herr H. A. Rosén, f. d. vid Kungl. operan, numera tjänsteman vid Skaraborgs läns enskilda banks hufvudkontor i Sköfde, en talrikt besökt konsert, i torsdags hade fru Pyk soiré och i fredags var det bal till förmån för musikkåren.

Storm.

Efter det starka åskvädret natten till i fredags blef det stark blåst, hvilken igår öfvergick till full storm. Vinden var sydvestlig. I natt har stormen här hållit mången främling vaken. I dag har den något bedarrat och vinden är rakt vestlig. När detta skrives har ingen sjöolycka ännu försports. Några mindre kustångare hafva för dag inställt sina turer. (Bohusläningen 1895-08-27/KJ)

1895-08-30 **"Bilder från Lysekil.** Tecknade af K. A.

Den, som förut icke varit i Lysekil förvånas med rätta öfwer köpingens Liflighet. I hamnen och på fjorden komma och gå nästan oupphörligt större och mindre ångbåtar, segelkuttrar och fiskarebåtar. Här är tillfälle att dagligen pr ångbåt komma till Göteborg, Strömstad, Kristiania eller Uddevalla. Post och tidningar erhållas också dagligen. När som helst kan man också sätta sig i ögonblicklig förbindelse med hemstaden medels rikstelefon, för så vidt man sjelf har en dylik. Har man det icke, kunna samtal beställas.

Köpingens utseende är i hög grad egendomligt. Den påminner om sina backiga, krokiga gator med de delvis med gaflarne emot gatan vända husen om Visby. Skillnaden från Visby är visserligen stor i det hänseendet att här inga storartade kyrkoruiner m. m. finnas, eftersom Lysekil ej räknar högre ålder såsom badort än 50 år och såsom fiskläge ett eller annat hundratal år. Här påminnas man oupphörligt om Wadmans "Min lilla vrå bland bergen". Rätt som man vid gatan ser ett hus, ser man näst intill ett berg, så ånyo ett inklämdt hus eller villa

o.s.v. Utefter en del af Kyrkviken äro de små, villaartade husen, hvart och ett med sin veranda, byggda i 3 terasser, så att det öfre husets stenfoot befinner sig i jemnhöjt med de nedres skorsten. Andra delar af staden, såsom den hvilken ligger utefter landsvägen til Uddevalla äro jemförelsevis mera jemna, men i bakgrunden möter dock alltid något högt berg och i fonden, dit verandan vetter, fjorden med dess klippiga öar och holmar.

Bostadsfrågan för främlingen är här lätt löst. Redan på ångbåtsbryggan utbjudes rum. Bäst är dock att icke förhasta sig med hyrande. Den som är totalt obekant med platsen kan för tillfället och till en början hyra sig in på "Hotell Bergfalk", der rum finnes för 1 kr. pr dygn till högre priser. Gör han sedan en promenad genom köpingen, finner han någonstädes ett plakat: "Rum att hyra och kan välja bostad efter råd och lägenhet. I det hela läser finnas 70 á 80 villaartade bostäder och sammanlagt 1.199 möblerade rum. Helt nära societetshuset ligger de båda s. k. Strandhotellen, hvilka nog ha det bästa läget i köpingen. Hvarje rum har sin lilla veranda. Der bo många af första klassens gäster. Derest fashionabelt är den förut nämnda stadsdelen Kyrkviken. Ett rum med 2 fönster der betingar t. ex. kr. 2:50 pr dygn. Uti den nya stadsdel, del Kungs- och Färgaregatorna gå fram, kunna små huslägenheter på 2, 3 á 4 rum med kök erhållas för hela sommaren för 60 á 200 kronor. Ensamma rum betinga 1 kr., dubletter 1:50, alltsammans snyggt och propert möbleradt, med goda sängar á flertalet ställen.

När man är stadd på hyresvandring, gäller dock att pruta duktigt, men att "hugga till" är ju brukligt på alla ställen. "Om det lyckas att få öfverbetaladt, hvar 100:de gång, är det ju alltid förtjänst, brukade en bekant säga, och i det hänseendet är verlden sig lik öfverallt. Då öfverenskommelsen är uppgjord, är sänjan mellan värdfolk och gäster fullt återställd, och en utmärkt tjenstvillighet visas här allmänt emot främlingen.

Den som vill lefva alldeles stilla och anspråkslöst, kan hyra in sig i gamla köpingen, som kallas Bansvik, hos det där boende välvilliga skepparefolket. Der är riktigt s. k. "gammelverlden". Gatorna äro 2:ne, Bergsgatan och Strandgatan, så smala att en katt mycket väl i ett hopp kan taga hela gatans bredd. Liksom i Kyrkviken ligga husen äfven här terrassformigt. Öfverst ligger det skyhöga berget och husen på dess sluttning. I närheten ligger Bansvikens fridfulla badhus, der 2:dra och 3:dje klassens badgäster hålla till och der afgifterna äro 50 proc. billigare än i det stora badhuset. Naturligtvis saknas vid Bansviken hel del bekvämligheter, men för den som behöfva spara äro baden tillfredsställande, trängseln efter bad nästan ingen, och en särskild läkare har der mottagning hvarje dag. Antalet badande är här dagligen mellan 60 á 70, då stora badhuset deremot dagligen serverar 3- á 400 bad.

Lysekils historia kan delvis inhemtas af broschyren "Sommarlif vid Bad- och Brunnsorter i Norden". Den första anläggningen gjordes af konsul Johan

Gabriel Mollén år 1846, hvadan badorten är en af Sveriges yngre. Någon egentlig fart fick dock icke anstalten förr än från och med år 1859, då d:r Carl Curman blef anställd såsom badläkare. Den nuvarande stora badinrättningen härleder sig ifrån 1864 och eges af ett bolag. Professor Curman är dess egentlige skapare, liksom han nydanat hela vårt svenska badväsen. I hans krafts dagar ordnade han allt här på ett storartat sätt, intresserad Lysekilsborna till uppoffringar bandanstaltens och köpingens utveckling och har nu på ålderns dagar den tillfredsställelsen att se badorten omfattad med en för våra svenska förhållanden jämförelsevis stor tillslutning. Antalet af samtliga hos läkare anmälde badgäster var säsongen 1893 (den sednaste uppgift som står oss tillbuds) 970. Samma år voro vid kamrerarekontoret inskrifne 1.581 personer. Härtill komma ett par hundratals tillfälliga sommargäster, som ej låta inskrifva sig hvarken hos läkare eller kamrer, då de vistas här endast för rekreations skull. Enligt uppgift i Lysekils Posten har antalet gäster i år uppgått till omkring 1.400, men dagligen anländer ännu en och annan, hvilken anser att sednare delen af sommaren är för honom lämpligast att vistas här.

Tack vare kuranstaltens utveckling har Lysekils samhälle på de sednaste 50 åren gjort en betydande uppsving - ifrån att vara ett obetydligt fiskläge med några hundra invånare har det nu blifvit en köping med nära 3.000 och har beslutat att söka stadsrättigheter. Genom professor Curmans initiativ har köpingen iklädt sig betydande uppoffringar för tomtreglering, gatornas makadamisering, vägars upptagande och kajbyggnader. Före Curman fanns knappt en enda plantering. Lysekil var lika kalt som det öfriga af yttre skärgården. Nu finns planteringar litet härstädes mellan husen och midt i köpingen en ståtlig part af för det mesta höga och skuggrika almar, hvilken park är en eftersökt promenadplats på soliga dagar. Vidare har köpingens styrande män låtit anlägga en dyrbar vatten- och avloppsledning. Uti 2:ne små sjöar på toppen af ett berg samlas regnvatten, filtreras genom ett vattenreningsverk, och ledes sedan till alla delar af köpingen. I sjelfva husen är vattnet icke inledt, men hushållens jungfrur hafva det i alla fall synnerligen bekvämt att hämta vatten från närmast belägna vattenpost. Att dräneringssystemet är af betydelse i sanitärt hänseende, är tydligt. Också äro gator och rännstenar alltid torra, men gatusopningen lemna åtskilligt att önska. Den öfverallt kuperade marken har, å andra sidan, gjort det lätt att åstadkomma fall för avloppsvattnet i det hänseendet är lyckligt situerad.

Lysekil sten rikt. Man brukar säga om en förmögen enskild person, att han är stenrik. Detta omdöme kan i ordets bokstavligen bemärkelse tillämpas på Lysekil, hvars rikedom på sten dessutom är af praktisk betydelse enär stenen är ovanligt lätt klufven och lämplig att tukta. Stora massor af röd granit (syenit) fraktas af ångare, året runt, till Tyskland och andra orter. Det nya riksdagshuset i Berlin lär vara dekoreradt med Lysekils granit. Huggen gatsten exporteras och i stor myckenhet.

På det berg, nedanför hvilket Eder korrespondent skrifver detta, hör han dagligen från kl. 6 på morgonen till 8 på aftonen de dånande släggorna från 3 flitiga stenhuggare, som tukta gatsten till export. Först borttas ur berget ett större block; sedan sönderdelas det i mindre delar och sedan bearbetas detta till formen af stympade pyramider af c:a 6 á 9 kubikdecimeters storlek. Verkstaden är helt enkel: en med sten fylld tunna bildar underlaget. Der står arbetaren med sin hammare och slår stenen på alla sidor, tills han antagit den rätta formen, hvarefter gatstenen vårdslöst kastas ned till foten af berget. En flitig man kan hugga c:a 60 sådana stenar på dagen, ibland mera, ibland mindre. Det är ett styft arbete. Armens muskler måste blifva uppdrifna, och att "bryta arm" med en stenhuggare måtte icke vara bland det lättaste. Ett par gånger i veckas hemtas den huggna stenen i kärror och köras ned till hamnen. Stenhuggarens förtjänst är c:a 3 kronor om dagen. (forts.).” (Lysekils Posten, 1895-08-30/KJ)

1895-08-31 **Bohusläningen**

Det stundande läkaremötet i Lysekil.

Sammanträder om måndag kl. 12. Först väljas utskott hvarpå hållas föredrag bl. a. af professor K. Linroth "Om våra offentliga skyddsåtgärder mot kolera" och af d:r Th. Hellström "Om difteriens diagnostiserande". Andra mötesdagen hålles föredrag af professor Fr. Lennmalm "Om sjukdomar, som bero på föreställningar och som botas genm föreställningar af Professor C. Wallins "Om läkekonstens ställning till skolhygien", af provinsialläkaren N. Englund "Om desinfektionsåtgärder på landsbygden, af d:r D. E. V. Sydow "Om blindtarmen och blindtarmsinflammation m. fl.

En utländsk läkare, med, d:r Boas från Berlin, har anmält sig till hållande af ett föredrag i den medicinska auktionen.

Ett större antal rum tillhandahålles mötesdeltagarne kostnadsfritt af badhusbolaget och äfven af enskilde.

För hvarje af de tre mötesdagarne komma vi att lemna ett kortfattadt referat från speciell referent. (Bohusläningen 1895-08-31/KJ)

1895-08-31 **Bohusläningen**

Trillingar. Fick häromdagen en ung hustru i Lysekil, meddelas därifrån till Bohusläningen.

Det var pojkar hela samlingen. Alla voro krya och lefnadsfriska och fortfara att vara det, starka lungor ha de och tillstålla sålunda ett grufligt bäsen. Redan är de döpta. Pastorn yttrade då att de skulle bli en intressant syn att en gång få se de tre brödena på samma gång inmönstra till beredningstjänst och derpå afmarschera till Backamo.

De har en liten bror som nätt och jämt är årsgammal. Mamman har varit gift knappt i två år och redan har hon fyra duktiga pojkar. Det är raskt.

(Bohusläningen 1895-08-31/KJ) [Anm: Föräldrar är Carl Hilmer Hansson, född 1859-01-13 i Bäve, och Josefina Charlotta Hermansdotter, född 1871-09-08 i Bokenäs, boende på dagens Södra Kvarngatan 12.

1895-09-03

Bohusläningen

Läkaremötet i Lysekil. (Bref till Bohusläningen) Lysekil 1 September 1895.

I lördags f. m. voro i Lysekil anmälda följande läkare m. fl.

Generaldirektör Almén	Stockholm
D:r Afzelius	”
” Almberg	”
Professor Curman	”
D:r von Döbeln	”
” Ericsson,	”
” G. Falk	”
” Froste	”
” Granström	”
” Georg Hellström	”
” Th. Hellström	”
” G. Johansson	”
” Josephson	”
Professor Lennman	”
Professor Linnroth	”
” Murray	”
Med. råd. Pontin	”
D:r Pontin	”
” Setterblad	”
” Söderholm	”
Fabrikör Sjögren	”
” Stliie	”
D:r Sondén	”
” A. Sjögren	”
” Tengstrand	”
Professor Wallis	”
D:r Wide	“
“ Wretlind	“
Professor Wennerholm	“
D:r Wetterdahl,	“
Professor Ödmansson	“
D:r Belfrage,	Göteborg
” Carlander	”
” Köster	”

” Lindh	”
” Lindell	”
” Matell	”
” Silfversköld	”
” von Sydow	”
” Åkerlund	”
Apotekare Lundberg	Lysekil
D:r Nilsson	”
” Landelius	”
” Lidin,	Fiskebäckskil
” Malmgren	Orust
” Sundberg	Jåby
” Bylund	Vänersborg
Professor Henschen,	Upsala
D:r A. Pettersson	”
Professor Ohlsson Gadde,	Lund
” Bende	”
D:r Gren	”
” Bergsten	Norrköping
” Lindvall	”
” Brandberg	Nyköping
” Almgren	Boxholm
” H. Andersson	Ronneby
” Assarsson	Sölvesborg
” Backlund	Örnsköldsvik
” Bergqvist	Gefle
” Bergvall	”
” Garpe	”
” Christiarnson	Helsingborg
” Cronberg	Kristianstad
” Edlund	Hernösand
” Ekelund	Ulricehamn
” Englund	Fjällsjö
” Erikson	Köping
Stenograf Elmqvist	
D:r Fürst	Karlskrona
” Wistrand	”
” Gerell	Enköping
” Goldkuhl	Vexjö
” Sellberg	”
” Hedberg	Svenljunga
” Hiller	Storvik
” Häggqvist	Hudiksvall
” Hultman	”
” Jansson	Brösarp

” Kalmberg	Vingåker
” Kindström	Sala
” Kulneff	Eslöf
” Larsson	Askersund
” Landahl	Lima
“ Mossberg	Eskilstuna
“ Möller	Fränsta
“ Naumann	Härby
” Norberg	Nyköping
” Nyman	Höganäs
” Nyström	Mariestad
” Sjöberg	”
” Olin	Varberg
” Wåhlin	”
” Petrén	Malmö
” Pradon	Broby
” Qvennerstedt	Örebro
” Ramberg	Visby
” Rietz	Ronneby
” Rodling	Gysinge
” Simon	Malmköping
” Sjöling	Östersund
” Stenberg	Hjo
” Sundelius	Örebro
” Södermark	Borås
” Sörman	Malmö
” Trinesson	Sköfve
” Wallin	Vadstena
” Witt	Norberg
” Björk	Falkenberg
” Åkeberg	Falun

Listan å manliga deltagare blifver med all säkerhet vida större. Som deltagare i mötet hafva dessutom flere läkare anmält sina fruar och döttrar så att medlemsantalet i lördags var cirka 140.

Inom Lysekil omfattas det blifvande mötet med lifligt intresse och lokalkommittén å platsen är i full verksamhet med dess anordnande. Måtte det nu äfven bli vackert väder. Efter förra veckans långvariga storm och stora nederbörd borde man dock kunna vänta åtminstone något så när hygglig väderlek.

I går anlände en och annan mötesdeltagare och i dag ett större antal.
(Bohusläningen 1895-08-31/KJ) (SBL, Band 09)

1895-09-03 **"Bilder från Lysekil.** Tecknade af K. A. (forts. fr. föreg. n:r).

Lysekils framtid ter sig, menskligt att skåda, ganska ljus. Samhället är tydligen stadt i ett raskt framåtskridande, beroende på de 2:ne faktorerna, badgästfrekvensen på sommaren och sillfisket på vintern. "Det är hafvet", säger förf. till en förut citerad broschyr, "det underbart vexlingsrika, som vid vår vestkust skänker ett mottagligt sinne den bästa glädjen och hvilan; det är hafvet, den aldrig sinande helsokällan, som der bringar bot eller ökad spänstighet". Lifvet i köpingen på vintertiden skall vara icke mindre lifligt. När sillperioden ingått anlände stora utländska ångare och bortföra då de rikedomar, man öst ur hafvet. Lysekil skall just vara medelpunkten för det bohusländska sillfisket. På en holme strax utanför hamnen ligger Grötöns sillguanofabrik, som dock ej får vara i verksamhet under sommaren. Här kan således med skäl tillämpas det samtal som ett par brandskadade Karlstadsbor hade efter branden i Juli 1865. Den ene höll sig illa och tviflade på att staden mera skulle resa sig ur sina ruiner. Men den andre, mera förtröstansfullt, yttrade då: "De va inte värdt, att en håller sej ille, så länge inte elfva (Klarelfven) runni bort". Så och här; så länge ej Kattegatt förtorkat, torde väl alltid en handelsplats åtminstone här komma att existera. Badortsryktet kan undergå skiften. Derom äro många konkurrenter. För att nu ej nämna de gamla: Marstrand, Strömstad eller Warberg, uppträda med hvarje år nya medtäflare, t. ex. nu Styrso, Lyckorna, Ljungskile m. fl. Men liksom "Glunten" hade sina skäl att förklara "Upsala är bäst", bättre än både Stockholm, Göteborg, Karlstad eller – Grenna, så skall väl alltid finnas tillräckligt många liebhafvare af denna badorten också, hvilka för hvarje år anskaffar allt flere och flere bekvämligheter.

Några hafva spått Lysekil en god framtid, om den skaffar sig stapelstadsrättigheter med thy åtföljande tullkammare. Under förutsättning af att en längdbana genom Bohuslän kommer till stånd och att sedan en bibana drager hit, är den spekulationen icke så illa grundad. För utlänningarne äro inloppen både till Göteborg och Uddevalla långa och kinkiga, då deremot Lysekil ligger nära till hands. Men båda dessa vilkor äro dyra. Stadsrättigheterna medföra åtskilliga kostnader, från hvilka en köping är befriad. En stad måste hafva borgmästare och magistrat, stadsfiskal och stadsfogde, egen kronouppbördskassör (på landet aflönar kronan sin kassör, men, inkonsekvent nog, icke i en stad), råd- och tullhus, stadsingeniör, byggnadsnämnd, en mängd sekreterare, m.m. m. I ersättning härför hafva städerna en snabbare rättsskipning, då deras rådhusrätter sammanträda minst 52 gånger årligen (på landet 4 á 6 gånger); rättighet att tillika med andra städer, förenade till en valkrets, välja en ledamot i 2:dra kammaren samt rätt att få sin tidning tryckt på stället. För en stapelstad tillkommer någon del av tullen, s. k. tolagersättning. Nu beror der på om sist nämnda förmåner äro värda de först nämnda uppfattningarne. Tror man att samhällets rörelse skall i afsevärd mån stiga derigenom, att det får namn och rättigheter såsom stad, då stiger naturligtvis också dess förmåga, att skatta, hvilken förmåga jemväl enligt

erfarenheten kommer att tagas strängt i anspråk. Smakar det något att vara stadsbo, så kostar det också icke obetydligt. Ut i Vermland och Dal kan man i detta hänseende jämföra samhällena Åmål och Arvika. Båda hafva c:a 3.000 invånare den förstnämnda är något större, Åmål har dryga kommunalskatter, dess handel och rörelse är på retour. Arvika däremot är ett mycket framåtgående litet samhälle med små kommunalskatter, stigande och liflig handel och rörelse, billiga lefnadskostnader och hyror, känner ingen åtrå efter stadsrättigheter och gör intrycket af ett lugnt och trefligt samhälle, dit folk gerna flyttar enär det har alla ett stadssamhälles reella förmåner utan att hafva stads namn, ja äfven allmänt läroverk på stadens bekostnad. Till Åmål deremot vill ingen gerna flytta. Det har visserligen stads namn, men är sönderslitet af partistrider emellan borgmästare och stadsfullmäktige, drätselkammare och magistrat, så att staden blifvit en visa omkring hela landet. Om således Lysekil kan behålla sin goda rörelse utan förändring till stad, kan den spegla sig i det lyckliga Arvikas exempel; uppblåser det sig till stad (utan att därmed något egentligen vinnes), må det speglas sig i Åmåls. Denna stad har, förenad med Venersborg om en riksdagsman, veterligen aldrig kunnat på dess val utöfva något nämnvärdt inflytande, och aldrig haft förmånen att ur egna leder sända en riksdagsman. Förmånen af tidningstryckeri på platsen har Åmål begagnat sig utaf, men synes dess tidning ej gå utöfver ett "hvitt plåster". Kommer så den snabbare jurisdiktionen i öfvervägande, som en stad har, men en köping saknar. Vid ett flyktigt betraktande synes denna förmån vara af afsevärd betydelse. Lysekil skall hafva 4 mil till tingsstället, Arvika 1 mil. Men huru många procent af innevånarna är det, som anlita domstolarne? Tio procent anse vi vara det högsta tal, som här kan tagas. Personlig inställelse vid tingen torde fordras af högst 2 procent. Då kan verkligen ifrågasättas om stora utgifter böra åsamkas för en så liten minoritets skull?

Dermed är nu ingalunda sagdt att Lysekil bör afstå ifrån sträfvandet att blifva stad. Vi hafva hört sägas, att köpingens andel i häradets vägunderhåll kostar densamma 5.000 kr. årligen, och att det till Uddevalla betalas ytterligare 5.000 kr. årligen för rättigheten att här hålla en filial af tullhuset derstädes. Dessa utgifter borda bortfalla, om stadsrättigheter erhållas. 10.000 kr. årligen, kapitaliserade efter 4 procent, göra dock en summa af 250.000 kr. För dessa medel böra rätt duktiga offentliga byggnader kunna resas, och ändå något blifva öfrigt till aflönade af tjenstemännen. Den nya staden får inflyttningar af dessa med deras familjer. Dessa konsumera varor, och så får det ena hjälpa det andra (forts)." (Lysekils Posten, 1895-09-03/KJ)

1895-09-03 **Bohusläningen**

Sjunde svenska läkaremötet tog igår sin början i Lysekil. På förmiddagen iförde sig badanstalten och köpingen rik flaggskud. Vädret var vackert. Vid 1-tiden öppnades i den ståtligt dekorerade societetssalen mötet af d:r Lindh från Göteborg, hvilken till följd af professor Curmans sjuklighet, äfven fungerade som ordförande. Sedan mötet valt beredningsutskott m. m. samt

afhandlat en del ekonomiska angelägenheter höll d:r Landelius ett intressant föredrag om hälsovårdsanordningarna m. m. i Lysekil. Därefter höll professor Linroth ett längre föredrag om våra offentliga skyddsåtgärder mot kolera. Ehuru talaren ej ville ha slopade våra nuvarande anstalter ansåg han dock karantänssystemet föråldrat förordade stark desinfektion m. m. Generaldirektör Almén var delvis af samma tanke och delade ej i allt d:r Wallers åsikt.

Därefter höll d:r Ture Hellström föredrag om difteriens diagnostisering.

Kl. 5 vidtog subskriberad middag. På aftonen var soiré.

I beredningsutskottet invaldes professorerna Bendtz och Lennmalm samt doktorerna Afzelius, Goldkuhl, Landelius, Mossberg och J. Nilson.
(Bohusläningen, 1895-09-03/KJ)

1895-09-03 **Bohusläningen**
Firman Grave Josias Sundberg i Lysekil har i dagarna på världställningen "für Hotel und Reisewesen" i Amsterdam för sina tillverkningar belönts med guldmedalj jemte diplom. (Bohusläningen, 1895-09-03/KJ)

1895-09-03 **Sillen är kommen!** Den första fångsten skarpssill fångades i går af ett vadlag från Malmön. Partiet utgjorde ungefär 10 fjerdingar och inköptes af fiskhandlaren Båström härstädes. (Lysekils Posten, 1895-09-03/PS)

1895-09-03 **Tre stycken pojkar**, alla friska och krya, förärade en ung hustru i Lysekil sin man häromdagen. "Få gossarne lefva", yttrade pastorn, som döpte dem, "skall det blifva intressant att se ynglingarne på samma gång mönstras till beväringstjänst och marschera till Backamo." (Lysekils Posten, 1895-09-03/PS)
[Anm: Stenarbetaren Carl Hilmer Hansson och hustrun Josefine Charlotta Hermansdotter bor på Kvarngränd n:o 14 = Södra Kvarngatan 12, och sönerna Carl August, Gustaf Robert och Olof Albert är födda 1895-08-27.]

1895-09-05 **Bohusläningen**
Läkaremötet i Lysekil. (Bref till Bohusläningen).

Professor Curman var utsedd att öppna mötet och vara dess ordförande, men mycket till följd af en under förra vintern ådragen skada i ena benet kan han för närvarande ej lemna sitt rum i sin vackra villa, som bekant belägen alldeles invid ingången till den stora badinrättning, som varit hans mannaålders verk och glädje.

I sitt korta tal vid mötets öppnande sade d:r Lindh, att den riden ej syntas vara så aflägsen, då läkarevetenskapen kan hoppas att lägga de epidemiska sjukdomarne under sina fötter och att det bör vara oss alla förunnat att derom

hysa det bästa hopp. Talaren erinrade och om de stora upptäckter som blifvit gjorda under de senaste 30 åren.

D:r Landelius föredrag om Lysekils sanitära förhållanden var af stort intresse. Han fann att många städer härutinnan kunna afundas den stora lifliga köpingen. Dess vattenledning kostar 40,000 kr och vattnet är enligt företedd analys fullt jämförligt med Göteborgs dricksvatten. Köpingens dräneringsledning håller 4 420 meter i längd. Att denna i den bergiga terrängen varit svår att åstadkomma, följer af sig sjelft. Stora sträckor af långgrunda stränder äro fyllda och föreningen "Lysekils vänner" har härtill bidragit med 14,000 kr. Till nytt epidemiskt sjukhus har samhället anslagit 15,000 kr. och till ett allmänt sjukhus ställt 10,000 kr till landstingets förfogande, Hälsovårdspolis, sjuksköterskor och ordnad renhållningsväsende finnes.

Professor Linroth och äfven generaldirektör Almén uppträdde och nämnde några berömmade ord om den höga ställning samhället i sanitärt hänseende intager.

*

Professor k. Linroths föredrag som härpå följde: Om våra offentliga styrelseåtgärder mot koleran var givetvis af mycket stort intresse. När koleran på 1880-talet för första gången nalkades vårt land, utfärdades förordningar, som i stränghet lemnade inte öfrigt att önska. Man tog ock de gamla förordningarne mot pesten till grund. Men farsoten gick, all stränghet till trots, sin gilla gång. Talaren tycktes ej ha mycket förtroende till våra karantänsbestämmelser, men vill dock ej ha anstalyerna slofade. Förordade ett intensivt desinfektionssystem och dessutom goda sanitära åtgärder i allmänhet så väl å land som i stad. Koleran hade genom den fruktan den injagat och injagar åstadkommit mycket godt. De offer, den kraft äro få mot det goda den gjort hela den civiliserade världen. Otaliga liv har den räddat.

Sedan professor L. slutat sitt föredrag uppträdde en mötesdeltagare och uppläste ett anförande af en hemmavarande läkare – namnet kunde referenten ej uppfatta. Denna tycktes gafva en olika uppfattning. Slutklämman i det äfven rätt långa anförandet var, att, som koleran följer samfärdseln, måste åtgärder vidtagas mot samfärdseln. Eftergifternas tid vore förbi! Nu uppträdde generaldirektör Almén och menade att det var omöjligt för desinfektion utrymma fartyg af tusentals tons dräktighet och att det ej gerna var möjligt för staten att bygga baracker åt tusentals människor. Till Käsö t. ex. kan ju komma fartyg med 500 människor ombord. Talaren ville liksom professor Linroth ej ha de nuvarande karantänsanstalterna slofade, men ville ha bestämmelserna så ändrade, att de friska utsläpptes m. m. Derför att det i några fall gått bra vid anstalterna, voro dock dessa ej att lita på. Man bör ej förhåva sig.

Efter generaldirektörens uppträdande höll öfverläkaren Thure Hellström föredrag: Om difteriens diagnostiserande.

*

Lysekil 3 sept. 1895.

Sedan förhandlingarna i går afslutats vidtog vid 5-tiden i badhusrestaurationen en subskriberad middag, till pris av 10 kr. per kuvert.

Under middagen talade d:r Lindh för mörtet. Regementsläkaren d:r E. Petersson talade för Lysekils badbolag, egnande en varmhjertad hyllning åt professor Curman. För damerna talade d:r Grape från Gefle. Å damernas vägnar svarade humoristiskt d:r Pettersson från Upsala. Stämningen var den allra angenämaste. Å den öppna planen framför och å verandorna, dracks sedan kaffe med "avec" och samqvämet fortsattes till vid half 9-tiden då de många mötesdeltagarne begåfvo sig till den soire, till hvilken badsällskapet inbjudit.

Det var nu i det hela taget ett helt annat element som drog in i den stora societetslokalen än de ystra ungdomsskaror, hvilka der eljes bruka tråda dansen. Men glädje och munterhet var äfven denna afton rådande, och soirén var för den synnerligt angenäm. Vid soir+en hälsades främlingarna välkomna af assessor Kjellin. Å gästernas vägnar tackade öfverläkaren Lindh. D:r Pontin anförde dansen, som afslutades med en liflig kotiljong. Fru Louise Pyk och hennes syster doktorinnan Köster, sjöng dels solo, dels duetter. En kör af äldre och yngre sångare sjöng flera nummer.

*

I dag hålles föredrag af öfverläkaren d:r Thure Hellström, om serumterapien å epidemisjukhuset i Stockholm, af professor Lennmalm om sjukdomar som bero på föreställningar och som botas genom föreställningar; af professor C. Wallin om läkarekonstens ställning till skolhygien, och af läraren vid gymnastikcentralinstitutet A. Levin: om den medicinska gymnastikens ställning.

Därefter förevisar fabrikör M. Stille ett nykonstruerat undersökningsbord.

Vid 2-tiden hållas sektionssammanträden, provinsialläkarne i professor Murrays villa, badläkarne i d:r Wides villa och den medicinska sektionen i societetssalongen.

Mötesmedlemmarna hafva i dag på morgonen besett Lysekils vattenfilterver.,

*

Fabrikörerne Stilles och Sjögrens vackra och intressanta utställningar äro anordnade i badinrättningens gymnastiksal.

Den lokalkommitté, som så väl härstädes anordnat mötet, utgöres af badintendenten d:r Wide, d:r Lanedlius och professor Murray.

Utom förenämnde mötesdeltagare ha tillkommit:

Ebinger, Malung,
Lindfelt, Fjällbacka,
Professor Hjertström, Stockholm,
Skog,
Meijer Hirsch,
Rosander, Hjortqvarn,
Söderberg, Grafvarne,
Johansson, Strömstad,
Cavalli Björkman.

Vädret, är äfven i dag vackert och bådar godt för dagens utfärd å Gullmaren, och Lysekils samhälles fest i afton.

*

Lysekil 4 september 1895.

Utfärden å Gullmaren var bestämd till kl. 5 i går em, men tiden blev något öfverskriden, enär hela läkaremötet vid den tiden blef fotograferadt. Rikt flaggprydd låg under tiden ångaren "Albrechtsund" vid badhusbryggan. Sedan alla kommit ombord gled ångaren sakta utpå fjorden, der under passerande professor Curmans villa. Professorn stod på sin veranda. Mötet utbringade för honom ett fyrfaldigt leve och att aktning och värnad följde med denna hyllning är visst. Färden ställdes mot Torreby, hvarunder säteriet Holma passerades. Derefter kom ångaren in i Saltkälleviken, sedan förbi den vilda, delvis lodräta höjden Smörkullen och derefter fjorden rätt ut mot Lysekil åter.

De många främlingarne voro hänfödda af sceneriernas storslagenhet och flere jemförde Gullmaren med en norsk fjord.

Kaffe med avec intogs och en större manskör af läkare sjöng flere sånger. Badhusmusiken ljöd från däckets och allt var stämningsfullt. Luften som vid affärden var klar blef dock snart disig och tjockan skymde ofta utsikten, men härigenom framstodo bergen mera fantastiska.

När man vid 8-tiden åter nalkades Lysekil, sågos Släggön och badanstalten stråla i den briljantaste belysning och likaledes alla villorna vid Rosviksgatans rikt eklärerande. Från Släggön kastades raketer och afbrändes bengaliska eldar. Ångaren passerade åter professor Curmans villa och mötet höjde ett nytt lefverop för honom. han satt på sin balkong och ropade med stark stämma: "tack ska ni ha".

Landstigningen skedde vid ångbåtsbryggan, hvarifrån alla gingo till Lysekils samhälles fest i dess vackra park. Under en högtidlig stund drogo alla in i den

rikt och särdeles smakfullt illuminerade parken i hvilken äfven bengaliska eldar nu brunno här och hvar.

Samhällets kommunalordförande d:r Malm hälsade från paviljongens trappa i samhällets namn alla välkomna och tackade för allt de följt uppmaningen och derigenom gifvit samhället tillfälle uttrycka huru högt man här värderade att Lysekil blifvit mötesplatsen. Slutet af d:r Malms hälsningstal lydde:

”I förhållande till de enkla anordningar, hvarmed vi kunnat nottaga Eder, hafva mina ord redan varit för många, men de hafva varit för få för att kunna uttrycka hjertliga afsikt att fägnas och hedra Eder. Måtte nu alla under dessa stunder finna den trefnad vi tillönska Eder. Ett hjertligt välkommen till och och nu till bords”.

Snart var omkring de långa rikligt dukade borden ett pittoreskt virrvarr. Taffelmusik utfördes av Bobergsska kapellet. Som värdar fungerade d:r Malm, d:r Landelius, konsul Radhe m. fl.

Sedan kaffe med *avec* blifvit framsatt, höjde d:r Malm ett lefve för det sjunde svenska läkaremötet. Mötets ordförande d:r Lindh tackade, i talet vändande sig personligen till d:r Malm och tackade honom för flydda angenäma dagar och nöjet att återse honom i sitt Lysekil hvilket nu ter sig som ett Alhambra som en saga ur tusen och en natt.

Talaren slutade med att utbringa ett lefve för Lysekils samhälle.

Samqvämet fortfor länge och var synnerligt angenämt. Fosterländska sånger ljödo från en manskör och fru Pyk och doktorinnan Köster sjöngo tillsammans ”Du gamla du friska” hvarefter manskören instämde i slutrefrängen.

Bland tal, som ytterligare höllos må nämnas ett af professor Linrot för badbolaget. Han tackade det för dagens angenäma utfärd och likaledes för allt angenämt han och andra haft under stunder, då vi ånyo känt oss som studenter. Blodet har pulserat och hjertat klappat då vi sågo eder herrliga mångbesjungna fjord och Edert Lysekil strålade som Venedig.

Vid 1-tiden afbrändes ett briljant fyrverkeri och var den storslagna festen der efter ett minne blott. Till den goda anordningen har naturligtvis källarmästaren Lindberg inlagt stor förtjenst.

*

Nästa allmänna läkarmöte är bestämt att hållas i Stockholm med den stora utställningen. Till dess ordförande är vald d:r Edvard Velander och som dess vice ordförande provinsialläkaren Moberg.

*

Enligt programmet hålles idag föredrag af professor Curman, hvilken därtill har ansett sig ega krafter nog. Föredraget afhandlar hafs- och kustklimatets inflytande på de allmänna mortalitets- och sundhetsförhållanden.

Professor C. Wallis håller föredrag om läkekonstens ställning till skolhygien och professor Wennerholm håller ett om aktinomykotsens förekomst inom Sveriges nötkreatursstack.

Äfven d:r A. Levin håller föredrag med ämnet är i programmet angifvet. D:r Georg Hellström håller föredrag med ämne en undersökning angående aktinomykotsens förekomst hos människan i Sverige.

*

Sedan professor Curman hållit sitt föredrag uppläste d:r Grape högstämda verser hvilka hela mötet afhörde stående. Mötet var ej agslutat då referatet afgick med posten.

**

*

Utom hvad här ofvan är nämt meddelas från gårdagens medicinska session några anföranden af den kände badläkaren och bröstsjukdomsspecialisten d:r Torstensson om lungotens behandling enligt nyare åsichter, hvarvid påpekades den ega organismens att stöta från sig tuberkelbacillen och de hjälpmedel som bäst passa, då den ej längre förmår göra det. bland andra omnämndes ett nytt medel från Paris "Bachierin", hvarmed 39 lungsiktiga under våren och sommaren (vid Säfsjö) behandlats med stor framgång. Fotografier och mikroskopiska preparat förevisades deraf. Vid det meningsutbyte, som efter detsamma uppstod yttrades visserligen några tvifvel om medlets framgång. Anmärkningarna blefvo dock med framgång af föredragaren besvarade. Sedan uppträdde d:r Sydow från Göteborg och specialisten i magsjukdomar d:r Jonsson från Stockholm med hvar sitt föredrag.

D:r Wretlinds anförande om en mindre könsfråga dref de närvarande damerna "mangrant" på dörren. En privatdocent d:r Boas från Berlin, som anmält sig att hålla ett föredrag om magkräfta inbjöds att hålla det i dag kl. 8 f. m. men lät sig då ej afhöra.

I dag på middagen och eftermiddagen afreste de flesta deltagarna åt alla väderstreck, på fyra ångbåtar prålade ännu på bryggan med sina nätta buketter i hand med de svenska färgerna från det lifskraftiga sällskapet "Lysekils Vänner". (Bohusläningen, 1895-09-05/KJ)

1895-09-06

"Bilder från Lysekil. Tecknade af K. A. (fortsättning från föregående nummer)

Det bästa af sommaren är med Juli månad gånget. Detta visar sig äfven här i det "flyttfoglarne", badgästerna redan nu börja på att draga sig in åt landet, hvar och en till sin syssla. Hvar och en bortresande, som man härom talar med, säger dock, att han tycker sig hafva haft godt af sejouren, och önskar att kunna

återvända ett annat år, om ej för helsans skull, så dock för att ”möta Olle (ohelsan) i grind”.

Badgästernas tidsfördrif emellan baden är här mångahanda. Tidigt på morgonen, kl. 7, börjar musiken i societetsparken, badningen och brunnsdrinkningen. Efter inmundigandet af helsovattnet börjar promenaden på den så kallade ”trampen”, det är en lång, träbelagd brygga utefter badhusets emot sjön vettande sida. Vid 8-tiden är här ganska trångt, men sämjan gifver dock alltid god plats. Kl. 8.40 ringer en klocka till bön i societetssalongen. Tjänstgörande presten, pastor Bergfält, hvilken året om är stationerad i köpingen, är en omtyckt predikant, och alla sittplatser äro vid hans bön vanligen upptagna. Andaktsstunden är helt kort (20 minuter) samt föregås och efterföljes af harminimusikens intonerande af psalmverser. Af köpingens bofasta kvinnliga element infinna sig många till dessa bönestunder. Hus finnas der alla kvinnliga göromål ligga nere emellan kl. 8,15 – 9,15 f. m. Troligen skulle icke ett sådant löpande ega rum, om morgonbön året runt offentligen förrättades. Nu anser man troligen, att man bör passa sig, medan tillfälle gifves eller under säsongen.

Frukostätning företages vanligen efter bönen. I detta sammanhang torde böra anföras, huru det här är ställdt med det offentliga kosthållet. Lysekil har minst 6 goda restaurationer att välja på. Badhusrestauranten bör pligtskyldigast nämnas först i anseende till sin storhet, dyrhet och – förnämhet. Hr Kjellström, förut hofmästare vid det Svanfeldtska hotellet i Upsala, residerar der, och har utrymme för att vid sittande bord kunna samtidigt servera 300 gäster. Priset pr dag för 3 mål är 2:50 á 3:50, exklusive öl, som här alltid särskildt måste beställas. Därefter sätta vi Hotell Lindberg, hvarest 3 mål á la carte pr dag erhållas för 2 kr. med nämnda exklusivitet. Hr Lindbergs matsal med 2 väggar af glas är ljus och treflig, maten förstklassig. För erhållande af nämnda billiga pris, måste man binda sig för 8 dagar. Betalningen erlägges i efterskott. Bordsplatser få abonneras, hvilket sker genom att vid servietten fästa ett visitkort. Många föredraga att här äta endast middag som då kostar 1:50; middag och kväll kosta kr. 1:75. Tredje rummet torde Hotell Bergfalk intaga, centralt beläget vid köpingens lilla torg. Här kunna polletter köpas, berättigande till fullständigt kosthåll i 15 dagar för 30 kr, förutom öl. Vid de öfriga matserveringarne hålles s. k. table d’hôte för ungefär samma priser. Fröken O. Bergströms pensionat lämpar sig särskildt väl för unga damer. Fruntimren besöka ock gerna Hotell Lindberg. De som hit medföra en större familj, bruka här hafva eget hushåll, hvilket naturligtvis ställer sig billigast. Torgdag är här hvarje dag. På fisk, bär, grönsaker och rotfrukter finnes då god tillgång. Makrill, ål, hvitling eller rödspotta säljes för 20 öre pr kilo. Färskt kött af alla slag finnes i flere charkuteribodar, mera sällan på torget. Den, som är road af metning, har sjelf lätt att fånga fisk till husbehof. Också ser man, då vådret är godt, flere partier af badgäster sitta ute på viken i hvar sin båt för att

idka det lönande hvittlingfisket. D. v. s. att fisket är lönande i den mening, att det nappar bra, hvaremot saluvärdet å det fångade ej är synnerligen stort.

Förmiddagen tillbringas efter hvars och ens tycke och smak. Ynglingar och ungmör spela lawn-tennis i parken; medelåldern läser tidningar i läsrummet eller brädspel vid de 3 spelborden, 2 biljarder finnes äfven. Kl. 11,45 å 12 p. d. ankomma de postförande ångbåtarna, en ifrån Uddevalla och en ifrån Göteborg. Då blir det alltid fullt hus på ångbåtsbryggan. Tidningspojkar afsätta massor af Lysekils Posten och andra tidningar. Bäraregillet har fullt "schau". Nya gäster hälsas välkomna, afresande hyllas med blommor, en och annan med hurrarop.

Hvarje Torsdag och Fredag på förmiddagarna, om vackert väder råder, är här bokauktion i en lund helt nära badhuset. Der samlas då hrr bokälskare och -älskarinnor. Böckerna äro från Beijers, Lamms och Seligmans m. fl. förlager, och tillhöra den bättre litteraturen från 1850-90 års dagar. För goda priser (25 å 50 proc. af inköpspriset) kan man här lägga sig till med lektyr för de många lediga studera, när vädret är dåligt eller annars tiden behöfver fördrifvas.

Eftermiddagen har man god musik att höra på från 2:ne orkestrar. Den som blåser från badhusmusikpaviljongen är sammansatt af messing- och träinstrumenter samt trummor, 8 man. Den andra musikkåren spelar i parken midt i köpingen och består af piano, klarinett och 3 fioler. Den, som spelar violoncell, kan också traktera bastuba och använder den sednare vid mera bullrande stycken.

Segelturerna äro dock det mest eftersökta eftermiddagsnöjet. Kommer man i så godt och skämtsamt sällskap, är så nöjet dubbelt, då man njuter dels af den snabba och säkra seglingen, dels äfven af konversationens frihet. Såsom ett prof på, huru glädtigt sinnet blifver till sjös, må anföras följande godbitar ur ett samtal:

Det var ett sällskap på tre herrar och 5 damer, och det var de sednare, hvilka som vanligt höllo pratet vid magt, i synnerhet 2 af frökarna. Då inkastade en herre i konversationen det spørsmålet: I hvilken månad prata fruntimmerna minst? En svarade genast; rötmånaden, för då regnar det så mycket, och detta gör en tyst och sluten. Men svaret gillades icke, då det kan hända att litet eller intet regn faller i den månaden. Då ingen kunde lösa gåtan, upplystes att det var Februari, såsom varande den kortare. Allmänt skratt och gillande. Men spinnsidan ville hämnas med att också gifva svärdsidan en hård nöt att knäcka. Derför framställde en fröken den gåtan: hvad är det för en likhet emellan en enka och ett potatisstånd? Allmän fundering, men ingen lösning. Jo, upplystes slutligen, "båda hafva sina knölar under jorden". Allmänt jubel emot den förste gåtmakaren; "Nu tror jag du fick kvitto", "det fick du för det", o.s.v. Kom så till sist en försonande anekdotfråga: Hvilket vore ett kvickt svar på en

kavaljers: ”Edra läppar, min fröken, äro som ett par mogna körsbär?” En föreslog att svara; ”Nå, så tag dem då!” Men detta ansågs å andra sidan vara ett allt för tydlig invit. Lösningen var nemligen den, att damen svarade kavaljeren: ”Tycker ni om körsbär?” Svaret applåderades medels alla flickornas fnitter.

Förutom Gåsön, som väl är målet för de flesta segelturerna, brukar man äfven besöka Tistön, med dess cirka 40 jättegrytor, eller fiskläget Grundsund, som är ganska sevärdt, hade en i gång varande väderkvarn (de 2 väderkvarnarna i Lysekil gå sällan) samt en nybyggd vacker kapellkyrka. Sist men inte minst är fiskläget och badorten Fiskebäckskil en vallfartsort för lustseglarna, belägen endast en half timmes väg ifrån Lysekil. Denna ort har ett temligen stort badhus med restaurant och societetssalong. Husen i fiskläget äro en blandning af små och stora; de fleste dock snyggt hållna. En stuga utmärker sig för att hela dess ena gavel är bevuxen med murgröna, hvilket tar sig bra och originellt ut. Vid stranden i början av byns enda backiga, här och der med asfalt belagda gata ligger den Hvasserska villan, som den stora skådespelerskan fru Hvasser låtit uppbygga. Det eges numera af egarinnan till en stråhattsfabrik i Halsberg, men föreföll ej vidare märkvärdig, åtminstone i jämförelse med de många stiliga villor som finnes i Lysekil. På andra sidan om fiskläget från sjön räknadt, ligger Stafsö kyrka, ålderdomlig i det hänseendet att der finnas takmålningar, hvilkas konstvärde väl ej torde vara så stort, men de försvara sin plats så till vida att den något klumpiga formen dock ej åskådliggör något rått innehåll.

Den, som ej har lust och råd att göra segelturer, kan fördriva sin tid här på många andra sätt. I köpingen kan han beskåda dykarens intressanta arbete, der han med tillhjälp af ”luftiga” arbetare håller på att lägga en stenkaj, d. v. s. inpassa de medels en luftkran reglerade stenblocken på deras rätta platser under vattenytan; - eller kan han i någon ansjovisfabrik studera det maskineri, hvarigenom anjovisburkar eller sardinlådor tillverkas; - eller kan han följa med de arbeten, hvarigenom köpingens elektricitetsverk utvecklar sig. Detta verk är af häradshöfding Radhe hit inköpt från Borås, der det egts af lektor Jakob Magnell, bördig från Kristinehamn, som sjelf personligen leder arbetena med verkets igångsättande här. Borås stad har nämligen skaffat sig eget elektricitetsverk för en kostnad af c:a 130,000 kronor och betalt hr M. 6,000 kr. för att han skulle afstå från konkurrensen och till staden öfverlemna sina kontrakter med kunderna. Det nya ljustet tros här blifva färdigt i början på september.

Tisdagar och fredagar äro här societets-soiréer, då ungdomen är i tillfälle att få sig en dans efter musikkårens toner. Konserter äro här rätt ofta förekommande. Sålunda har allas vår beundrade vän, C. F. Lundqvist, (”Lunkan”) och Frans Neruda gifvit en sådan, Thora Hvass med biträde af Emelie Pyk en annan. Det enda, som här saknas, är en kägelbana.

Efter supén utvecklar sig vanligtvis i de vackra sommarkvällarne ett rörligt umgängesliv i badhuspromenaderna. Den så kallade "trampen" är då öfverfull med spatserande kottier. Kl. 10 skall dock, enligt reglementet, allting vara tyst och slut. Musiken vid badhuset slutar kl. half 10 och i parken kl. half 11. (fortsättning)" (Lysekils Posten, 1895-09-06/KJ)

1895-09-06 **"Från Lysekils telegrafstation** afsändes under Augusti månad 1.044 inländska och 249 utländska telegram. Under samma tid anlände 1.052 in- och utländska telegram.

Vid Lysekils rikstelefonstation expedierades under Augusti månad 3.766 telefonsamtal." (Lysekils Posten, 1895-09-06/KJ)

1895-09-10 **"Bilder från Lysekil.** Tecknade af K. A. (fortsättning från föregående nummer)
Läkarekrafterna äro många och goda. Professor Curman har visserligen slutat med all praktik, men fått en värdig efterträdare uti d:r A. Vide. Förutom honom finnes flere doktorer att anlita, såsom Pontin, Per Fredrik Landelius och Axel Nilsson, förutom de tre, som sköta massagen, gymnastiken och elektricitetsbehandlingen.

Stora varmbadhuset med 33 badrum synes i alla afseenden vara mönstergillt. Der har intendenten sin mottagning hvarje dag. Den som vill söka honom, får ett numreradt kort och uppropas af en tjensteande efter nummer. Under väntan kan man låta väga sig på en decimalvåg, studera tidningar eller tidskrifter eller promenera i vestibulen, hvarest en försäljning är anordnad af alla slags helsovatten. De enkla varmbaden, säger en beskrifning, äro jemförliga med kontinentens bästa, Kreuznachs, Wiesbadens eller Nauheims, Lysekils badgyttja har afsättning äfven till andra kurorter, och gyttjebaden här behandlas sedan gammalt rationellt vetenskapligt. Andra badformer äro Kreuznacherbad med Mutterlauge, Nauheimerbad, tallbarrsbad, Aachenerkur samt halfbadsbehandling efter särskild metod. Hvarje kurgäst erhåller af läkaren en badsedel. Utom de ofvan nämnda badformerna nämnas på en sådan varmluftsbad, sittbad och bassinbad. Duschen är af 4 slag: regndusch, spritad dusch, stråldusch eller stigdusch. Doktorn förordar äfven, om det skall vara enkel, dubbel eller full sats af tillsatserna vid badet. Bland sådana märkas äfven svafvelsalt. Likaledes ordineras, hvilket och huru mycket samt huru varmt helsovatten, som skall drickas.

Eget jernvatten saknar Lysekil, men tillgång finnes i två vattenbutiker på allt hvad som önskas i denna väg, såsom Porla och Karlstads vatten, Karlspader och Vichy, m. m.

Utom havsvattnet, hvars salta är högst betydlig, i medeltal 3 procent, och i detta hänseende endast öfverträffas af de stora Nordsjöbaden hvilkas salthalt går ända till 3½ proc. hvaremot vattnet vid Östersjöns badorter håller sig emellan ½ och 1¾ proc. salthalt, har man hafsluften såsom naturens andra

stora läkemedel. Denna luft är här mäktigt välgörande utan att vara allt för skarp eller angripande. I afseende på mild och jemn temperatur skall den enligt fackmäns utsago vara jämförlig med Nordsjöbadens (Sylt, Nordeney och Helgoland). Medeltemperaturen för 20 år visar i Juni 17,1, i Juli 19,5, i Augusti 19,3 och i September 18,9 grader. Starkare temperaturvexlingar förekomma sällan, och fuktighetsgraden är jemnare än inåt landet.

Denna luftens friskhet tillgodogöres kurgästerna, som bekant, bäst genom segelturer och bergvandringar. Hvad de förra beträffar, finnes väl knappast något ställe på vestkusten, som har bättre förspändt, än Lysekil. Marstrand och Varberg hafva öppna hafvet, som af lustseglare icke gerna befares vid hvad väder som helst. Lysekil deremot har förmånen af att dess segelvatten ligger inomskärs, men så nära utomskärs, att seglaren har tillfälle att välja farvatten efter behag och på grund af rådande vindförhållanden. Blåser det starkt, låter man refva seglen 1 á 3 ref; blåser det föga, tillsättes toppseglet. I förra fallet håller man sig inomskärs, till exempel mellan Gåsön, Grundsund eller Fiskebäckskil och köpingen. I senare fallet utåt öppna hafvet, till "Gubben och Gumman", till "Jäfvén", "Tofva" och Tofvas ungar" eller "Nordbonden". Det, åtminstone för fruntimren mest gouterade af dessa ställen är det 5 kilometer från Lysekil liggande Gåsön. Det är ett välbyggt och välburget fiskläge med cirka 15 gårdar samt egen pryddlig kyrkogård, der ett 10-tal sjökaptener med hustrur och barn äro begrafna, öfver hvilka vackra gravvårdar äro resta. Uti en af gårdarne kan man beställa kaffe med dopp, vofflor och läskedrycker, hvilket allt serveras i en liten trädgård med plats för 5 á 6 kotterier. Kaffet bedömdes af fruntimren såsom mycket godt, och enär vädret är passande, har den gamla värdinnan en mycket stor trafik bland sina kaffekokare och voffeljern.

Vid beställandet af båtar har man att välja på ett 60-tal, hvaribland 20 kuttrar med pålitliga och hyggliga skeppare. Med de stora båtarna har här aldrig inträffat någon olyckshändelse. Med de små odäckade båtarna hafva olyckor händt, ehuru sällan. Under den starka stormen i förliden vecka gick en sådan liten fiskarebåt till botten, men fiskaren blef räddad.

Båtegarne bo för det mesta i Fiskebäckskil, en och annan i Alsbäck, och de anlända hit vanligtvis vid 8-tiden på morgnarne. På förmiddagen är dock segeltrafiken obetydlig, då de flesta badgästerna då äro upptagna af sina bad, men på eftermiddagarne en vacker dag händer det att hvarenda båt, åtminstone af de stora, är upptagen. Priset är 5 kr. för en hel dag, 3:50 för en afton, 1 kr. för en timme. Det är en ganska liflig tafla att se, när alla dessa ståtliga seglare vid 3- á 4-tiden på afton med glada och muntra herrar och damer ombord under flygande fanor och vimplar (samt klingande spel, som dock befinner sig på landbacken) begifva sig ut på dans med Aegirs döttrar, hvilka stundom åtminstone i fören af båten genom stänket förstulet vilja kasta en blick på människornas stora barn. Vid 8- á 9-tiden på aftonen samlas alla åter vid

båthamnen, äfven då mottagna af musik och ”vänner” på stranden”. Sådana färder höja lifsandarna, väcka matlusten, ty ”sjön suger”, och framkalla på natten efteråt en god, sömn i bäddens ljufva iden”.

Vi nämnde här ofvan äfven bergsvandringar, såsom ett helsosamt tidsfördrif. Härtill gifver också Lysekil rika tillfällen. Sällskapet ”Lysekils vänner” har inlagt stor förtjenst i anordnandet af utstakade vägar, trappor och ledstänger på branta och farliga ställen. Här vandra också från morgon till kväll, stora och små, helst de senare, besökande t. ex. Stångehufvud, der man under en storm kan så se den storartade synen af ett haf i uppror, under det man sjelf står trygg vid fyrens jernstaket. Eller vandrar man från Bansvik till Nålsögat, som utgöres af ett trångt pass mellan 2:ne berg med ett klippblock, som lagt sig deröfver såsom tak. Vid fortsatt vändning påträffar man ”Röda rummet”, så benämndt genom att klipporna äro liksom rödfärgade. Rullstensgrottan, der en mängd större och mindre stenar, af vågsvallet i forna dagar kringkastade, antagit former såsom ägg eller klot; Jettegrytan, en ursvarfning i berget, som åstadkommits af vågornas inverkan på en fördjupning i berget, der rullstenar förekommit.

Här uppe bland bergen besöker man gerna Utsigtstorget, hvarifrån en flagga alltid svajar, med sina färger angifver, huruvida utsikter till väderleken enligt meteorologiska byrån förutsägelser äro. Blå färg antyder regn, röd färg ostadigt och gul färg vackert väder. Under de 2 veckor vi vistades här har färgen för det mesta varit blå eller röd, men så har också fruntimmersveckan under tiden pågått.

Ett ställe, som den intresserade gerna vill se, är Lysekils stenhuggeri. Det eges af tyskar, och de beställningar å gravvårdar och byggnadsdelorationer i sten, som här utföras, äro till största delen från Tyskland. Pjeserna grofhuggas här, men det egentliga finslipieriet utföres i Tyskland. Såsom prof på hvad det kan utföras, äro några gravvårdar af finslipad röd granit utställda. De äro ganska vackra. Vid vårt besök låg ett fartyg der, som intog sten såsom ballast. De minnesvårdar, som finnas å ortens kyrkogårdar, är troligen härifrån. Annars finnes i närheten Kullgrens enkas stenhuggeri på Malmön 1 mil från Lysekil, och derifrån härleda sig också många vackra finhuggna eller finslipade minnesstenar.

Bergsvandringarne äro ett tidsfördrif, som synnerligast lämpar sig för den yngre generationen, ehuruval också många äldre begagna sig af detsamma. Det gör kroppen gott att ett par timmar hvarje dag strapatsa ibland klipporna och att dervid inandas den friska hafsluften. För botanisten finnes och åtskilligt att inhösta. Men framför allt sätta vi det stärkande inflytande som vistandet i den fria naturen måste hafva på ung och gammal. Låt vara att 3 par byxor blifva utslitna för pojken (såsom en fader berättade); detta gör pojken sund, och kanske besparar huset en dryg apotekereräkning i framtiden.

Vatten kan nog vara bra för en badgäst men ”för mycket och för litet skämmer allt”. När man tagit sitt bad, vill man hafva torrt omkring sig, och knotar om Jupiter Pluvius ytterligare vill tillskynda en mer eller mindre envis och ymnig gratis-dusch. Sista intrycket från Lysekil var en publik som satt inkruken på den rymliga verandan i parkens schweitzeri och fördref tiden med förfriskningars intagande på samma gång man lyssnade på sångaren Zettermans visor och musiken från det förut omnämnda kapellet, hvilket spelade i en paviljong ett godt stycke ifrån verandan, allt under det regnet stod som ”spö i backen”. Detta var sista söndagen i Lysekil för flertalet Kristinehamnare.

En extra förströelse hade man en söndag, då **korvetten Freja** besökte badorten. Tillåtelsen att bese det vackra fartyget begagnades flitigt af badgästerna. Vid vårt besök derstädes lågo 6 á 7 segelbåtar samtidigt vid fallrepstrappan, hvilka ditfört nyfikne åskådare. Det ”Sesam, öppna dig!”, som brukar praktiseras af tidningsmän, förfelade äfven icke här sin vanliga verkan, och vi blefvo med mycken artighet välkomnade af hr öfvermaskinisten L., som välvilligt erbjöd sig sjelf blifva vår cicerone. Han förde oss omkring nästan öfverallt, utom i officersmässen, der officerarne som bäst spisade middag. Manskapet, som till närmare 300 man utgjordes af sjöbeväring, voro till större delen samlade på öfre däck, der de roade sig med dans efter tonerna af en ”piglock”, då kronan ej består någon särskild musikkår åt sjöbeväringen. Det var en lust och fröjd att se de viga sjöbusarne ”tråda dansen” med hvarandra figurerande med dråpliga piruetter till de kringståendes osläckliga löje, Någon konstmessig ”sailor boy´s” dans förekom nog icke, men roligt hade ungdomen, det kunde man förstå. - En trappa ned, der de 10 kanonerna voro placerade, var också mycken beväring samlad. De hade här sina hängande matbord och sängplatser, skåp med lådor för sina persedlar m. m. Somliga läste, andra skrefvo brev eller pratade och skämtade med varandra. Här fingo vi se huru en kanon manövreras, och beundra den sinnrika mekanism, som användes. 2:ne kulsprutor var också för oss någonting nytt. Öfver allt var det putsadt och propert. Akterut hade befälet sina rum, större och mindre. Ett par rum voro afsedda till lasarett, men vår beledsagande ingenjör upplyste, att helsotillståndet om bord varit godt, så att de i allmänhet ej voro upptagna. – Två och tre trappor ned befann sig den väldiga ångmaskinen med 2,000 hästkrafter. Här var ännu ljust genom dager, som insläpptes från takfönster. Styrapparaten, som äfven skötes med ånga, befann sig här. Ytterligare en trappa ned var det mörkt som i en säck, men ingenjören lät en man tända ljus, och vi stego ned för att beskåda de 6 ungdomarne, från hvilka maskinen eldas upp. Det är dock icke alltid, som det behöfs elda i alla 6, men när det sker, uppstår en temperatur på c:a 45 grader. I öfre maskinvåningen är det under gång vanligen 37 grader varmt. Här var nu så mycket att se och iakttaga att vi måste sluta med referatet, då vi nödgas fatta oss kort, och endast till sist återgifva totalintrycket, som var att all ting syntes vara både bastant och

prydligt. Korvetten är af jern med utvändig träbeklädnad (teak). Den har gjort flere expeditioner till aflägsna farvatten, såsom när den i fjol var åt Medelhafvet. Nu kom den från Arendal i Norge, der norska flottan då hade öfning. Frejas befälhafvare, kommendörkaptenen Puke, hade då någon dag såsom varande äldste sjöofficer för tillfället haft chefskapet öfver hela flottan. Detta förargade de norska radikalerne och föranledde, som bekant, en motion i stortinget, som gick ut på sådant framdeles ej skulle få ske. Motionen uppsköts. Från Lysekil ångade Freja till Marstrand, der konungen befann sig.

Badsocieteten hade på kvällen en bjudning för befälet. De roddes i land i en roddslup med 8 par åror. När det kommenderades ”väl rodt”, uppkastades årorna (utom ett par) lodrätt i luften, hvilket tog sig rätt egendomligt ut för oss ”landkrabbor”,

*

Söndagarne i Lysekil användas af badgäster och invånare till bevistande af gudstjenster och andaktsövningar. Kyrkan är liten och snart fylld till sista plats. Då presten på stället tillika är brunnspredikant, är väl detta orsaken till, att på söndagar ingen andaktsöfning hålles i den rymliga societetssalongen. Detta borde dock ändras. Man vill ogera trängas med allmogen i kyrkan, men hör gerna en af de goda och rediga schartauanska predikningarne, hvilka brukas i sydvestra Sverige.

*

Oaktadt de många regnvädersdagar som förkommit i sommar, går man alltid torrskodd på Lysekilsgator. Således äro **Lysekils gator ett föredöme** för andra städer i det hänseende att de äro bra att i hvad väder som helt. De äro nämligen makadamiserade, starkt kullriga, ofta sluttande längsefter, somliga backiga, hvilket allt gjorde att aldrig något vatten hann samlas på dem. När gatorna äro bra, är behofvet af gångbanor mindre. Sådana finnes ej heller mycket i köpingen. En stor stenvält låg på Badhusgatan.” (Lysekils Posten, 1895-09-10/KJ)

- 1895-09-10 **Hotel Bergfalk**, Lysekil.
Centralt beläget. Första klass Hotel, Café, Biljard och Restaurant.
Erbjuder åt ärade badgäster och resande alla ett första klassens Hotels bekvämligheter.
Servering av finade viner och spirituosa.
Inackordering på längre eller kortare tid till facila priser.
Privata bostäder anvisas vid framkomsten.
Betjäningen möter vid varje anländande ångbåt.
Rikstelefon. Utländska språk talas. Tidningar. Tidskrifter.
A.G. Bergfalk (Avskrift 2020-04-11/PS)

- 1895-09-10 **Lindbergs Hotel**, Lysekil.
Första klass Restaurant och Café.
Inackordering för badgäster från 2 kronor per dag.
Klockan 2 – ½ 5 Table d'hôte à 1.50 rekommenderas.
Rikhaltig och omväxlande matsedel.
Eleganta och mattbelagda rum från 1,50 rekommenderas.
Ferm och uppmärksam betjäning.
Beställningar emottagas.
Portier möte vid båtarna.
Henric Lindberg (Avskrift 2020-04-11/PS)

Lysekils Postens kontor,
Färgaregatan n:o 10 $\frac{1}{2}$,
hålles säkrast öppet hvardagar
kl. 10 f. m. till 1 e. m.
kl. 3 till 5 e. m.

Doktor Axel Nilsson,
Lysekil,
Mottagningstid: 10—12.
Färgaregatan n:r 2.
Sjukresor göras.
(55)

Edv. Henriksson
i Lysekil,
Snickåre och Svarfvare.
emottager och utför allt hvad till yrket hör.
Listor till tavelramar af alla slag äfvensom
cornischer till olika priser finnes ständigt på
lager. [1]

- 1895-09-10 **Lysekils Postens kontor.** Färgaregatan n:o 10½. Hålles säkrast öppet vardagar klockan 10 fm till 1 em, klockan 3 till 5 em. (Avskrift 2020-04-11/PS)
- 1895-09-10 **Doktor Axel Nilsson,** Lysekil. Mottagningstid: 10-12. Färgaregatan n:o 2. Sjukresor göres. (Avskrift 2020-04-11/PS)
- 1895-09-10 **Edvard Henriksson,** Lysekil. Snickare och svarvare, emottager och utför allt vad till yrket hör. Lister till tavelramar av alla slag ävensom kornischer till olika priser finnes ständigt på lager. (Avskrift 2020-04-11/PS)

Nedsatta priser.
Från upplag säljes
Prima Engelsk krossad koks à 1,15
Nots- och Smideskol „ 1,25
Harpade fyrkol „ 1,30
Allt pr hektoliter. Kontant.
Backman Lycke.

Karl Backmans
*Kött-, Fläsk- &
Charkuteriaffär*
den äldsta på platsen, med filial i
stenhuset vid torget, rekommenderar
sig i allmänhetens välvilliga håg-
komst. [36]

Lösnummer af
Lysekils Posten
säljas i Hallmans Bokhandel, Krü-
gers Cigarrbutik, Asps Godtköps-
handel, Lysekil, samt å Expeditionen.

- 1895-09-10 **Nedsatta priser.** Från upplag säljes
Prima krossad Engelsk koks à 1,15
Nots- och Smideskol à 1,25
Harpade Fyrkol à 1,30
Allt per hektoliter. Kontant.
Backman Lycke (Avskrift 2020-04-11/PS)
- 1895-09-10 **Karl Backmans** Kött-, Fläsk- och Charkuteriaffär, den äldsta på platsen med
filial i stenhuset vid torget, rekommenderar sig i allmänhetens välvilliga
hågkomst. (Avskrift 2020-04-11/PS)
- 1895-09-10 Lösnummer av **Lysekils Posten** säljes i Hallmans Bokhandel, Krügers
Cigarrbutik, Asps Gottköpshandel, Lysekil, samt å Expeditionen. (Avskrift 2020-
04-11/PS)

Å Slätteskär

försäljes plank, bräder, hyflade och ohyflade af alla dimensioner
dörrar, fönstervirke, listverk, läkten, timmer, sparrar, slanor, stegar, takrännor, årdännen, staket, husdref, spänn- och tjärpapp, sågspån, björk- och ekvirke, passande till båtbyggnad, taktegel, tegelsten, eldfast sten och lera, cement, begagnade skeppsinventarier, ankare, kättingar, segel, block, tågvirke, m. m. 1:ma torfströ till billigt pris.

Mindre båtar och ekor uppköpas och försäljes.

Från och med Juni till och med Oktober månader detta år försäljes 1:ma 6 kvarters björkved till Kr. 23: — pr vanlig storfamn. Andra vedsorter till billiga priser. 1:ma fyr- och smideskol till kr. 1.30 pr hl, fritt hemkörd då minst 5 hl tages på en gång.

Bättre möbler, deribland tältstolar, lämpliga för användning i kyrka o. d.

Slätteskär & Lysekil i Juni 1895.

L. A. Carlsson.

Rikstelefon.

[39]

- 1895-09-10 **Å Slätteskär** försäljes plank, bräder, hyvlade och ohyvlade av alla dimensioner, dörrar, fönstervirke, listverk, läkten, timmer, sparrar, slanor, stegar, takrännor, årdännen, staket, husdrev, spänn- och tjärpapp, sågspån, björk- och ekvirke, passande till båtbyggnad, taktegel, tegelsten, eldfast sten och lera, cement, begagnade skeppsinventarier, ankare, kättingar, segel, blok, tågvirke med mera. Prima torvströ till billigt pris.
- Mindre båtar och ekor uppköpes och försäljes.
- Från och med juni till och med oktober månader detta år försäljes prima 6 kvarters björkved till 23 kronor per vanlig storfamn. Andra vedsorter till billiga priser. Prima fyr- och smideskol till kronor 1,30 per hektoliter, fritt hemkörd då minst 5 hektoliter tages på en gång.
- Bättre möbler, däribland tältstolar, lämpliga för användning i kyrka och dylikt.
- Slätteskär och Lysekil i Juni 1895.
- L.A. Carlsson.** Rikstelefon. (Avskrift 2020-04-11/PS)
- 1895-09-11 **Elektricitetsverket i Lysekil.** Abonnenter å elektrisk belysning såväl i privata bostäder som i magasin, torde snarast anmäla sig å underteknads kontor. Kontrakt och prisuppgifter å de olika lamporna samt belysningstid finnas tillgänglige. Lysekil den 11 september 1895, Magnus Radhe. (Lysekils Posten, 1895-09-13/KJ)
- 1895-09-12 **Bohusläningen**
- Affär att öfvertaga.
- Tillfölje dödsfall erbjudes en äldre, välkänd Speceri- och Diversehandel, som af förre egaren med framgång drifvits, att jemte kurant, mindre lager, lokal och

magasiner öfvertaga. Korrespondence med utredningsmännen i Peter Edvard Thoréns sterbhus, Lysekil. (Bohusläningen, 1895-09-12/KJ)

1895-09-12

Bohusläningen

Nykterhetsföredrag af d:r E. W. Wretlind hölls i Betlehemskapellet i Lysekil torsdagen 6 september för en åhörarskara af cirka tvåhundra personer. Föredraget rörde sig om ”de alkoholhaltiga dryckernas fysiologiska betydelse för den enskilde och ekonomiska betydelse för samhället”, skrifves till Bohusläningen. Talaren upplyste i början af föredraget, att fysiologi är läran om lif och påpekade människans höghet öfver allt annat jordiskt lif. Detta medför större skyldigheter: människan skall råda icke blott öfver andra varelser, utan och öfver sig sjelf. – Talaren påvisade alkoholens obehöflighet för människokroppen och påvisade, att de personer, som ej begagna alkoholhaltiga drycker såsom t. ex. muhamedanerna i österlandet samt nykteristerna i andra länder, äro de starkaste, friskaste och vid sjukdomar mest motståndskraftiga. Alkoholen försvagar nervsystemet, som hos människan är så betydelsefullt, skadar blodet, öfveranstränger hjertat, som genom alkoholens inflytande måste hafva så mycket extra arbete, förderfvar lefvern och magen m.m. samt förmörkar själsförmögenheterna hos människan och afvänder henne från det rätta.

Den framstående vetenskapsmannen ställde allvarsamma förmaningar till de församlade att akta sig för dessa giftiga drycker. Rörande dess betydelse för samhället påpekade talaren, att det i Amerika finnes stater, der dessa drycker ej få tillverkas eller säljas och att detta förhållande haft goda följder. Det är ju ganska oförståndigt och orätt att använda så mycken föda för att framställa ett gift, som ej innehåller näring, men gör så många tusende människor till brottslingar, fattighjon, dårar och idioter. Är det rätt, är det kristligt, att framställa en produkt, som vållar så mycket elände?

Doktor Wretlind lemnade ett godt intryck efter sig, och någon anmärkte efter föredraget, att, om våra doktorer i allmänhet omtalade rusdryckernas skadlighet, skulle nog många både supa mindre och alldeles upphöra därmed. (Bohusläningen, 1895-09-12/KJ)

1895-09-13

”**Till Salu.** Ett fint Flygel-Piano säljes till det ytterst billiga priset af 550 kr. Närmare upplysningar lemnas hos maskinisten Olsson, Blekebacken N:o 8, Lysekil.” (Lysekils Posten, 1895-09-13/KJ) [Anm: Dagens adress är Blekegatan 10.]

1895-09-17

Bohusläningen

En absolut nykter och hygglig vaktmästare samt en duglig och städad husjungfru erhålla platser. – Reflekterande hänvände sig till Göteborgs Hotell, Lysekil. (Bohusläningen, 1895-09-17/KJ)

- 1895-09-18 ”Genom offentlig auktion Onsdagen den 2 nästa Oktober och följande dagar med början kl. XI f. m. försäljas i huset N:o 23 Kungsgatan härstädes Amalia Pihls konkursmassas fastighet 1/140 af köpingens jord, rikhaltiga lager af manufakturvaror samt husgeråd och annan lösegendom. Auktionsvillkoren, som äro de i orten gällande, tillkännagifvas före auktionen. Uppllysningar meddelas af v. Häradshöfdingen Nils Hedlund. Lysekil den 14 September 1895. Konkursförvaltningen.” (Lysekils Posten, 1895-09-18/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 28.]
- 1895-09-18 ”En tunnfabrik är af herr Albert Tobison anlagd härstädes. Maskinerna drifvas med fotogen.” (Lysekils Posten, 1895-09-18/KJ)
- 1895-09-18 ”Polisväsendet. Poliskonstapeln C. A. Lindoff har från och med den 15 i nästa månad erhållit begärt afsked. Ansökningar, egenhändigt skrifna, ställda till Lysekils köpings styrelse, för erhållande af den ledigpolistjensten, skola inlemnas före denna månads utgång till köpingens ordningsman.” (Lysekils Posten, 1895-09-18/KJ)
- 1895-09-18 Elektricitetsverket i Lysekil anlagt av konsul Magnus Radhe närmar sig för varje dag sin fullbordan. Stolpar för ledningen är här och var redan uppsatta. (Lysekils Posten, 1895-09-18/KJ)
- 1895-09-19 **Bohusläningen**
Till mästerlots har utnämnts kronolotsen vid Lysekils lotsplats Johan Fritz Hörman. (Bohusläningen, 1895-09-19/KJ)
- 1895-09-21 **Bohusläningen**
Tillkännagifves att vår innerligt älskade fader vice konsuln Benjamin Emilius Mollén, i en ålder af 44 år, 4 mån och 3 dagar, efter ett långvarit lidande stilla afled i Lidköping torsdagen den 19 september kl. ..., djupt sörjd och saknad af oss, släktingar och talrika vänner. Barnen. (Bohusläningen, 1895-09-21/KJ) (Släktdata, LYSEK-D1)
- 1895-09-21 **Bohusläningen**
Dödsfall. Sistlidne torsdag afled i Lidköping f. ryske vicekonsuln i Lysekil Benj. Emilius Mollén, 44 år gammal. Mollén – innehafvare af firman Benj.G. Mollén & Comp. i Lysekil – dref under en följd af år en rätt betydande affärsverksamhet, hufvudsakligast såsom skeppsmälare, befraktare och salteriidkare. Innehade de första åren disponentbefattningen vid Grötöns olje- och guanofabrik. Den aflidne, som på senare åren legat förlamad, var känd i vida kretsar och i sin hälsas dagar en glad sällskapsmänniska. Han sörjes närmast av flera barn. (Bohusläningen, 1895-09-21/KJ)
- 1895-09-21 Om guanofabrikerna i länet yttrar sig förste provinsialläkare Axel Ludvig Nilsson i sin nu utkomna fjolårsberättelse om hälso- och sjukvården inom

Göteborgs och Bohus län. Vid var och en guanofabrikerna sysselsätts under fyra månader 50-80 personer. De inhysas dels i baracker vid fabrikerna, dels i stugorna i närheten. (Bohusläningen, SH#71, sid 259)

- 1895-09-.. På kyrkostämman tas beslut om att tillsätta en kyrkobyggnadskommitté av 15 personer: ordförande är fiskeriintendent August Hugo Malm, vice ordförande Claes Sixten Lilliehöök, kassaförvaltare apotekare Johan Ludvig Lundberg samt doktor Per Fredrik Landelius, sjökaptenerna Carl Backman, Johan Magnus Efraim Hedberg, Gustaf Lycke, Nils Hansson Lycke, Nils Olausson Lycke, landstingsman Lars Ödman, konsulerna August Efraim Lysell, Magnus Radhe och Gustaf Richter, lotsförman Emilius Hörman och fabriksförman Amandus Hansson.
- Av dessa avlider [senare] Gustaf Lycke och Nils Hansson Lycke och ur kommittén utträder Gustaf Richter och Per Fredrik Landelius. Dessa ersätts av komminister Bengt Martin Bergfelt, konsul Johan Gustaf Gunnerson, sjökapten Julius Backman och handlande Johan Fredrik Carlson. (Arvid Sandell, LP 2001-11-28) (SB1890)
- Arkitekt Adrian Crispin Pettersson, född 1835-08-02 i Grava, Värmland, får uppdraget att rita den nya kyrkan. (SBL, Band 29)
- 1895-09-28 Sedan Lysekils kyrkostämman beslutat att ny kyrka skall uppföras och utsett kyrkobyggnadskommitté hade denna i lördags sitt första sammanträde. Den nya kyrkan kommer att få sin plats på det så kallade Flaggberget och blir således synlig vidt omkring. (Bohusläningen 1895-10-01)
- 1895-09-28 ”Att hyra. För en mindre, stilla familj, helst barnlös, finnes ett rum och kök att hyra från 1 okt. Bansviksbergsgatan 32. Emelie Hörman.” (Lysekils Posten, 1895-09-28/KJ) [Anm: Dagens adress är Bansviksgatan 51.]
- 1895-09-28 ”**Lysekils Skyttegille**, tillhörande Göteborgs och Bohus läns Skytteförbund hade söndagen den 22 Sept sin sedvanliga års-prisskjutning om statens pris. Vädret var ogynnsamt. Hård storm och dimma rådde hela dagen och tilltog allt mera mot kvällen, Skjutningen försiggick från kl. 9 f. m. till 4. e. m.
- Såsom prisdommare af staten utsedd fungerade hr löjtnant Brissman och å gillet vägnar bankkamrer Nordström. Skyttarne voro indelade i tvenne klasser, nämligen 1:sta klassen till antalet 15, som skulle profva hvem som skulle blifva dagens segerskytt och på samma gång egare af gillet skyttemedalj, samt rekrytklassen, som omfattade nykomna. Dessa finge ej deltaga i täflan om statens pris.
- Gillet har två gånger förut utlemnat dylika skyttemedaljer, nämligen till kommissarie Nielsen och Artur Lundin, hvilka båda äro afflyttade från orten.

Skjutningen försiggick å 200 meters bana i 3 enligt reglementet föreskrifna ställningar mot 5-ringad tafla.

Hrr Edvin Hyllengren erhöll 14 kronor, August Jakobsson 14, Bror Hultgren 11, Gustaf Jakobsson 9, Ehrenfrid Landeberg 7, och Jakob Fredrik Carlsson 5 kronor. Detta för första klass.

1:sta pristagare och på samma gång dagens segerskytt blef hr Edvin Hyllengren för uppnådda 49 point. 2:dra pristagare handlande August Jakobsson för uppnådda 47 point. 3:dje bokhållare Bror Hultgren för 46. 4:dje bokhållare Gustaf Jakobsson för 46. 5:te Ehrenfrid Landeberg för 43. 6:te bokhållare Jakob Fredrik Carlsson för 30 point. Ibland de öfriga 9 skyttarne voro point-antalen mellan 35-40.

Därefter företogs s. k. prisskjutning för rekrytafdelningen å 100 meters bana, 20-ringad tafla, med 6 skott för hvarje skytt. 1:sta pris, kr 4, erhöll hr Hjalmar Karlsson för uppnående 102 point, 2:dra pris, kr. 2,50 erhöll hr Ernst Backman för 101 point.

Därefter företogo en del tillhörande 1:sta klass skjutning å samma taflor på samma afstånd. 1:sta pris, kr 5, herr Olof Dorthé för uppnående 115 point, 2:dra pris, kr. 1, hr August Jakobsson för 110 point, 3:dje pris, kr. 3:50, Gustaf Jakobsson för 105 p. 4:de pris, kr. 3, Jakob Fredrik Carlsson för 103 p. 5:te pris, kr 2:50, Bror Hultgren för 100 p. 6:te pris, kr 2, K-G Löfqvist för 95 p. 7:de pris, kr. 1:50, Fritz Mattsson för 92 point.

Efter skjutningen var en animerad fest arrangerad å hotell Lindberg, hvilken varade inpå småtimmarna. De samma länder såväl herr Lindberg som gillet i sen helhet till heder.

Löjtnant Brissman talade för gillet framgång och välgång samt för dess nitiske ordförande. Ordföranden riktade ett tack till hrr kontrollanter vid dagens skjutning. Herr Landeberg helsade herr löjtnant Brissman, kamrer Nordström och kommissarie Hyllengren välkomna såsom nya medlemmar till gillet.

Den angenäma dagen avbröts under bästa stämning och lemna efter sig ett godt minne och längtan efter nästa.” (Lysekils Posten, 1895-09-28/KJ)

1895-09-28 ”Redaktionen af Lysekils Posten kommer om en vecka att öfvertagas af herr E. H. Thörnberg, nu redaktionssekreterare i ”Östgöten”. Den brist på lokalt innehåll som tidningen visat skall nog hädanefter afhjelpas, bara den nye redaktören blir ”varm i kläderna”.

Redaktör Th. Sjöbohm torde icke bli återställd från sin sjukdom, enligt hvad läkare förmena.” (Lysekils Posten, 1895-09-28/KJ) [Anm: Ernst Herman Thörnberg, född 1873-06-06 i Gladhammar, Kalmar län. (Projekt Runeberg: Svenskt Porträttgalleri)]

1895-09-28 **Bohusläningen**

I konkurs har försatts handelsidkerskan Tekla Pyk i Lysekil. (Bohusläningen, 1895-09-28/KJ)

1895-10-01 **Bohusläningen**

Ny kyrkobyggnad i Lysekil. Sedan Lysekils kyrkostämma beslutat, att ny kyrka skall uppföras och utsett kyrkobyggnadskommitté, hade denna i lördags sitt första sammanträde. Kommittén utgöres av herrar A. H. Malm, ordförande, C. S. Lilliehöök, vice ordförande, J. L. Lundberg, kassaförvaltare, Carl Backman, Am. Hansson, Janne Hedberg, E. Hörman, P. F. Landelius, Gust. Lycke, N. H. Lycke, N. O. Lycke, M. Radhe. Gust. Richter och L. Ödman. Kommitténs sekreterare är komminister B. M. Bergfelt.

Den nya kyrkan kommer att få en plats på det s. k. Flaggberget och blifver således synlig vidt omkring. (Bohusläningen, 1895-10-01/KJ)

1895-10-01 **Bohusläningen**

Mycket uppmärksammas är den bohuslänska anjovisindustrin i utlandet. Det omvittna de många – och höga – utställningspris, som komma vederbörande fabrikanter till del. Senast har hofleverantören Gustaf Richter i Lysekil å utställning i S:t Etienne i Frankrike för sina inläggningar af anjovis och sill i gaffelbitar m. m. erhållit ”Grand Prix” med hederskors och guldmedalj – ett pris, som ännu ingen annan anjovisinläggare blifvit tillerkänd. Uppgifves det och som för öfrigt ytterst få af Sveriges industriidkare erhållit.

Gustaf Richters fabrikater hafva i år tillerkänts ”Grand Prix d’Honneurs samt ”Diplom s’Honneurs” båda med hederskors och guldmedalj i Bryssel; vidare ”Diplom d’Honneur med guldmedalj i Genève och Paris samt 1;sta pris i Karlstad. (Bohusläningen, 1895-10-01/KJ)

1895-10-03 **Bohusläningen**

Kyrkobyggnadskommittén i Lysekil räknar som medlem äfven konsuln Aug. Lysell, hvilket meddelas som fullständigande af notisen i förra numret. (Bohusläningen, 1895-10-03/KJ)

1895-10-05 **Bohusläningen**

Höstminne från Bohuslän.

Badgästerna har rest åt sitt håll. Grågässen har passerat förbi på sin färd till varmare länder. Hösten har kommit på allvar i Lysekil, den både på vers och prosa besjungna firade skönheten afkläder sig med ett blidt, ej så litet

triumferande leende helgdagskostymen för att utbyta den emot hvardags- och arbetsdräkten. Hon granskar sina minnen; det triumferande leendet förbytes till ett tveksamt oroligt: ”Huru har jag skött mitt kall som herrskarinna, som värdinna för tusental af mycket väntande, mycket fordrande gäster?

Regn, regn och åter igen regn!

Nåja, hvad mer. Man är just icke firad, besjungen skönhet för intet. Man har resurser. Först och främst och trots allt, har man solen till vän. Hur regnet än öst och störtat ned, någon stund af dagen har dock solen med ett varmt leende tittat fram till sitt lilla hjertebarn, som endast väntat på den blicken, för att med ens kasta af regndusk och mulen stämning och kunna genast bjuda sina gäster på vandringar mellan klippor och skär.

Klipporna med sin varma grundfärg af brun sandsten äro kala och gå i mjuka böjningar, tvärt brutna i afsatser, hvilka med sina remmar och porlande vattensprång hafva något af alpnatur i sig. Öfver i hållarne markerade vägar, och i branterna stensatta trappsteg, når man de nedanför bergväggarne framslingrande täcka stigarne. Upp och ner, i ständig växling med ständigt skiftande romantiska scenerier.

Det hemlighetsfulla mumlet och dofva dånet ifrån hafvet lockar med oemotståndlig makt; man hör ett underligt susande med blandadt med ljud af hemskt rytande. En storm är i antågande, den är redan kommen! icke en sådan, vid hvilken det hviner en om öronen, och man landkrabba som man är, finner sig ”lyftad” medan skepparne le oskuldsfullt och säga: ”Han är jemn”, utan en verklig på sjömansspråket ”vind”, mot hvilken man till lands får kämpa sig fram med uppbjudande af alla krafter, med kjolarne ”snurrade” och fästade med säkerhetsnålar, samt med duk stadigt bunden om hufvudet.

Så utrustad, kan man från höjden af Stångehufvud möta stormen, som i hvinande slitande dissonanser skär genom luften, medan hafvet i vida mäktiga rasande mollackorder öfverröstar vindarnes dån.

Vågorna komma från Nordsjön, svartgröna hemskt obetvingligt framglidande bergkamar, växande i storlek allt eftersom de närma sig stranden. Med ett bedöfvande brak krossas de mot klipporna; skummet, likt millioner skärfvor splittradt glas, yr upp emot skyarne och faller sedan med ett fräsande, rasslande dån ned på de svarta blankslipade hållarne, medan vinden fångar upp bollar af snövit, skälfvande havsskum för att därmed täcka de svarta klyftor, hållar och fördjupningar, hvilka vågorna förgäfves söka nå. Det är ett rasande vildt skådespel – det ryker en med sig och man måste skrika högt af hänförelse.

Der, midt i bränningar och skumkrönta vågor, synes ett segel, bottenrefvad, gång på gång öfversköldt, af hvitgnistrande vågor, masten synes ibland nära

npg ”sopa” uteder vågorna och båten ligger som det tyckes stjelpt, med babords reling helt under vattnet. Båten rusar förbi, den är bemannad med tvänne, i gula oljerockar klädda bussar. Af ljusklädda lustfarande synes nu ej ett spår, sådana elementernas stridsdagar föredraga de att i den vackra, stilfulla societetssalongen åhöra den, för det mesta värdefulla musik, som der utföres, mången gång af verkligt framstående förmågor. Det spelas halma, schack och från verandan höres det egendomliga ljudet af tärningarna från brädspelsbordet. Man läser tidningar, eller tror sig uträtta något med handarbete. Kotterier bildas. På sensommaren, sedan qvällarne blifvit mörka, idkar hvart och ett kotteri hemlif, ock firar sin ”lampqväll” vid sina olika med lampor försedda borden särdeles välbetänkt och för gästernas trefnad förträfflig anordning. Sällskapsspel och lekar taga vid, från de olika borden höras glada skratt och muntra samtal. Stämningen börjar just bli riktigt gemytlig och hemtrevlig, då klockan slår de ödesdigra tio slagen. I samma ögonblick inträder, som om han vore en del af urverket, vaktmästaren Hansson, som tyst, obevekligt går från bord till bord, och, trots böner och protester, obevekligt släcker lamporna. Ungdomen, helst de ej fåtalige, som just kommit sig igång med en liten hoppingifvande flirt, knotar högljudt.

Soarédagar, då det dansas, är stämningen vid tillfällen af nämnda art verkligen kritisk. Hansson, som får bära hundhufvudet, är ju blott redkap för en högre oöfvervinnerlig makt, nämligen intendentens, som mera afser badgästers hälsa och välbefinnande än den lyckliga utvecklingen af pågående flirt och som möjligen anser att Lysekil detta år som föregående skall veta häfda sitt anseende för så vidt det är, såda frågors framgång och lyckliga lösning.

Huru som helst, han är ej den som gynnar nattsöl, icke ens skenbart när det långt före midnattstimmen tar sig uttryck i svärmande promenader nere på Trampen, der ungdomen går parvis eller i flockar och tjusas af månsken öfver vattnet – ett månsken, som i skänhet söker sin like. I dess ljus dyker plötsligt ett segel fram, så ännu ett – fem, sex i linie, men på bestämda afstånd från hvarandra. Ljudet af vilda, hårt klingande röster når de på stranden svärmandes öron. Båtarne vända, i samma bestämda ordning, mot land, marelden lyser om bogarne och skimrar som en rand af eld der båtarne gått fram. Männen ha under färden kastat ut vadarne. De göra sitt första försök att se om de kunna börja göra allvar med årets fiske. De draga in vaden och finna att de hafva lyckan med sig. Nu börjar annat lif. Badhusen med sina härliga, oöfverträffliga bad stängas. Villor och rum för badgäster stå tomma. Det är nu Lysekil afkläder sig helgdagskostymen för att iföra sig hvardagsdräkten. Endast en blick tillbaka på den flydda sommaren med sina rika minnen. Konungens besök med solskensväder och stämning, personer som ”funnit hvarandra” och eklaterat sin upptäckt för verlden, andra, som sökt, som funnit, men ännu behålla upptäckten för sig själfva,

Visst har Lysekil ljusa vackra sommarminnen, visst har hon dragit hjerta och håg till sig som en trofast vän, hvilken visar sig glad och blid i både ljusa och mörka dagar, i både regn och solsken; visst längtar man efter att en gång få kasta sig i den vänners stärkande famntag. (Bohusläningen, 1895-10-05/KJ)

1895-10-05 **Bohusläningen**

Vid Norra Grundsunds Olje- & Guanofabrik kunna nyktra och oordentliga arbetarne erhålla anställning om anmälan göres fortaste möjligt hos undertecknad. Lysekil den 18 sept. 1895. Aug. Lysell.

Andra än ordentliga personer antages icke – Fri bostad och bränsle erhålles på stället. (Bohusläningen, 1895-10-05/KJ)

1895-10-05 ”Detta är det första numret som utgifvas under den nye redaktörens ledning. Ännu har han icke hunnit lokalisera sig. Men det är snart gjort. Och sen skola läsarna säkerligen meddelas mycket intressanta upplysande saker från det lefvande lifvet här ute bland klippor och skär.” (Lysekils Posten, 1895-10-05/KJ)

1895-10-05 ”Hamnkajens reparerande efter det i förra veckan inträffade raset pågår nu och torde vara fullbordat till nästa veckas slut.” (Lysekils Posten, 1895-10-05/KJ)

1895-10-05 ”**Under september månad** har vid Lysekils telegrafstation expedierats Afgångna inl. Telegram 198, Afgångna utl. Telegram 232. Ankomna in- och utl. Telegram 563. Rikstelefonamtal 3.204.” (Lysekils Posten, 1895-10-05/KJ)

1895-10-05 ”**Elektricitetsverket i Lysekil.**
Närmar sig sin fullbordan.
En anläggning som bör glädja alla Lysekilsbor

Det skulle vara högst egendomligt, om icke Lysekilsborna med lifligaste intresse omfattade den storartade anläggning, som Konsul Radhe på egen risk företagit och hvilken säkerligen snart nog kommer att lända vårt samhälle till den allra största nytta.

Vi åsyfta elektricitetsverket.

Ur det samtal vi i slutet af förra veckan hade med konsul R. kunna vi meddela åtskilligt om detta företag – åtskilligt, som utan tvifvel skall intressera orsborna.

Arbetet har, som bekant torde vara, pågått sedan i Juli. Tio personer ha i medeltal städse varit sysselsatta dervid. Det var meningen, att anläggningen skulle vara fullbordad redan i början af innevarande månad, men af vissa anledningar, kunde detta icke ske. Emellertid blir allt klart nu den 1:ste November.

Trådarna äro redan anspända, vattenledningen har nu anbragts till sjelfva elektricitetshuset. Cementgolfvet är lagt. Det återstår blott vissa smärre anordningar och maskinernas insättande.

Det är väl känt, att detta verk, som af lektor Magnell i Borås försålt till Konsul Radhe, i nämnda stad uppehållit belysningen under fem år. Anläggningen kan bära 500 st glödlampor om 16 ljus hvardera.

Ångmaskinen har 16 hästkrafter och de båda dynamomaskinerna innehålla tillsammans 16 amperer. Alla maskinerna äro af svensk tillverkning.

Skorstenen, för öfrigt ett utomordentligt vackert arbete, är uppsatt af Lomma fabrik.

Först och främst kommer det elektriska ljuset att anläggas i Konsul Radhes privata bostad, i hans ansjovisfabrik och hans magasiner i Rosvik samt i hans kontor, firman Sundberg.

Det är ju klart att, så fort företaget varder fullbordadt, kommer ett stort antal abonnenter att anmäla sig.

Konsul Radhe har – sade han – föreslagit hamnstyrelsen att nere vid kajen anbringa tvenne lampor, den ena vid nord – den andra vid sydändan. Dessa båda lampor skulle på samma gång tjena som fyrbåkar.

Glödlampsbelysning behöfves mycket väl på våra gator. Och det är nu att hoppas, att vår kommunalstyrelse skrider i författning om att betjena sig af det gynnsamma anbud, som konsul R. kan lemna. Priset på abonnement är satt särdeles lågt.

Så har då vårt samhälle kommit derhän att det kan, i större och mindre omfattning, allt efter vederbörandes egen vilja, komma att i åtnjutande af det belysningsmedel, som – ingen förneke det! – hör framtiden till.

Och Lysekilsborna stanna säkerligen i tacksamhet till herr Radhe, som under en ringa risk beredt dem denna fördel.” (Lysekils Posten, 1895-10-05/KJ)

1895-10-07 ”Tillkännagifves att jag från och med denna dag öppnat en FILIALHANDEL vid Kungsgatan n:o 15, samma hus som Carl Backmans Charkuteri, deri finnes ett välsorteradt lager af handväfda Bomullstyger samt hvita väfnader af svenska välkända fabrikanter. Min affär vid Kungsgatan N:o 1 rekommenderas, och har för vintersäsongen inkommit ett större lager af diverse Yllevaror. Lysekil den 7 oktober 1895. A. Johansson.” (Lysekils Posten, 1895-10-09/KJ) [Anm: Dagens adresser är Kungsgatan 25 respektive Kungsgatan 10.]

- 1895-10-09 **”Hurudan blir vår nya kyrka?**
Ja, det är också en fråga som, ehuru den nog är väl tidigt framställd, folk vill ha besvarad.
Man har ännu inte hunnit bestämma den saken, men möjligt är, att den kommer att uppföras i samma stil som Falkenbergs, som är hållen i blandad romersk och gotisk stil.
Arkitekt Adrian Pettersson från Göteborg, hvilken undersökt grunden, får i uppdrag att inkomma med ritning och kostnadsförslag.” (Lysekils Posten, 1895-10-09/KJ)
- 1895-10-09 **”Hvad raset kostade. Det å skeppsbron här inträffade raset, hvars återställande, som förut meddelat, nu pågår, kommer att sluka omkring fem hundra kronor.”**
(Lysekils Posten, 1895-10-09/KJ)
- 1895-10-09 **”Lysekils äldste innevånare död. I onsdags morse afled härstädes förre sjökaptanen Petter Lindbom. Lindbom, som under omkring femtio år kämpat mot storm och böljor, var köpingens äldste invånare. Hade hans lefnadsdrag sträckts ut till julafton skulle han fått resa sin nittiotredje års-stolpe. Den gamle hedersmannen, som endast under ett års tid i något högre grad måst underlasta sig ålderdomens skröpligheter, har nu slutat sin mångåriga händelsedigna lefnad och sörjes närmast af fyra döttrar.”** (Lysekils Posten, 1895-10-09/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 39.]
- 1895-10-10 **Bohusläningen**
Emelie Christenssons affär Lysekil är flyttad i Fröken Sannes hus midt emot apoteket och rekommenderar sitt för hösten och vintern inkomna lager.
(Bohusläningen, 1895-10-10/KJ)
- 1895-10-10 **Bohusläningen**
Arbetsfolk. Karlar och fruntimmer kunna erhålla arbete till instundande sillsäsong om anmälan göres hos undertecknad. Lysekil den 3 Oktober 1895.
C. L. Mattsson. (Bohusläningen, 1895-10-10/KJ)
- 1895-10-12 **Bohusläningen**
En nykter, ogift boddräng, som fullgjort sin värnpligt samt är van att sköta häst, erhåller god plats genast eller 24 oktober, om anmälan göres hos Teodor Landeberg, Lysekil. (Bohusläningen, 1895-10-12/KJ)
- 1895-10-12 **Bohusläningen**
De som hafva fordringar af eller skulder till aflidne v. consuln B. E. Mollén och hans firma Benjamin Gabriel Mollén & Co. torde uppgifva dessa inom 14 dagar till undertecknad. Lysekil den 10 okt. 1895. V. E. Mollén. (Bohusläningen, 1895-10-12/KJ)

1895-10-12 **”Döden skördar.** I Tisdags morgon afled här i köpingen den kände, af alla aktade förmannen vid Mollénska stenhuggeriet A. M. Johansson, i en ålder af omkring fyrtio år, lemnande efter sig maka och 8 barn.

Åt den aflidne lemnas af hans principal det eftermäle, att han fyllt sina åligganden så tillfredsställande som få.

Han var en god plikttrogen familjefader, en vänfast, afhållen kamrat och en omtyckt arbetsledare.

Derför hans tidiga, allt för tidiga bortgång väckt djup saknad inom den jämförelsevis trånga krets, der han rörde sig.

J. afled i något slags svårare magsjukdom, och man ha velat söka sjukdomens upphof i någon båt förtagen drickning af gammalt, skämdt vatten. Någon tillförlitlig bekräftelse på detta antagande har man emellertid ej kunnat vinna.”
(Lysekils Posten, 1895-10-12/KJ) [Anm: Anders Magnus Johansson, född 1852-05-02 i Håbol, Älvsborgs län, gift med Maja Kristina Larsdotter, född 1852 i Steneby, Älvsborgs län. Familjen bor på Slätten under Lilla Ulseröd. (SB1890) (Släktdata, LYSE-D12)]

1895-10-12 **”Ännu en sjukkasse** är för närvarande under bildande här i Lysekil. Denna är egentligen afsedd för den del af köpingens befolkning som har sin bostad å den s. k. Slätten.

I Söndags var möte anordnadt för frågans dryftande. Under detta möte, som var besökt af omkring 25 personer, tillsattes en interimsstyrelse, som fick i uppdrag att utarbeta förslag till stadgar samt hos skolrådet i Lyse församling anhålla, att föreningen må få hålla sina sammankomster i skolhuset å Slätten. Alldenstund syftet för denna förening är af så behjertansvärd art, hoppas man också, att skolrådet skall villfara denna önskan.
Nästa möte kommer att hållas den 21:ste dennes.

Det är med synnerlig tillfredsställelse vi helsa det inom vårt samhälle synbarligen allt mer vaknande behovet att genom medlemskap i sjukhjelpsföreningar skydda sig från åtminstone någon del af de förfärligt svåra ekonomiska följder, som ett sjukdomsfall medför för i all synnerhet de personer, hvilka i sin helsa och sina kroppskrafter ha allt sitt kapital. Vi hoppas, att den plan, som i denna notis är relaterad, snart nog skall ha förverkligats. Och sedan bör det vara Slättborna angeläget att i kassan vinna medlemskap.”
(Lysekils Posten, 1895-10-12/KJ)

1895-10-12 **”Slaskledningsrörens utvidgning och förbättring,** det af kommunen ombesörjda och redan på försommaren började arbetet, pågår ännu och kommer att fortsättas till vinterns inträde.” (Lysekils Posten, 1895-10-12/KJ)

1895-10-15 **Bohusläningen**

Borgenärerna i Bagaren John Hedlunds i Lysekil konkurs kallas till sammanträde å kronolänsmanskontolet härstädes Måndagen den 28 dennes kl. tio f. m. för granskning af sysslomannens slutredovisning och förslag till utdelning om sådan ifrågakommer. Lysekil den 12 oktober 1895. Vikt. Hyllengren. (Bohusläningen, 1895-10-15/KJ)

1895-10-15 **Bohusläningen**

Elektrisk belysning i Lysekil väntas komma till stånd i slutet af denna eller i början af nästa månad. Det är konsul Magnus Radhe, som på egen risk företagit att anlägga ett elektricitetsverk i köpingen. Den härför erforderliga byggnaden finnes uppförd strax bakom tullkammarhuset vid hamnen. Tråddledningarne åt olika håll äro redan utspända; maskinernas insättande och några mindre anordningar återstå- allt tros emellertid, som sagdt, kunna blifva klart till 1 november. Elektricitetsverket, som sålts till konsul Radhe af lektor Magnell i Borås, har under några år uppehållit belysningen i nämnda stad. Det kan mata 500 glödlampor om 16 ljus hvardera.

Konsul Radhe, som naturligtvis kommer att förse egna fabriks- och magasinsbyggnader med det nya ljuset, har föreslagit hamnstyrelsen att vid kajen anbringa två lampor, hvilka på samma gång kunde tjena som fyrbåkar. Man väntar för öfrigt att det elektriska ljuset skall tillgodoses för såväl gatubelysningen som för förnämligare affärslokaler. (Bohusläningen, 1895-10-15/KJ)

1895-10-15 **Bohusläningen**

Inom Lysekils folkskola skall inrättas en ny slöjdfdelning för gossar. Detta enligt af kyrkostämman nyligen fattadt beslut. (Bohusläningen, 1895-10-15/KJ)

1895-10-15 **Bohusläningen**

Trillingarna följdes åt äfven i döden. De af grundläggaren Hanssons i Lysekil hustru för omkring sex veckor sedan framfödda trillingpojkarne sjuknade nästan samtidigt och dogo alla i förra veckan under loppet af 24 timmar. Småttingarne begrofvos i fredags. (Bohusläningen, 1895-10-15/KJ)

1895-10-15 **Bohusläningen**

Herr August Lysell, Lysekil, har erhållit guldmedalj för sin utställning af anjovis och konserver vid utställningen i Lybeck, såsom nämnts, silfvermedalj.

Svensk anjovis verldsbekant och verldsberömd

Firman G. J. SUNDBERGS, Lysekil,

Delikatess-Anjovis,

Superior-Delikatess-Anjovis

samt

Skinn- och bentri anjovis

af årets nya inläggning har helt nyligen blifvit tillgänglig i handeln och säljes hos de allra flesta af vår stads förnämligaste Delikatess- och Specerifirmor.

Dessa firmor, som tillhandahålla den ärade allmänheten denna vidt berömda, delikata och tillika prisbilliga anjovis, äro.

I sjelfva staden:

Herrar Helander & Co., Kiel & Co., Stenholm & Co., E. & A. Törnsten, Allen & Christenson, Öhrn & Palmer, F. O. Johansson, G. N. Erikson, (Drottninggatan 52), E. A. Andersson och G. H. Hedlund, (Postgatan), Albin Pettersson och Ohlin & Co., (Torggatan).

Å Hasselbladskan ängen och Kungssportsavenyens område:

Herrar O. Halström och Alfred Hagström.

I Masthugget:

Herrar Christenson & Co., (Jerntorget), John Dahlsén och Anders Nilsson, (2:dra Långgatan) samt Bazarbodarna 1 och 13 (Masthuggstorget).

I Haga:

Herrar Olaf Ström och A. Johansson, (Landsvägsgatan), Axel Johansson, (Ö. Skansgatan), E. Olsson, E. R. Dahlsén och A. P. Javette (Skolgatan) samt Öhrn & Palmer, (Husargatan).

I Majorna:

Herrar Erik Helgesson, (Stigbergstorget) E. M. Nilsson, E. A. Peters och S. Alg. Olofsson, (Carl Johansgatan) A. Carlsson, (Djurgårdsgatan) Th. Nilsson & Co., samt A. Johansson & Co.

—*—

Den svenska anjovisen har blifvit, som bekant, en stor handelsvara, som ej blott är verldsbekant, utan äfven, hvad bättre är, verldsberömd.

Många äro de af vår skärgårds stormän, som med ihärdig viljekraft samverkat till detta stora och hedrande resultat. Men den, som förträdessvis och förstegsvis med sin fina och storartade anjovistillverkning ingripit därvid har dock varit traml. konsulen och riddaren G. J. Sundberg, som medels en öfverlägsen stor export eröfrat marknad i både nära och vidt i fjärran belägna länder — öfverallt belönad med guld- och siltvermedaljer. Senast har, exempelvis, denna firma under innevarande år erhållit prismaalder i guld i Bruxelles och Amsterdam.

Firman, som nu innehafves af hr konsul Magnus Radhe, bildades 1855 af bemälda G. J. Sundberg.

Ärliga tillverkningen anslås i rundt tal till 500,000 kärl.

Vid tillverkningen af anjoviskärl och packlader användes ångkraft.

Agenter för Göteborg:

Hjertberg & Co.,
Pusterviksgatan 9.

7805

1895-10-16 (Göteborgs Aftonblad 1895-10-16 via Rustan Gandvik)

1895-10-16 ”Herr Gustaf Richter tillerkänd guldmedalj. Vid den, under den 6 dennes avslutade utställningen i Bremen, har grosshandlare Gustaf Richter härstädes för sina inläggningar af ansjovis och sill i gaffelbitar tillerkänts guldmedalj.”
(Lysekils Posten, 1895-10-16/KJ)

1895-10-16 ”**Lysekilsrapport**

Lördagskväll.

Det är nu åtta dar, se´n jag satt här och skref om hurudant det varit på torget, skref om hur vattnet hade stigit, skref om vindens tjut och vattnets fräsande, den höstliga löfborttryckningen och aftonens stämningsfulla månsken. Jag vill nu inte påstå, att dessa åtta dagar varit så synnerligt händelsedigra för vårt samhälle i stort sedt. Men spårlöst ha de nog inte gått.

Det har varit gråt i stället för skratt, sorg i stället för fröjd, smärta i stället för jubel i mer än ett hem under den tiden.

Det är så öfverallt. Döden kommer till det ena tjället efter det andra.

Obarmhertig, överklig, sjukdomarne, de grymma, ovälkomna gästerna, träda in. Sorgeposterna anlända. Och så varder det sorg och gråt och smärta.

Verlden der ute vet inte om det, bryr sig inte om det och vill ogerna höra talas om det. Och medan skrattet ogerna höra talas om det. och medan skrattet klingar från närmaste hus, sitta vi med såren af sorgetaggarna ännu blödande. Det här är ju gamla saker, som hvar och en känna till, och kan således icke anses passande för en veckorapport. Men så alldeles ur vägen torde det inte vara att den egna dem några ord just vid slutet af denna vecka, då flera mera märkliga dödsfall inträffat här i köpingen.

Och medan jag nu är inne på området, skall jag i korthet skildra ett sällsamt begrafningståg, ett bland de sällsammaste jag någonsin sett.

Det gick fram här i köpingen i går. Först tvenne män med hvar sin sorgeduk. Sedan tre yngre män, bärande hvar sin lilla likkista. Och derefter ett begrafningståg på 20-30 personer – en del med tårfyllda ögon, med tårsköljda kinder, gående fram ur smärtnäddade suckars ljud. Det var *trillingarnas begrafning*. Till kyrkogården hade en stor folkskara samlat sig. Och akten var högtidlig.

Och nu ligga de der, de späda, under den öfver deras östa jorden – befriade, som de äro, från all jordelivets kamp och vända, befriade från all verldens lust och synd, all jordens faror och frestelser och sorger och kval och ”ve”.

Skepp komma och gå

Det ha varit under denna vecka som under de föregående.

Inga olyckshändelser äro inberättade från dessa trakter under denna vecka.

Idag har det varit stark vestlig.

En man, som i segelbåt färdats längs Gullmarsfjorden, samtalade jag med vid middagstiden. Han försäkrade mig om att hans ansträngningar under färden ej varit ringa. Ingen betviflade honom heller.

- Men bra gick det, utomordentligt bra, tillade han.

På torget

Var det inte så mycket af lif och rörelse i dag heller.

Handlarna klagade emellertid inte öfver dåliga affärer.

*

På gatorna.

Som nu börja bli någorlunda torra och drägliga, har det varit en svag menniskoström under dagen. Mycket folk tycks ha varit inne på eftermiddagen. Lugnt och tyst.

Visserligen har man här och hvar fått beskåda den rakt inte ovanliga, men icke desto mindre den tråkiga dingeli-dang-gången i all sin oskönhet förorsakad af dryckjom, men det har nu en gång blifvit så, att man icke fäster sig särdeles mycket dervid.

*

På hotell "Arrest" kommer det hädanefter att bli bekvämare för gästerna än förut. Varmare och skönare. En stor, schangtil kamin har i dagarne anbragts där. Andra förbättringsarbeten ha och företagits.

Det är inte meningen, att jag med det här ämnar hugna eller uppmuntra våra läsare. Jag har, må ni tro, ej så dåliga tankar om vår publik, att jag antar någon ända bli gäst på ofta berörda hotell. Med saken hör ju till det lokalintressanta.

Jag frågade en poliskonstapel, hvart man nu under "finkans" reparation fört den för vistelse der passande. Svaret blef:

-Vi har ledt dem hem dit de bo. Och det har de inte tyckt illa om.

Det är kanske mer än en fylltratt, som önskade, att arresten städse vore under reparation.

Varmt och bra bli det nu emellertid.

*

Och nu är det långt fram på aftonen af denna klara, vackra, men stormiga dag. Halfmånen, har just skjutit upp, och från den molnfria himmelen lysa de mångfaldiga stjernorna i strålig darnning. Stormen brusar fram i gungande dån, och hafvet går högt, under brus och skum och yr.

Så har den här veckan gått med allt sitt jäktande slit och släp.

Masse." (Lysekils Posten, 1895-10-16/KJ)

1895-10-16

"Helsovårdsanordningarna i Lysekil.

Det skall säkerligen intressera våra Lysekilsbor att läsa följande, hemtadt ur det i läkaretidskriften Hygeia införda, något sammanträngda referat af förhandlingarna vid det i somras här i köpingen hållna sjunde allmänna Svenska läkaremötet.

Under titeln: Om helsovårdsanordningar i ett mindre samhälle behandlade doktor Per Fredrik Landelius helsovårdsförhållandena i Lysekil samt lemnade en framställning af huru förhållanden inom samhället under de senare åren utvecklats sig.

Ett särskilt skäl för föredragets tillkomst var den önskan, som uttalats af flere af den önskan, som uttalats af flere av våra främste läkare, att äfven de smärre orterna i vårt land måtte sammanföra och offentliggöra det väsentligaste af hvad som hos dem i helsohänseende blifvit åtgjort. Då Lysekil äfven var en kurort under sommarmånaderna, borde framställningen äfven af de samlade läkare kunna påräkna något intresse.

Innevånareantalet i köpingen har under de sista 10 åren ökats från 1.815 till 2.684 personer. Födelsemängden har utgjort 35,04 per tusen och dödligheten i medeltal 13,07 per tusen.

Markens beskaffenhet. Der ej hela berget träder i dagen, utgöres den af grus och på en del ställen blålera eller snäckmergel.

Tillgång på vatten. Ända till 1883 hade Lysekil ej annat vatten till dryck och matlagning än mindre goda samt under torra somrar otillräkneliga, grädda brunnar. Sedan nämnda år finnes vattenledning, hvilken förses från tvenne mindre vattenbäckar, kallade öfre och nedre Färgarsjön, den senare utslutande bildad af regnvatten, den förre äfven mottagande underjordiska vattentillopp. Vattentillgången antogs räcka till för 3.000 personer med en förbrukning af 90 liter per dygn och person. 1889-1891 anlades strax nedanför sjöarne filterbassin och renvattenreservoir. Filterbassinen, hvars yta är 69 qvm., består nedifrån räknadt först af 2 lager väl brändt tegel på kant och 1 lager flatliggande, vidare af 5 lager sten af från ungefär 80 – 5 m.m. i storlek och hvardt och ett lager af 140 m.m.:s tjocklek, samt slutligen öfverst ett lager af skrapkantig qvartssand, 750 m.m. tjock. Hela reningsbäddens djup är 2,075 meter. Rensning af filtret sker i regeln hvarje höst och vår oftare, om så skulle påfordras. Såväl filter som reservoir och ventilbrunn äro försedda med öfverbyggnad. Totalkostnaden i vattenledningen utgör 40.000 kronor. Den kemiska undersökningen ställer Lysekilsvattnet jemförligt med Göteborgs vattenledningsvatten. Det filtrerade vattnet håller äfven betydligt färre bakterier än det ofiltrerade. All vattenförbrukning är fri. Af köpingens 405 gårdar hafva 104 vattenledning inledd i köken, 28 endast vattenkastare på gården.

Tillsynen öfver salubjudna födoämnen utöfvas af helsopolisen. Densamma gör daglig rond i köttförsäljningslokalerna och mjölmagasinen.

Slask- och dräneringsledningar hafva i mån af medel så småningom utförts, så att numera större delen af Lysekils köping har en fullständig dränering.

Ledningarna ligga så vidt möjligt, midt i gatan och äro försedda med nödigt antal rensnings- eller nedstigningsbrunnar samt ventilationsbrunnar. Midt för hvarje tomt är å slaskledning anbragt ett grenrör för förbindelse med gårdsledning, hvilka äro under införande.

De långgrunda stränderna, som vid lågt vattenstånd mången gång vållat obehag genom spridande af elak lukt hafva framför allt genom ett enskildt sällskap, kallade sig "Lysekils vänner", blifvit utfyllda.

Renhållningssystemet beskref föredragaren såsom en medelväg mellan det, som tillämpas i Stockholm och Göteborg. Det är ett tunnsystem, men tömningen sker liksom i Göteborg i gårdarne, hvilket utan någon nämnvärd olägenhet kan ske, då kalk eller torfmull blandas till latrin, samt är ekonomiskt fördelaktigt.

En särskild *helsopoliskonstapel* är anställd på år. Han skall dagligen göra rond kring köpingen för att öfvervara renhållningen, biträda vid skötseln af desinfektionsugnen, göra **rundesinfeltion** m. m.

Fabriksverksamheten har delvis vållat sanitära olägenheter. Genom en mängd affall, som uppstår vid salterierna, har denna näringsgren beredt Helsovårdsnämnden ganska många svårigheter och gjort en skärpt kontroll öfver renhållningen der nödvändig. Hos Konungens Befallningshafvande utverkade Helsovårdsnämnden 1884, att rättigheten att bedrifva denna hantering beviljades endast under tiden från 15 september till 1 Maj. Härigenom har ej minsta hinder lagts för denna så viktiga och storartade industri. Å Grötön, hörande till Lysekils kommun, bedrifves tillverkning af olja och gödningsämnen från fisk och fiskaffall. Till år 1882 skedde densamma såväl under sommar som vinter, men tiden för tillverkning och upplag är numera bestämd från 1 Oktober till 1 Maj, hvarjämte flera andra sanitära försiktighetsmått äro införda.

I köpingen finnes *tre folkskolehus*, vid hvilkas uppförande all hänsyn synes hafva blifvit tagen till hygienens fordringar.

Till uppförande af ett mindre *sjukhus* anslogo kommunalfullmäktige förra året 10,000 kronor att ställas till landstingets disposition.

Till *epidemisjukhus* äro närmare 15,000 kronor anslagna och ritning godkänd. För hysande af smittsjukdomar är för närvarande ett af skolhusen eventuellt bestämdt.

Desinfektionsugn finnes, öfverbyggd med ett i tvenne rum afdelat skjul. Under de sista 10 åren hafva följande fall af smittosamma sjukdomar förekommande i Lysekil, tarntyfus 96 fall, scharlakansfeber 34 fall, difteri 19 fall. Alla

tyfoidfallen utom 18 tillhöra en dricksvattenepidemi, som utbröt hösten 1893 och hade sitt upphof från en källa i en del af köpingen, som benämnes Skottgränd.

*

Diskussion uppstod efter föredraget, och samtliga deri uppträdande uttryckte sitt stora erkännande för samhällets utmärkta sanitära anordningar.

Förste stadsläkarens i Stockholm, professor *Linroth*, omdöme var det, att Lysekil stod jämförelsevis högt, ja mycket högt i hygieniskt afseende. Han hade haft tillfälle att sjelf öfvertyga sig derom under sommaren, och för en del år sedan, då han såsom af medicinalstyrelsen förordnad sundhetsinspektör besökt åtskilliga samhällen, hade han näppeligen funnit någon kommun ega med Lysekils jemförliga anordningar.

Att dricksvattnet genom filtrering var godt, hade undersökningar visat. Filtreringshastigheten var långsam och tillfredsställande sålunda långt gående fordringar.

Kloaksystemet var godt.

Medicinalrådet Pontin: Hr ordföranden talade vid mötets öppnande om sträfvanden att förekomma sjukdomar. Lysekil söker just detta i sina helsovårdsundersökningar. Talaren hade kommit till samma resultat som professor Linroth.

Generaldirektör Almén yttrade bland annat: ”Stora mål ha här vunnits med små medel”.

*

Till detta, som talar klart, tydligt och vackert för sig sjelft, vilja vi endast foga: det länder vår köpings myndigheter till den största heder, att de anordningar, de vidtagit för invånarnes kroppsliga välbefinnande, efter den utmärkta framställning af dem, som doktor Per Fredrik Landelius gaf vid berörda tillfälle, vunno ett så vackert erkännande af sådana auktoriteter.” (Lysekils Posten, 1895-10-16/KJ)

1895-10-19

Bohusläningen

Gjötbergs Hotell. Vid Ångbåtsbron.

Särdeles välbeläget för dem som sjöledes besöka Lysekil.

Erbjuder åt resande snygga rum med egna ingångar och goda sängar.

Fullständig resturation.

Inackorderingar på månad och kortare tid till billigaste pris. Enskilda rum för servering m. m. Rikstelefon

Vördsamt. **L. Gjötberg**. (Bohusläningen, 1895-10-19/KJ)

1895-10-19

”**Karl Backmans** Kött-, Fläsk- & Charkuteriaffär, den äldsta på platsen, med filial i stenhuset vid torget, rekommenderar sig i allmänhetens välvilliga hågkomst.” (Lysekils Posten, 1895-10-16/KJ)

- 1895-10-19 **”Kyrkobyggnadskommittén** hade i Tisdags afton sammanträde under doktor August Hugo Malms ordförandeskap.
Dr. Malm öppnade sammanträdet med ett föredrag om olika kyrkobyggnadsstilar, som under tidernas lopp användts.
Derefter streds till öfverläggning om kyrkobyggnadens program samt åtgärder för anskaffande af förslagsritningar.
Under öfverläggningen, hvilken egentligen är att betrakta som ett förarbete till följande sammanträde, hvarvid kommittén att närmare besluta, gåfvos många värdefulla upplysningar.
Sammanträdet var talrikt besökt, vilket tillika med hvad derunder förekom klart visar, hur lifligt intresset för den planerade tempelbyggnaden är. Pastor Bergfelt anhöll vid tillfället om befrielse från uppdraget att vara kommitténs sekreterare, och på anmodan af kommitterade åtog sig d:r August Hugo Malm att tillika med ordförandeskapet äfven sköta sekreteraregöromålen.” (Lysekils Posten, 1895-10-19/KJ)
- 1895-10-19 **”Begrafning** under ganska stor folktillslutning egde rum här i söndags, då stoftet af den i förra numret omtalade i gastrisk feber aflidne förmannen vid Molléns stenhuggeri A. M. Jonsson jordades å Lysekils griftegård.
Jordfästningen förrättades af pastorsadjunkten Lindegren.
Som ett bevis på huru afhållen den aflidne var af sina kamrater, må antecknas, att dessa åt hans stoft inköpte grafplats på köpingens kyrkogård. ” (Lysekils Posten, 1895-10-19/KJ)
- 1895-10-19 **”Vacker handling af principal.**
Konsul Mollén, innehafvaren af det stenhuggeri, hvarvid ofvannämnda Jonsson var förman, har bragt dennes enka och barn en gåfva af ej mindre än femhundra kronor.” (Lysekils Posten, 1895-10-19/KJ)
- 1895-10-19 **”Guldmedalj** fick herr August Lysell för sina vid utställningen i Lübeck exponerade konserver och anjovis.” (Lysekils Posten, 1895-10-19/KJ)
- 1895-10-19 **”Lysekils rösträttsförening** hade i söndags afton möte, hvarvid bland annat förekom val af sekreterare, och dertill utsågs handlanden Hjalmar Olsson.” (Lysekils Posten, 1895-10-19/KJ)
- 1895-10-19 **”Messlingen** har under den senaste tiden dragit fram här i köpingen, men ej så särdeles stor omfattning, blott läkarehjelp anlitas i rättan tid, är ju, som bekant den sjukdomen just ingenting att frukta för.” (Lysekils Posten, 1895-10-19/KJ)
- 1895-10-19 **”Huslig uppbyggelse.** Inte förekommer det för närvarande här i köpingen så mycket i den vägen. Endast på ett par ställen, nämligen vid Korsgatan, der ett envånings-boningshus med frontespis är under uppförande för målarmästare

Björndals räkning, samt Ålevik, der ett mindre boningshus håller på att byggas.” (Lysekils Posten, 1895-10-19/KJ) [Anm: Dagens adress är Korsgatan 8.]

- 1895-10-23 **”Plats** finnes att förestå hushållet för 8 á 10 tunnbindare.
Om härå reflekterande är gift kan även hennes man erhålla stadigvarande arbete. Närmare upplysningar genom A. Tobisson, Lysekil.” (Lysekils Posten, 1895-10-23/KJ)
- 1895-10-23 **”Att hyra.** Tvenne lägenheter om 2 rum och kök hvardera äro nu till uthyrning i huset n:r 2 Rinkenäs. J. M. Johansson, Kyrkvik n:r 12.” (Lysekils Posten, 1895-10-23/KJ) [Anm: Dagens adresser är Verkstadsgatan 7 respektive Badhusgatan 13 i Kyrkvik.]
- 1895-10-23 ”Passa på tillfället! Platser finnas för fyra hyggliga gossar som ha lust att lära tunnbindareyrket. Lysekil i oktober 1895, A. Tobisson.” (Lysekils Posten, 1895-10-23/KJ)
- 1895-10-23 **”F.d. sjökaptanen P. Lindbom,** den aflidne, förut omtalade nittiotvåringen, Lysekils äldste invånare, jordades i Onsdags å Lysekils gamla kyrkogård. Kyrkan, der jordfästningen förrättades, var klädd med blommor och grönt. Pastor Bergfelt höll en anslående dödsbetraktelse.
De vanliga minnesgårderna – kransar – höljde i stort antal kistan. En stor samling deltagare närvaro.” (Lysekils Posten, 1895-10-23/KJ)
- 1895-10-23 **”Inom Lysekils distrikt** hade under September månad inträffat 11 nervfeberfall, mäla epidemirapporterna.” (Lysekils Posten, 1895-10-23/KJ)
- 1895-10-23 **”Till poliskonstapel i Lysekil** har antagits stenhuggaren Claes Rosén.” (Lysekils Posten, 1895-10-23/KJ)
- 1895-10-24 **Bohusläningen**
”Bohusläns skärgårdsmission” höll förliden söndag årsmöte i Lysekil. Det meddelades att sällskapets skriftspridare gjort 1.680 husbesök, spridt 1.106 böcker, utdelat 2.911 tidningar och 9.509 traktater. Besättningen å missionsbåten ”Frid” hade vid flere olika tillfällen besökt 34 platser inom Bohusläns skärgård och hållit 144 möten samt spridt 1.000 traktater och 400 böcker.

Sällskapet hade haft en inkomst af 1.397 kr och 86 öre. utgifterna hade belöpt sig till 977 kr 96 öre. tillgångarna vid bokslutet voro kontant i kassan 119:55, missionsbåten ”Frid”, värderad till 1.000 kr., samt missionshuset i Fjällbacka, värdt 1.600 kr. å det senare hvilar en skuld af 550 kr. (Bohusläningen, 1895-10-24/KJ)
- 1895-10-26 ”Skotska och norska maskinarbetade **Tomtunnor** å lager. Prof sändes på begäran. Lysekil den 30 oktober 1895, **A. Tobisson.**” (Lysekils Posten, 1895-10-26/KJ)

- 1895-10-26 ”**Tillkännagifves** att jag från och med denna dag öppnat en FILIALHANDEL vid Kungsgatan n:o 15, samma hus som Carl Backmans Charkuteri, deri finnes ett välsorterat lager af handväfda Bomullstyger samt hvita väfnader af svenska välkända fabrikater.
Min affär vid Kungsgatan N:o 1 rekommenderas, och har för vintersäsongen inkommit ett större lager af diverse yllevaror. Lysekil den 7 Oktober 1895. A. Johansson.” (Lysekils Posten, 1895-10-26/KJ) [Anm: Dagens adresser är Kungsgatan 25 respektive Kungsgatan 10.]
- 1895-10-26 ”Lysekils kommunalfullmäktige hade i Tisdags afton sammanträde. *Protokollet* från föregående sammanträde upplästes och godkändes.
- Till kommunens *ombud vid mantalsskrifningen* utsågos husegare Ödman och poliskonstapel Enberg.
- Revisorer vid Lysekils bränvinsaktiebolag*
Till revisorer valdes hrr Carl Olsson och Gustaf Richter samt till suppleant hr Gustaf Sjöström.
- Utlottade och valde hufvudmän för Lysekils sparbank.*
Bland de hufvudmän, som insattes i Juli 1893 skulle fyra utlottas. Och fyra personer skulle i deras ställe inväljas.
Utlottade blefvo aflidne B. E. Mollén, herrar August Efraim Lysell, N. J. Magnusson och J. O. Vallentin. De tre sistnämnde återinvalides. Och i B. E. Molléns ställe insattes hr Gustaf Richter.
- Öfverlåtelse af gator, torg och öppna platser.*
Bordlagda frågan om att ingå till Lysekils jordegare med begäran om öfverlämnande till full eganderätt af alla gator, torg och öppna platser, som äro upptagna i gällande tomtreglering, samt att låta köpingens ingenjör upprätta derå i 2 exemplar, som skulle åtfölja ansökningen till jordegarne, företogs till behandling. Flere talare yttrade sig. Alla voro ense derom, att en sådan öfverlåtelse behöfdes. För stadsrättigheters vinnande skulle den törhända bli nödvändig.
Ett par talare ansågo, att någon ersättning till jordegarne ej borde ifrågakomma. Förslaget bifölls enhälligt.
- Uppförandet af ett hamnkontor.*
Hamnstyrelsen, som insett behovet af ett hamnkontor, hade till fullmäktige ingått med begäran om att få inreda ett sådant i spruthuset vid Rosvik. Kostnaderna, hvilka skulle af kommunens medel erläggas, hade beräknats uppgå till 350 kronor.

Hr. Ödman föreslog, att hamnkontoret skulle uppföras i en hamnbyggnad, gjord å spruthusets nordöstra sida. Hr. Richter ansåg att en särskild byggnad skulle uppföras.

Ärendet remitterades till kommunalnämnden.

Två elektriska bågglampor å Skeppsbron.

Fullmäktige beslöto i enlighet med hamnstyrelsens förslag å Skeppsbron (Rosviks brygga) anbringa tvenne elektriska bågglampor, hvilka på samma gång skola tjena som infartslyktor för fartyg. Elektriciteitsverkets kostnadsförslag upptog: för uppsättningen af båda lamporna 293 kronor för bådas ljus från den 15 Aug. till den 30 April. Med tändning kl. 6 på f.m. och släckning kl. 11 e. m. (släckning vid dagens inträde på f. m. och tändning vid mörkrets påfallande på e. m.) 525 kr. I denna senare summa, som för detta år kommer att betydligt reduceras, enär lyktornas verksamhet inträder omkr. 2½ månader senare än belysningsårets beräknande början, ingingo ej rengörning af lamporna af kolspetsarne.

Renhållningen.

Fullmäktige beslöto att för kommande år anslå 1,300 kronor till rengörning af köpingens gator och torg. Helsovårdsnämnden fick i uppdrag att öfverlåta detta arbete åt åkaren Frans Johansson, som åtagit sig det för sagda summa.

Åkaren Börjesson hade begärt 1,500 kronor.

För reglering.

af terrängen vester om Kyrkvik samt icke skiftad mark i köpingen beslöts gifva begärdt anslag af 500 kronor.

Epidemisjukhuset – Bergfalska tomten.

För påskyndande af frågan angående ett epidemisjukhus afgörande fattade fullmäktige beslut, att den klagande jordegaren skulle åläggas att skyndsamt inkomma med klagan, vid äfventyf, att han förverkat rätten till klagomåls framställande.

D:r L. hade ett kort anförande, hvori han varmt talade för påskyndande af saken.

Lysekil skall få vapen.

Från Göteborgs museum hade till d:r August Hugo Malm ingått förfrågan, om icke Lysekil ville ha sin sköld målad å museibyggnadens fönster, i likhet med länets städer. Detta i all synnerhet som Lysekil sannolikt snart blir länets sjätte stad.

Lysekil har för närvarande intet vapen. Men beslöto fullmäktige att låta teckna ett sådant, icke blott för berörda ändamål, utan för att sedan tjena såsom staden Lysekils sköld.

*

Att justera protokollet utsågos postmästare Jonsson och konsul Radhe.”
(Lysekils Posten, 1895-10-26/KJ)

1895-10-26 ”**Lysekils skyttegille** hade i söndags prisskjutning.
Och resultatet blef:
Andra klassen (på 300 meters afstånd):
1:sta priset tillföll hr Hans Jakobsson, 1 par ljusstakar.
2:dra dito tillföll hr Gustaf Jakobsson, 1 skrifställ af nickel.

Första klassen (på 200 meters afstånd):
1:dra priset vanns af hr O. Dorthé, ett par lampetter.
2:dra dito af hr Sigurd Kjellson, 1 blomsterbord.
3:dje dito af hr K. G. Laqvist, 1 ölsejdel med silfverblock.
4:de dito af herr Carl Törnqvist, 1 toddykanna.

Rekrytklassen (på 100 meters afstånd):
Ett pris, bestående af 1 ljusstake, eröfrades af hr Hjalmar Carlsson.

Insatsskjutningen, som förtogs med en kronas insats pr man, utföll sålunda:
1:sta priset erhöill hr O. Dorthé för 52 point med 4 kr.
2:dra dito hr Carl Törnqvist för 51 point med 3 kr.
3:dje dito hr Aug. Jakobsson för 14 point med 2 kr.
4:dje dito Hr. Gustaf Jakobsson för 39 point med 1 kr.” (Lysekils Posten, 1895-10-26/KJ)

1895-10-26 ”**Kyrkobyggnadskommittén** sammanträder i kommunalsalen Måndag e. m.
kl. 5.” (Lysekils Posten, 1895-10-26/KJ)

1895-10-26 ”Han klef i sjön. En man som under Tisdagen varit sysselsatt med sillpackning
å norra hamnkajen, råkade ut för det missödet att, under det han gick af och an
på bryggan, helt plötsligt kliva ner i sjön. Vattnet var emellertid inte djupare,
än att han räckte öfver och med någons tillhjälp praktiserade han sig upp på det
torra igen.” (Lysekils Posten, 1895-10-26/KJ)

1895-10-26 ”**Det var sciopiconföreläsning** i godtemplarlokalen vid Skottegränd härstädes
i Söndags kväll. Enligt utdelade affischer skulle det bli någonting riktigt
storartadt. Historia och geografi, kulturutveckling och naturföreläsaer allt
sådant skulle föreläsningen omfatta.
Och prester och tidningar och skolmästare ha läst på affischerna berömt
föreläsningarna, hvilka utfördes af en af Vilhelm Vester från Stockholm.
Mer kunna vi inte meddela. Ty herr Vester hade glömt skicka oss biljett.”
(Lysekils Posten, 1895-10-26/KJ)

1895-10-29 **Budget för 1896**

Utgifts- och inkomstförslag från kommunstyrelsen för år 1896 förelåg vid fullmäktiges möte den 29 oktober 1895. Följande huvudrubriker förekommer i budgetförslaget [i kronor]:

Brist från 1895	1.000
Lån och räntor, amortering	13.650
Fattigvården	8.500
Vattenledningen	1.800
Brandväsendet	2.000
Avlöningar	10.395
Gator och vägar	1.500
Gatubelysning	1.550
Renhållning	1.800
Extra anslag, Lysekils Vänner	250
Extra anslag, Samskolan	800
Polisvaktslokal och arrest	200
Arrende för rörbrunnen	25
Köpeskilling för Bergfalks tomt	3.417
Avkortning av kommunalutskylder	2.000
Telefonavgifter	100
Hyra för kommunalrummen	400
Hälsovårdsnämnden	800
Avlöning till prästerskapet	3.300
Till kyrkokassans förvaltare	2.285
Till kyrkobyggnadskassan	1.000
Folkskolan	8438:32
Högre skolan	650
Hamnen	6.300
Oförutsedda avgifter	<u>1.814:68</u>
Summa utgifter	74.500

Inkomsterna beräknades till 43.857:25 med en brist på kronor 30.642:75.

Fullmäktige beslutade att utdebitera 3 kronor per bevillningskrona samt upptagande av lån med 10.000 kronor.

Här nedan följer några exempel på utgående löner:

Poliserna	4.000
Sotaren	150
Nämndens sekreterare	500
Fjärdingsmannen	100
Barnmorskan	150
Läkaren	2.500
Kommunalfullmäktiges ordförande	500
Kommunalnämndens ordförande	100

[Anm/PK: Som synes så har köpingens verksamhet och budget ökat avsevärt under åren medan avlöningar och ersättningar fortfarande verkar ganska låga.] (PK, 1895)

1895-10-29 **Bohusläningen**

Kungörelse,

På vederbörlig begäran kommer genom offentlig auktion i Lysekil vid Rosvikstorg, nära ångbåtsbryggan, Fredagen och Lördagen den 1 och 2 instundande November med början hvarje dag kl. 10 f. m., att försäljas aflidne Consul Emilius Molléns efterlämnade lösegendom bestående af: hvarjehanda möbler och husgerådssaker, den aflidnes säng-, linne- och gångkläder m.m. m.m., äfvensom inventarier för sillsaltning.

Kände vederhäftige inropare erhålla tre månaders betalningsanstånd, andra få ställa nöjaktig säkerhet eller betala kontant. Skal & Lysekil den 22 okt. 1895. E. a. Gust. Andersson. (Bohusläningen, 1895-10-29/KJ)

1895-10-29 **Bohusläningen**

De hygieniska förhållandena i Lysekil.

Den af professor Robert Tigerstedt i Stockholm redigerade medicinska månadsskriften "Hygien" innehåller i sitt senaste utkomna nummer referat öfver förhandlingarne vid sjunde allmänna Svenska läkaremötet i Lysekil 2-4 september 1895. Föredragens rad vid nämnda möte ööånades af d:r P. F. Landelius, som lemnade en framställning om huru de hygieniska förhållandena i Lysekil under de senare åren utvecklats sig. En stunds diskussion följde efter föredraget, derunder – enligt "Hygeia" – samtliga den uppträdande uttryckte sitt stora erkännande för samhällets utmärkta sanitära anordningar.

Förste stadsläkare professor Linrots omdöme var det, att Lysekil stod jämförelsevis högt, ja mycket högt i hygieniskt afseende. Han hade haft tillfälle att äfven personligen öfvertyga sig derom under sommaren, och för en del år sedan, då han såsom af medicinalstyrelsen förordnad sundhetsinspektör besökt åtskilliga samhällen, hade han näppeligen funnit någon komma ega med Lysekil jemförliga anordningar. Att dricksvattnet genom filtrering var godt, hade bakterologiska undersökningar visat. Filtreringshastigheten var långsam och tillfredsställande sålunda långt gående fordringar. Kloaksystemet var godt. I afseende på renhållningen fanns den fördelen, att afhemtningen af latrin var obligatorisk och skedde med så korta nellantider som 8 dagar. Skulle, ej en anmärkning göras, men ett önskemål framställas, så vore det att kärlens tömning ej vidare måtte ske på gårdarne utan först efter bortforsling utanför köpingen. D:r Landelius ekonomiska skäl för den nuvarande metoden måste ju senteras, men talaren ville rekommendera en reform som eftersträfvansvärd. Han lyckönskade samhället och d:r Landelius till att hafva ernått det mål, hvartill den senare länge sträfvat. Och Lysekil kunde väl vitsordas motsvara siyy förtroende från läkarnes sida såsom en god och sund kurort.

Medicinalrådet Pontin: Herr ordföranden talade vid mötets öppnande om sträfvandena att förekomma sjukdomar. Lysekil söker just detta i sina hygieniska anordningar. Talaren hade (såsom ledamot af medicinalstyrelsen) att syssla med rapporter från städer och större landssamhällen (angående hygieniska förhållanden) och hade i fråga om Lysekil kommit till enahanda resultat som professor Linrot. Många tycka kanhända att goda hygieniska anordningar falla sig mycket dyra, men de här förekommande visste åtminstone, att dylika gifva ränta i form af minskad sjuklighet och minskad fattigdom. Då omkostnaderna emellertid äro mycket dryga, vore det lyckligt om äfven andra samhällen funne lika goda "vänner" (d:r Landelius hade i sitt föredrag betonat hvad "Lysekils vänner" åtgjort till fyllande af köpingens långgrunda stränder, som Lysekil, och samhället lyckönskade äfven härtill.

Äfven generaldirektör Almén yttrade sig i frågan, vitsordade att i köpingen stora mål vunnits med små medel. (Bohusläningen, 1895-10-29/KJ)

1895-10-29 **Bohusläningen**

Lysekil har fått sin ångspruta, som efter genast företagen profning, visat sig uppfylla fordringarna. Sprutan är förfärdigad vid Ludvigsbergs mek. verkstad, Stockholm, och kostar utan slangar 4.200 kronor. sprutan är garanterad gifva 800 liter vatten i minuten. (Bohusläningen, 1895-10-29/KJ)

1895-10-30 **"Hundramannaföreningen F. O. Fs** medlemmar kallas mangrant till ordinarie sammanträde Måndagen den 4 November kl. 8 e. m. å vanligt ställe. Bland frågor som komma att behandlas märkas den om "Att på ett värdigt sätt fira minnet af föreningens 10 åriga tillvaro den 13 nästa November. Resterande tillskott skola inbetalas. Lysekil i Oktober 1895 **Ordföranden.**" (Lysekils Posten, 1895-10-30/KJ)

1895-10-30 **"Slutförsäljning hos P. E. Torén** Från slutet af Oktober till julen slutförsäljes hela lagret af Glas och Porslin, till och under inköpspris, samt Ull, Garn, Väfnader och Specerier till billigaste priser. OBS! Kontant köp." (Lysekils Posten, 1895-10-30/KJ)

1895-10-30 **"Köpingens nya ångspruta**, inköpt från Ludvigsbergs mekaniska verkstad för ett pris af 1.200 kronor, afprovades i Torsdags afton under stort **ti** belopp af åskådare å skeppsbron. Sprutan, som beräknas kasta omkring **800 liter** i minuten, anses arbeta väl." (Lysekils Posten, 1895-10-30/KJ)

1895-10-30 **"Intressant nyhet.** Det elektriska ljuset trädde i måndags bländande fram för våra blickar. 4 lampor lyste klart och stadigt. En stor mängd människor åskådade den framtidsviktiga nyheten." (Lysekils Posten, 1895-10-30/KJ)

- 1895-10-30 ”**En koffert** bortkommen å skeppsbron, **Säkerligen stöld**. En resande från Amerika, som ankom hit i Onsdags förra veckan, gaf vid ankomsten hit till ångbåtsbryggan en bärare i uppdrag att ombesörja forslandet af hans två koffertar. Men när bäraren skulle hemta dem, var den ena borta och kunde ej af honom påträffas. Kofferten – brun och af läder – innehöll klädespersedlar, böcker samt en hel del dyrbara snäckor af olika färger jemte fotografiplåtar. Saken är anmäld till köpingens polismyndighet. Dit torde de också vända sig, som möjligen kunna lemna någon upplysning om den väg kofferten och dess innehåll tagit.” (Lysekils Posten, 1895-10-30/KJ)
- 1895-10-30 ”Lysekilstraktens lärareförening höll i Fredags sitt höstmöte här i Lysekil under ett tjugotal deltagares närvaro. Till ordförande utsågs folkskollärare A. P. Peterson från Skaftölandet och till sekreterare folkskollärare J. S. Lindell från Dragsmark. Lektion hölls af folkskollärare Lycke från Lysekil. Åtskilliga till skolväsendet hörande frågor behandlades under mötet, som endast pågick ett par timmar.” (Lysekils Posten, 1895-10-30/KJ)
- 1895-10-30 ”Lysekilrapport.
Inte om väder och vind kommer jag att orda den här gången. Och skälet därtill är helt simpelt, att det skulle ta upp allt för stort utrymme att redogöra för väderlekens mångfaldiga, nyckfulla vexlingar under senaste vecka.

Och för öfrigt: hur det regnat och blåst och snöat och hur det vexlat mellan klar himmel och solsken samt mulen himmel och disig luft – det har vi ju reda på litet hvar.
*
Ett framåtgående samhälle
är Lysekil. Det är oomtvisteligt. Och allbekant.
Här arbetas, arbetas ifrigt för utveckling och framåtskridande.
Och Lysekil förbinder sig med kraft och ifver för att värdigt möta den dag, då det förklaras vara länets sjätte stad.
Det är vackert.

För dagen ha vi att anteckna några saker som höra till framåtskridandet.

Ångsprutan, den nyanlända, vackra väl arbetande ångsprutan, hvars afprovande åskådades med förtjusning af hög och låg, af våra främste köpmän såväl som af minst tredjedelen af köpingens småpojkar.

Elektriska bågglamporna vid skeppsbron, hvilka nu lysa klart och bländande, tolkade köpingens framåtskridande.

Så ha vi det af kommunalfullmäktige beslutna vapnet, som troligen kommer att utgöra en symbol af det ena af köpingens hufudnäringar; *fisket*. Den andra

hufvudnäringen – baden förstår vi – kan nog inte få någon representerande bild i detta vapen. Ty då kunde det råka ut för samma som Oskar Björks taflor i Operakällarens matsal.

Tänkom oss vidare: ny kyrka, epidemisjukhus – d:r Per Fredrik Landelius är angelägen, och det är vackert – elektriskt ljus på gatorna o. s. v.!

Är det icke storartat framåtskridande, så säg!

*

Medaljerna regna.

öfver våra ansjovisfirmor. Ära för dem. Och väl behöfligt notisstoff för oss.

*

Vackra ord.

-ord som skulle åhörts af ledande män inom många samhällen, uttalades vid kommunalfullmäktiges senaste sammanträde af d:r August Hugo Malm.

Det var under behandlingen af frågan om anläggningen af en arbetsväg från skolplan upp till platsen för den nya kyrkan.

Man ordade om tiden för arbetets påbörjande.

D:r August Hugo Malm föreslog hösten och vintern. Och ett af hufvudskälen var; man borde äfven ge arbetarne sysselsättning under den korta årstiden. Det vore lättare för dem att på andra håll erhålla arbete under den längre.

”Vi vilja ha de fattiga arbetarnes skatter. Hvarföre skola vi då icke söka bereda dem tillfälle till förtjenst under den tid då det är svårare för dem att få sådan – så lydte ungefär tillägget till berörda förklaring.

I sanning vackra, om verklig vänlighet och barmhertighet mot de ringa och fattiga vittnande ord! *Masse.*” (Lysekils Posten, 1895-10-30/KJ)

1895-10-31 **Bohusläningen**

Lysekils köping har hos k. m:t anhållit om stadsprevilegier jemte stapelstadsrättigheter med dertill hörande förmåner; tillkammare, nederlags- och transitorätt. Förslaget till utgiftsstat slutar å en summa af 67.610 kr. Borgmästarens lön skulle blifva 2.500 kr. Kommerskollegium skall afgifva utlåtande i ärendet. (Bohusläningen, 1895-10-31/KJ)

1895-11-02 **Bohusläningen**

Från Lysekil.

Det elektriska ljuset – Nya ångsprutan – Ännu ingen sill.

Det af konsul Radhe anlagda elektricitetsverket i Lysekil afprovades i onsdags. De båda dynamomaskinerna lemna ljus till cirka 700 glödlampor. På kajen i södra hamnen komma tvenne bågampor till ledning för sjöfarande att uppsättas. Glödlampor om 16 normalljus hade i onsdags afton utsatts här och hvar på ledningarna på Kungsgatan, vid hamnen, Vadet med flera ställen. Ljuset var ovanligt fast. ej en enda ”blinkning” kunde märkas på hela aftonen hos någon af de prof uthängda lamporna. Det nya ljuset kommer att användas först och främst i konsul Radhes stora etablissement, vidare i flere af platsens sillmagasiner, hotell o.s.v. Priset på de olika lamporna är moderat.

*

Som bekant var Lysekil en av de platser, som ingingo på de af brandförsäkringsbolagen stipulerade villkoren för sänkning af brandpremien. Första villkoret härför var anskaffandet af en ångspruta. Köpingen måste därför kassera den för endast några få år sen inköpta handsprutan. En ångspruta har nu i stället af kommunen inköpts från Ludvigsbergs mekaniska verkstad. Den nya sprutan, som hitkom i förra veckan och af verkstadens ombud till köpingen aflemnades, profvades redan dagen efter sin hitkomst. På jemt tio minuter var ångan uppe och sprutan igång. Vattnet kastades högre än vid hamnen stående tvåvåningshusens daggstänger. Hon lemnar cirka 800 liter vatten i minuten. Stor nytta torde sprutan vid eldsvåda komma att göra äfven som uppfodringsverk. Vid i torsdags företagen mönstring med de äldre handsprutorna visade den sig ledigt kunna hålla vatten till köpingens fyra öfriga sprutor. Detta är naturligtvis af stor betydelse i fall eld skulle utbryta så långt från någon åt hamnarna att ångsprutans slangar ej skulle nå fram till brandstället, alldenstund ingen af de befintliga vattenposterna kan hålla ångsprutan med vatten.

*

Sillfisket är fortfarande ganska klen. En båtlast här och en der i fjordarne är allt som fås. Priset håller sig därför helt naturligt ganska högt. Så noterades i onsdags kr. 4.25 per låda. Färsksillexportörerna uppköpa nästan all vara som kan fiskas. För saltning är priset naturligtvis alldeles för högt ännu. Skarpsillfisket är nu alldeles slut. (Bohusläningen, 1895-11-02/KJ)

1895-11-02

”Lysekils utgifts- och inkomststat för år 1896.

Endast 30.642 kronor 75 öre i brist. Uttaxeringen blott 3 gånger bevillningskronan.

Vid kommunalfullmäktiges sammanträde i Tisdags föredrogs och godkändes kommunalnämndens förslag till Lysekils kommuns utgifts- och inkomststat för 1896.

Utgifterna slutade med en summa af kronor 74.500. Inkomsterna slutade med en summa af kronor 43.857:25. Uppstående brist blef alltså 30.642:75.

Vi skola i nästa nummer återgifva specifikationen af de olika utgifts- och inkomstposterna.

--

För tackande af denna, förhållandevis ganska ringa brist beslöto upptagande af ett kreditivlån å 10.000 kronor samt uttaxering efter 3 kronor per bevillningskrona (6.976:84 ggr 3 = 20,930).

Dessa slutsummor tala klart och vackert om den klokhet och försiktighet, hvarmed köpingens ekonomi skötes.

Som sagdt; vidare i nästa nummer.” (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)

1895-11-02

Lysekils nya och enda tunnfabrik, Fridhems tunnfabrik kallad, och anlagd av bröderna Tobisson, är sedan omkring en månad tillbaka i full verksamhet.

Maskinerna, 9 till antalet och levererade från verkstad i Halesund, drivs av en från London inköpt fotogenmotor med 9½ hästkrafter.

Kostnaderna för fabriken anläggande, med byggnader, maskiner och allt, beräknas till omkring femton tusen kronor.

Tjugo arbetare är där för närvarande sysselsatta.

Herrarna Tobisson ämnar med det snaraste uppdriva fabriken verksamhet, så att 250 tunnor dagligen kunna tillverkas.

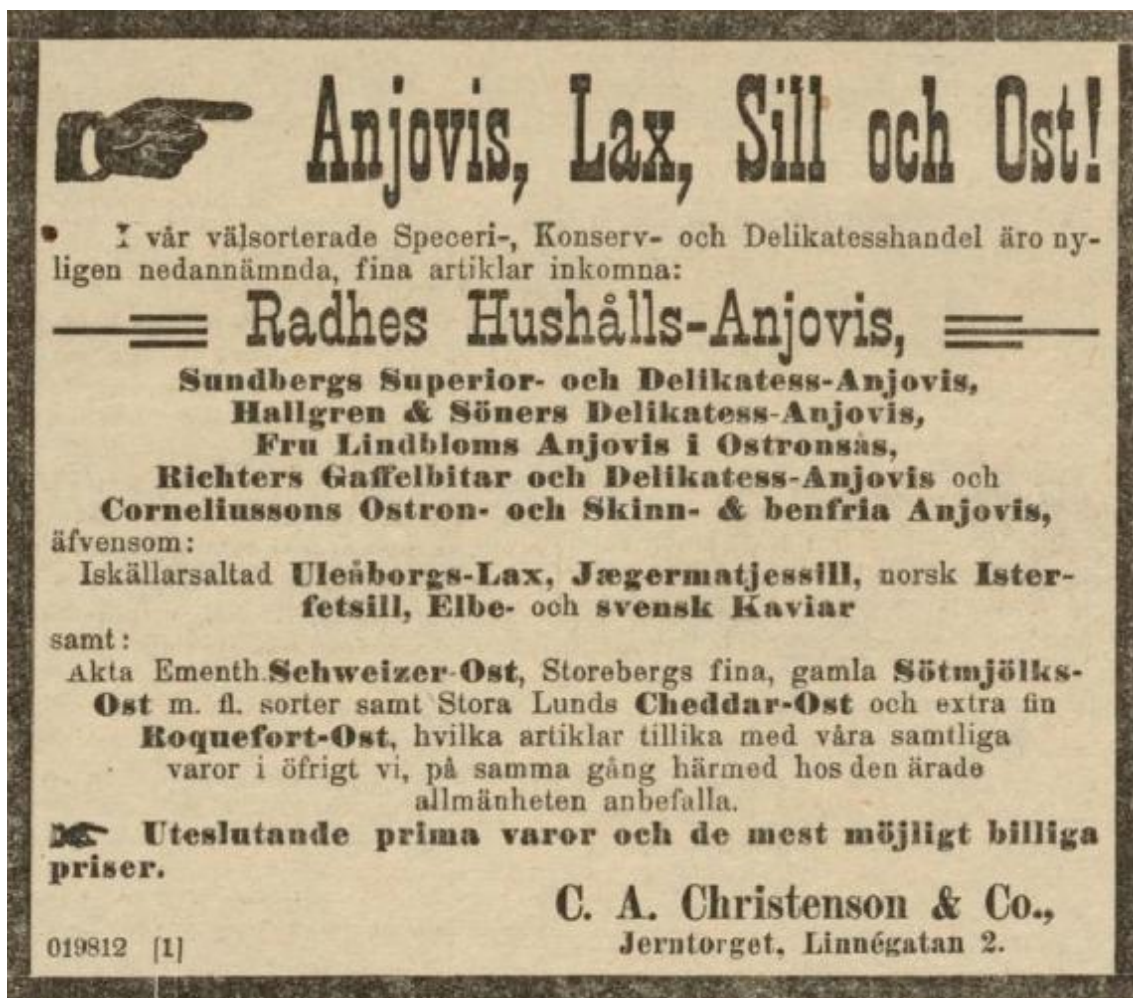
Städse ingå en så stor mängd beställningar, att de med knapp nöd kunna effektueras.

Bröderna Tobisson har under sommaren och hösten ombesörjt fyllning och planläggning av kajen utanför deras salteri och tunnfabrik -- ett arbete som krävt omkring 7.000 kronor. (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)

- 1895-11-02 "Messlingen härjar ännu i köpingen och detta i oaftagen omfattning." (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)
- 1895-11-02 "**Ett fall av nervfeber** har förekommit i Lysekil, (i Skottgränd). Den insjuknade, ännu ej tillfrisknade, är en stenhuggare, nyligen inflyttad från Malmön, hvarifrån han medfört sjukdomen. Alla försiktighetsåtgärder äro vidtagna, hvadan ingen behöfver frukta för smittospridning." (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)
- 1895-11-02 "**D:r August Hugo Malm** hade i Tisdags i *tio år* varit bosatt i Lysekil. Vid kommunalfullmäktiges sammanträde tackade d:r Malm för det förtroende och den sympati, som under dessa år kommit honom till del. Och vårt samhälle bör vara och är äfven d:r Malm tacksamt för hvad han under detta 10-tal år verkat för dess framåtskridande." (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)
- 1895-11-02 "Herr Johannes Lundell, sedan några år tillbaka föreståndare för härvarande baptistförsamling, lemnar i dagarne denna sin befattning för att tillträda verksamhet som Söndagsskolemissionär i Norrland. Herr L. har under tiden gjort sig bemärkt som synnerligen nitisk predikant, rätt god talare. Sympatisk och flärdlös, har varit afhållen som församlingsföreståndare och värderad äfven af personer, som stå utanför de frireligiösa rörelserna." (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)
- 1895-11-02 "**På 300 meters afstånd** kommer köpingens nya ångspruta att kasta vattnet." (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)
- 1895-11-02 "**Elektriska lyset å hamnen.** I Torsdags påbörjades arbetet med bågglampornas anbringande och i morgon, Söndag, skall belysningen taga sin början. Och så har Skeppsbron elektriskt ljus. Erhålle snart äfven våra gator sådant." (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)

- 1895-11-02 **Elverk i Lysekil:** Det av konsul Radhe anlagda elektricitetsverket i Lysekil afprovades i onsdags. De båda dynamomaskinerna lemna ljus till cirka 700 glödlampor. Ljuset var ovanligt fast. Ej en enda "blinkning" kunde märkas på hela aftonen hos någon af de på prof uthängda lamporna. Det nya ljuset kommer att användas först och främst i konsul Radhes stora etablissement, vidare i flere af platsens sillmagasiner, hotell osv. (Bohusläningen 1895-11-02) (LM, LP 2011-12-28)
- 1895-11-02 **"Sprutmönstring** hölls här i Onsdags. Platsen för mönstringen var Kyrkevik. Hela brandsläckningsstyrkan var kallad att infinna sig. Alla fem sprutorna – de fyra gamla samt ångsprutan – voro i verksamhet. Ångsprutan arbetade utmärkt bra. Mönstringen var vacker." (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)
- 1895-11-02 **"Lysekils stadsansökan.**
I Handelstidningen m. fl. tidningar läses följande, sannolikt från embetsverk i Stockholm utgången notis:
Lysekils köping har hos k. m:t anhållit om stadsprivilegier jemte stapelrättigheter med dertill hörande förmåner: tullkammare, nederlags- och transiträtt. Utgiftsförslaget slutar å en summa af 67.610 kronor. borgmästarens lön skulle blifva 2.500 kronor.
Kommerskollegium har anbefallts att afgifva utlåtande i ärendet." (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)
- 1895-11-02 Hamnkaptenens avlöning bestämdes vid kommunalfullmäktiges sammanträde i tisdags till 800 kronor per år. (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)
- 1895-11-02 "Högre aflöning åt våra poliser. I inkomst och utgiftsförslaget för Lysekil för nästa år var polisernas aflöning upptagen till 3.000 kronor. Poliskonstaplarne har emellertid begärt, att deras årslön skulle höjas till 900 kronor. D:r August Hugo Malm framhöll önskvärdheten att denna begäran villfores. Kommunalfullmäktige beslöt att höja posten i fråga till 4.000 kronor. Det sålunda uppkomna tillägget till utgifterna komma att uppvägas af väntadt öfverskott å beräknad inkomst af brännvinsförsäljningen. Polisernas ansökan om löneförhöjning vardt emellertid vid tillfället icke formligen beviljad. Den blir det sedan." (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)
- 1895-11-02 **"Husförhör** ha under Måndagen, Tisdagen, Onsdagen och Torsdagen hållits i köpingens kyrka. De ha varit ganska talrikt besökta." (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)
- 1895-11-02 **"Varmblodigt.** I söndags kunde man se en badande herre simma utanför Kyrkevik. Han lär för öfrigt icke vara den ende Lysekilensare, som även badar i öppen sjö." (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)
- 1895-11-02 **"Endräktiga,** när de skulle dalja på källarmästarn – ovänner sedan.

Två karlar, som i Onsdags voro inne på krogen vid Konsulliden och hällde i sig sprit, iakttog der ett sådant uppförande, att källarmästaren måste aflägsna dem. Utkomna, sökte de öfverfulla och dalja på honom, men misslyckades. Ett stycke därifrån råkade då herrarne i gräl sinsemellan och började slåss. Polis kom. Och de stridslystne fördes till finkan der det sjudande blodet fick svalna.” (Lysekils Posten, 1895-11-02/KJ)

Anjovis, Lax, Sill och Ost!

I vår välsorterade Speceri-, Konserv- och Delikatesshandel äro ny-
ligen nedannämnda, fina artiklar inkomna:

Radhes Hushålls-Anjovis,

Sundbergs Superior- och Delikatess-Anjovis,
Hallgren & Söners Delikatess-Anjovis,
Fru Lindbloms Anjovis i Ostronsås,
Richters Gaffelbitar och Delikatess-Anjovis och
Corneliussons Ostron- och Skinn- & benfria Anjovis,
äfvensom:
Iskällarsaltad Uleåborgs-Lax, Jægermatjessill, norsk Ister-
fetsill, Elbe- och svensk Kaviar

samt:
Akta Ementh. Schweizer-Ost, Storebergs fina, gamla Sötmjölks-
Ost m. fl. sorter samt Stora Lunds Cheddar-Ost och extra fin
Roquefort-Ost, hvilka artiklar tillika med våra samtliga
varor i öfrigt vi, på samma gång härmed hos den ärade
allmänheten anbefalla.

**Uteslutande prima varor och de mest möjligt billiga
priser.**

C. A. Christenson & Co.,
Jerntorget, Linnégatan 2.

019812 [1]

1895-11-02 (Göteborgs Aftonblad 1895-11-02 via Rustan Gandvik)

1895-11-06 ”Sjukligheten inom Lysekils provinsialläkaredistrikt.
Ur d:r Per Fredrik Landelius rapport hemta vi följande: ”Under tiden 15-31
Oktober där inom distriktet förekommit följande fall af epidemiska sjukdomar:
7 tarntyfus (=nervfeber); 2 difteri – samt flere fall af messling. Af
nervfeberfallen komma 6 st. på Malmön, der epidemin synes liksom blossa upp
igen, samt 1 på Lysekils köping. Det sistnämnda är infördt från Malmön genom
en stenhuggare, som i medio af förra månaden inflyttade till Lysekil och
sjuknade strax efter hitkomsten. Då nervfebergiftet ligger doldt i kroppen 2-3
veckor, innan sjukdomen bryter ut, måste denna person medfört smittan från
Malmön.

- Messling har under hösten förekommit temligen allmänt i de öfre socknarne å Stångenäset samt har så småningom dragit sig ut till skärgården och nu äfven kommit till Lysekil, der 5-6 fall anmälts.” (Lysekils Posten, 1895-11-06/KJ)
- 1895-11-06 ”**Auktion** å boet efter aflidne Konsul B. Mollén hölls i Fredags och Lördags. Folktilslutningen var ganska stor, och priserna lär ha varit temligen höga.” (Lysekils Posten, 1895-11-06/KJ)
- 1895-11-06 ”Endast sex fylleriförseelser, begångna i Lysekil, voro af kronolänsman Hyllengren såsom mål anhängiggjorda vid i förra veckan hållet tingssammanträde vid Qvistrum.
Bara sex – nåja det är ju ingenting att vara ledsen för. Det var alldeles tillräckligt många.” (Lysekils Posten, 1895-11-06/KJ)
- 1895-11-06 ”**Baptistförsamlingen.** Hr Johannes Lundell höll i Söndags förmiddag sin afskedspredikan, enkel, men varm och anslående.
På aftonen hade församlingen anordnat en farvälfest för honom.
Predikantsysslan vid Betlehemskapellet uppehålls tills vidare af studeranden Jonas Lundell.” (Lysekils Posten, 1895-11-06/KJ)
- 1895-11-06 ”**Ny manufaktur-** och kortvaruaffär i Lysekil.
Såsom af annons i dagens nummer framgår, har hr J. Pagrotsky från Karlstad öppnat sådan i Lindbergs hotellbyggnad, Lycka till!” (Lysekils Posten, 1895-11-06/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 15/Midgård.]
- 1895-11-06 ”**Elektriska bågglamporna** å skeppsbron trädde i Måndags afton i verksamhet.” (Lysekils Posten, 1895-11-06/KJ)
- 1895-11-06 ””**Han lät sig ej afhöra**”.
Handlanden Bratt härifrån Lysekil var till Qvistrumstingets senaste sammanträde af kronolänsman Hyllengren instämd för olaga ölförsäljning. Hr B. ansåg det emellertid inte vara så fasligt angeläget med den der saken och uraktlät att inkomma med svaromål.” (Lysekils Posten, 1895-11-06/KJ)
- 1895-11-06 ”**Slynglar.**
Under natten till Torsdagen hade några slynglar roat sig med att rifva ned staketet till tvenne gårdar vid Konsulliden och dervid anställt en skada, hvars reparerande kräfver en ej så ringa kostnad.
Det är ändå bra tråkigt, att man inte skall kunna få fatt i sådana der nidslynglar och befordra dem till näpst.” (Lysekils Posten, 1895-11-06/KJ)
- 1895-11-06 ”**Nedsatta aflöningar.**
Vid Lahälla och Hjelmedals stenhuggerier i Brastads socken ha aflöningarna inom alla afdelningarna nedsatts 50 öre pr meter.” (Lysekils Posten, 1895-11-06/KJ)

1895-11-06 ”Nummertavlor å boningshusen på Slätten. Husägarnes på Slätten ansökan att å boningshusen få uppsatta nummertavlor har av länsstyrelsen beviljats.” (Lysekils Posten, 1895-11-06/KJ)

1895-11-07 **Bohusläningen**
Från Lysekil.

Svår sjöresa och kollision – Elektriska ljuset – Lysekils brandväsen – De stora sillstimmarne i annalkande?

Efter en svår resa ankom i förra veckan norska barkskeppet ”Dea” kapten E. Haagenen, hit med salt från S:t ybes. Fartyget hade i Engelska kanalen kolliderat med en engelsk ångbåt och erhållit svåra skador, men dock kunnat sjelf taga sig fram. Här måste en mycket kostsam reparation af de lidna skadorna företagas. Det skedde i början af september månad. Kapten Haagenen påstår att engelsmannen ensam varit vållande till kollisionen och fordrar därför ersättning, men någon sådan vill engelska rederiet ej höra talas om, hvadan kapten Haagenen, sedan lasten lossats, kommer att resa till England för att ordna saken.

*

De båda bågglamporna om 500 normalljus, som uppsats på bryggan i södra hamnen, afsynades i måndags af hamnstyrelsen, hvilken förklarade sig nöjd med det nya ljuset. Lamporna äro så ställda, att, om de hållas rätt öfver hvarandra, grundet utanför Petterskär och det med kors märkta grundet utanför Släggö gå klara. Tyvärr kunna ej lamporna under återstoden af belysningsåret få brinna längre än till klockan 11 om aftonen. Då ett så stort antal abonnenter anmält sig, att det lönar sig att låta maskinen gå hela natten, komma naturligtvis äfven dessa lampor att lysa natten öfver. Ryktesvis talas om att bågglampor skola uppsättas äfven på torget och några af de mer trafikerade gatorna.

*

Utom anskaffandet af ångspruta har Lysekils kommun äfven förbundit sig att hålla fast brandmanskap och uppsätta brandtelegraf. Två uppsättare från Göteborg ha i dagarne hitkommit och arbetat med telegrafen är nu i fullgång. Fast brandmanskap är redan anskaffadt.

*

Sillen låter just nu ännu ej höra af sig här i trakten och priserna ha fått enormt uppsving till följd af ringa tillförsel. I tisdags omlastades blott en enda fångst af betydenhet, nämligen af Lysekilsvaden som fick 100 lådor. Sillen såldes genast och betingade ej mindre än kr. 6.50 pr låda. Några timmar senare kommo två småpartier, men för dessa bjöda endast 3 kronor per låda, emedan underrättelser lära ingått att rätt betydande fångster gjorts vid Marstrand och Klädesholmen, hvadan det förmodligen ej torde dröja många dagar till innan fisket är i full gång. (Bohusläningen, 1895-11-07/KJ)

1895-11-09 **Bohusläningen**

Kungörelse.

Genom offentlig auktion å Slätten vid Lysekil Fredagen den 15 dennes med början kl. 10 f. m. försäljes all lösegendom i boet efter afl. stenhueeriförmannen A. M. Johnsson derstädes, bestående af möbler och husgerådssaker, säng-linne och gångkläder, en ny gigg med sele, en åksläde, en jernplog, 3 st kor, 3 st svin och 2 får, en ladugård och 3 st andra uthus, 5 trafvar långhalm och ett mindre parti hafre m. m., äfvensom en hustomt i Åkerbräcken innehållande 266 qvadratmeter. Allt mot villkor, som före utropet tillkännagifvas. De, som med nämnde dödsbo hafva oafslutade affärer, böra sådant anmäla till undertecknad före den 15 dennes.

Skal & Lysekil den 1 November 1895. E. a. Gust. Andersson, utredningsman.
(Bohusläningen, 1895-11-09/KJ)

1895-11-09 ”**Genom offentlig auktion** å Slätten vid Lysekil Fredagen den 15 dennes med början kl. 10 f. m. försäljes all lösegendom i boet efter afl. stenhuggeriförmannen A. M. Jonsson derstädes, bestående af möbler och husgerådssaker, säng- linne- och gångkläder, en ny med sele och en åksläde, en jernplog, 3 st kor, 3 st svin och 2 får. En ladugård och 3 st andra uthus, 5 trafvar långhalm och ett mindre parti hafre m. m., äfvensom en hustomt i Åkerbräcken, innehållande 266 kvadratmeter. Allt mot vilkor, som före auktionen tillkännagifvas.
De, som med nämnda dödsbo hafva oafslutade affärer, böra sådant anmäla till undertecknad före den 15 dennes.
Skal & Lysekil den 1 Nov. 1895. E. A. Gust. Andersson, utredningsman i boet.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ)

1895-11-09 ”**Tandläkare** Edv. Milton träffas på fleres begäran i Lysekil å Gjötbjergs Hotell den 21, 22, 23 och 24 November.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 15/Midgård.] [Anm: Johan Edvard Milton, född 1842 i Eksjö. (SB1890) (SB1900)]

1895-11-09 ”Tillkännagifves. Undertecknad emottager mantalssedlar den 12 och 13 November, Gamla Strandgatan N:o 60. August Herm.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ) [Anm: Dagens adress är Drottninggatan 17. Huset är dock idag rivet]

1895-11-09 ”Lindbergs Hotell – Lysekil – rekommenderas. Betjening möter vid båtarne.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 15/Midgård.]

1895-11-09 ”**John Lycke** – Lysekil – reparerar fickur bäst och billigast.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ) [Anm: Urmakare Carl Johan Lycke, född 1864-05-13, bor på Gamla Strandgatan n:o 18, Bansviksgatan 45.]

- 1895-11-09 Färskt och gott **Thebröd** finnes dagligen hos Ida Lyberg (före detta Öhnberg, Strandgatan [n:o] 20. (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 48.]
- 1895-11-09 ”**Passa på tillfället!** Platser finns för fyra hyggliga gossar som ha lust att lära tunnbinderiyrket. Lysekil i Oktober 1895. A. Tobisson.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ)
- 1895-11-09 ”Stor Nykterhetsfest. Anordnar härvarande Blåbandsförening i Betlehemskapellet Söndagen den 10 November kl. half 7 e. m. med föredrag af redaktör E. H. Thörnberg. Sång och musik. Kaffe serveras. Inträdesavgift 25 öre. Alla välkomna!” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ)
- 1895-11-09 ”**Ett rum** med eget kök finnes att hyra Kvarngränd N:o 14.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ) [Anm: Dagens adress är Södra Kvarngatan 12.]
- 1895-11-09 ”**Ett rum** med eller utan möbler, passande för en hygglig ungkarl, finnes att hyra från den 1 December i huset näst intill Telegrafstationen, Färgaregatan.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ)
- 1895-11-09 ”**Plats** finnes att förestå hushållet för 8 á 10 stycken tunnbindare. Om härå reflekterande är gift kan äfven hennes man erhålla stadigvarande arbete. Närmare upplysningar erhållas genom A. Tobisson, Lysekil.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ)
- 1895-11-09 ”Lysekils utgifter och inkomster för år 1896.
Det af kommunalfullmäktige godkända förslaget till utgifts- och inkomststat för nästa år lydde, i sammandrag sålunda;

Utgifter [kronor]:

Brist	1.000:-
Lån, räntor och amorteringar	13.650:-
Fattigvården	8.500:-
Utgifter för vattenledningen	1.800:-
Brandväsendet	2.000:-
Aflöningar och arfvoden	10.395:-
Reparation af gator och vägar, sand, makadam och gruskörning	1.500:-
Gatubelysning	1.550:-
Renhållning	1.800:-
Extra anslag	1.050:-
Hyra till telegrafstation	525:-
Kostnad för poliskontoret och arresten	200:-
Platsarrende för rörbrunnen	25:-
Köpeskilling för Bergfalska tomten	3.417:-

Telefonavgift	100:-
Hyra för kommunalrummet	400:-
Afskrifning och afkortning å kommunala utskylder	2.000:-
Helsovårdsnämnden	8.000:-
Kyrkokassan	6.585:-
Folkskolan	9.088:32
Utgifter för hamnen	6.300:-
Diverse oförutsedda utgifter	<u>1.814:68</u>
Kronor	74.500:-

Inkomster [kronor]:

Hundskatt	170:-
Torg- och planhyra	15:-
Hamnuppbörden	10.000:-
Bränvinsmedlen	29.975:-
Bidrag från staten till polisernas aflöning	650:-
Afbetalning å Rundbergsska huset	100:-
Hyra af bränvinsbolaget för nederlagskällaren	500:-
Antaglig inkomst af utestående kommunalutskylder	300:-
Dito genom prestatflöningsuppbörden	1.600:-
Personella utgifter till folkskolan	<u>547:25</u>
Kronor	43.857:25

” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ)

- 1895-11-09 **”Vid Lysekils byggnadsnämnds senaste sammanträde** beviljades bland annat följande ansökningar:
- Konsul *Magnus Radhes* om uppförande af maskinhus för elektricitetsverket,
 Fotograf *Alfr. Petterssons* om ändring af ”sin atelier;”
 Smeden *A. M. Andersson* om uppförande af uthus å sin tomt vid Kvarngränd.
 Fabrikör *Gustaf Richters* om anbringande af eldstad i sitt salteri;
 Handlanden *Carl Backmans* om uppbyggande af saltbad vid magasinet vid Slätteskär;
 Fabrikör *Gustaf Cornérs* om uppförande af en halftäcka vid sin anjovisfabrik,
 Lotsen *Fritz Hörmans* att ändra läget för förut beviljad nybyggnad;
 Fru *Johanna Sandbergs* att få sammanbygga uthus och boningshus å tomten n:r 6 Kungsgatan;
 Fotograf *Jacobssons* att få uppföra ett uthus å gården till sitt hus n:r 5 Kungsgatan;
 Sjöman *J. H. Henrikssons* om uppförande af boningshus på af honom vid Skottgränd inköpt tomt;

Konsul *V. E. Molléns* om ombyggnad af en del af sitt hus n:r 13 Landsvägsgatan.

Af nämnden afstyrktes följande ansökningar:

från Lysekils kommunalnämnd om den så kallade bränvinsköllarens bibehållande i sitt nuvarande skick samt att i sådant fall inreda densamma till förvaringshåkte bredvid polisvaktkontoret;

från herr Anders Gustaf Bergfalk att få uppföra en verandabyggnad utanför sitt hotell. Den kunde icke bifallas, alldenstund denna veranda komme att ingå på blifvande torgområde.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ)

[Anm 1: Johan Alfred Petersson, född 1856-12-06 i Spakebo, Åmåls landsförsamling, bor från 1884-04-05 i Gustavi församling, Göteborg (SB1890) (SB1900) (Åmål, C:8, 1827-1859, bild 199/AD) (Åmål AI:12, 1856-1860, sid 272) (Göteborgs Domkyrkoförsamling AIIa:8, 1899-1900, sid 2196) (Göteborgs Domkyrkoförsamling AIIa:7, 1899-1900, sid 318) (Göteborgs Domkyrkoförsamling AIIa:8, 1899-1900, sid 2196: Johan Alfred Petersson flyttar till Lysekil 1905-12-27 och flyttar 1907-01-11 till Klara församling i Stockholm) (Klara BI:49, 1907-1907, sid 189: Mäster Samuelsgatan 71) Johan Alfred Petersson avlider 1910 (Klara FIb:1, 1862-1922, sid 240)]

[Anm 2: Fritz Hörman bor på dagens Gamla Strandgatan 44A. Johanna Sandberg bor på dagens Kungsgatan 14.]

- 1895-11-09 **”Å postsparbanken** vid Lysekils och underliggande stationer insattes under Oktober månad i 116 poster 5.374 och i 31 poster uttogos kronor 4.479:12.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ)
- 1895-11-09 **”Från sparbanken.** Under Oktober månad insattes å Lysekils sparbank i 26 poster kronor 3.509:25, och uttogos i 17 poster kronor 2.574:50.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ)
- 1895-11-09 **”Lysekils utgifter minskas.** År 1893 belöpte sig den i inkomst- och utgiftsstaten uppkommande bristen till kronor 41.000, och uttaxering skedde efter 4½ ggr bevillningskronan. I fjor var bristen kronor 38.500 och uttaxeringen 4 ggr bevillningen. Så låg som uttaxeringen blef i år har den ej på länge varit.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ)
- 1895-11-09 **”Elektrisk belysning å våra gator!** Antagligen kommer redan vid kommunalfullmäktiges nästa sammanträde motion att inlemnas om elektrisk belysning å våra gator [i Lysekil].” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ)
- 1895-11-09 **”I herr Lysells silssalteri** upptogs arbetet i Onsdags.” (Lysekils Posten, 1895-11-09/KJ)
- 1895-11-12 **Bohusläningen**
Strejk vid salterierna i Lysekil utbröt under gårdagen. Arbeterskorna fordra höjning från 35 till 50 öre tunnan. Antagligen genomdrifva de sina fordringar.

Senare meddelades, att femtio strejkande skilts från arbetet och att nytt folk anskaffats. (Bohusläningen 1895-11-12/KJ)

- 1895-11-13 **”Ohoj!**
Lefve konkurrensen!
Stor Manufaktur- och klädeshandel är öppnad från och med 1 November i Lysekil, Lindbergs Hotell, lokal i före detta restaurationen.
Bestående af: Dofflar, Korderojer och kostymtyger, svarta och kulörta klädningstyger i hel- och halfylle. Percater, Täcktyger, Tvilser och Domestiker. Hel- och halfylle. Flaneller i olika mönster. Kragar, Manchetter, Rosetter, Nattkappor, Handskar och Vantar, Hängslen, Jägerskjortor, Tröjor och Kalsonger af bästa qvalité. Filtar och Filtschalar, Nattsäckar, Resväskor och Paraplyer.
Stort lager af Skinntröjor och Byxor, såväl bättre som billiga.
Ett stort och sorteradt lager af Damkoftor och Västar i nya och vackra mönster, Tricotvaror af Karlstads tillverkning säljes till fabrikspris. Lysekil i November 1895. J. Pagrotsky. OBS! Alla varor till billiga, men bestämda priser.” (Lysekils Posten, 1895-11-13/KJ)
- 1895-11-13 **”Förloradt. Ett guldur** med vidhängande kedja med pennknif borttappades i Måndags under vägen mellan handlanden Johanssons butik å Kungsgatan och n:r 5 Färgaregatan eller också på vägen från gatan intill Lidells brödbutik. Rättsinnige upphittaren torde mot vedergällning återlemna det tappade till Sandin, Färgaregatan n:r 5.” (Lysekils Posten, 1895-11-13/KJ)
- 1895-11-13 ”Anständiga flickor, med vana vid läggning och rensning af ansjovis, finna stadigvarande sysselsättning i Fredrik Carlssons konservfabrik, Lysekil, om anmälan sker genast.” (Lysekils Posten, 1895-11-13/KJ)
- 1895-11-13 **”För ett slags strejk** utgjorde Lysekil i måndags skådeplatsen.
Det var sillsalterskorna, som strejkade.
Då de på morgonen inkommo till herr Tobissonss salteri för att där påbörja arbetet och då underrättades om att platsens samtliga salteriidkare sins emellan öfverenskommit att för saltningen af tomsill betala 35 öre pr tunna, upplyste salterskorna, att de ej ärnade gripa sig an med arbetet, för så vidt taxan icke höjdes till 40 öre.
Följden blev att salterskorna aflägsnade sig, skyndade till andra salterier och togo med sig ditkomna fruntimmer.
Och så bildade de strejkande ”töserna” ett långt brokigt tåg, som under förmiddagen marscherade af och an. Och de förklarade med bestämdhet att de icke skulle rygga tillbaka i sitt beslut.
Dagen för strejken var inte synnerligt väl vald, och naturligtvis saknades all sammanhållning. Och salteriidkarne gåfvo ej med sig.

Strejken misslyckades, hvilket inte behöfts, om det bara funnits någon smula plan och ordning.

Huruvida den framställda fordran på förhöjning af aflöningstaxan var berättigad eller ej, derom naturligtvis olika meningar rådande. Men de, som kunna opartiskt döma och på samma gång känna ganska väl till förhållandena hysa i allmänhet den uppfattningen, att den begärda förhöjningen varit rakt inte billig.

Här talades naturligtvis så mycket om hvad dessa fruntimmer förtjena och de klandrades för oförnöjsamhet.

Nå ja! Deras förtjenster äro inte små --- tvärtom. Men någon hänsyn bör väl också tagas till de ytterst ogynnsamma förhållanden, hvarunder arbetet måste utföras, och kortheten af den tid, under hvilken denna sysselsättning erbjudes.”

(Lysekils Posten, 1895-11-13/KJ)

- 1895-11-13 **”Brandtelegraf skola vi nu också få.** Till de stora förbättringar, som åstadkommits vid köpingens brandsläckningsväsende, hör också anbringande af brandtelegraf. Tvenne uppsättare från Göteborg ha kommit hit för att utföra arbetet.” (Lysekils Posten, 1895-11-13/KJ)
- 1895-11-13 **”Nykterhetsfesten i Betlehems kyrkan i Söndags afton var rätt talrikt besökt. Sju personer anmälde sig till inträde i härvarande Blåbandsförening.”** (Lysekils Posten, 1895-11-13/KJ)
- 1895-11-13 **”Så att blod rann.**
I går afton var det nere vid skeppsbron ett uppträdande med thy åtföljande folksamling. Maskinisten på en ångslup, tillhörande en närbelägen guano-fabrik, hade råkat i gurgel med en öfverordnad (ej kapten). Och hur det nu var, erhöll maskinisten, som under eftermiddagen icke följt några strängare nykterhetsprinciper, på ett eller annat sätt ett slag på ena kindbenet, så att ganska starkt blodvite uppstod.
Uppträdet torde få ett efterspel inför domstol.” (Lysekils Posten, 1895-11-13/KJ)
- 1895-11-13 **”Bestämd betalning för sillsaltning.**
Platsens samtliga salteriidkare ha sinsemellan beslutit att för saltning af sillen betala 25 öre pr tunna.” (Lysekils Posten, 1895-11-13/KJ)
- 1895-11-13 **”Lysekilsrapport.**
Det har legat spänd väntan, undran, oro, spörjan öfver hela vårt samhälle under de sista fjorton dagarne.
Sillen
har väntats, hon dröjde. Men hon kom. och nu är hon här. Och tusental af hektoliter komma in.
Det började bli ”rusch” i hela köpingen. Sysselsättning och förtjenst för köpmän och arbetsfolk.
Och det är särdeles tillfredsställande.

*

Lysekilsboarne intressera sig nog för ganska mycket. Men för en sak hysa de ett kollossalt intresse. Det är

bröllop

vi sågo det i fredags. Här nere vid torget gick en sådan högtidlighet af stapeln. Storartad var den. Det kunde man döma af den rika flaggskrud hvar med huset smyckats.

Och det uppseende väckte den. Under flere timmars tid stod fyra á fem hundra menniskor sammanpackade framför byggnaden. Och alla stodo de der bligande, med en sådan spänning och sådant uppmärksamt allvar i min, som hade tilldragelsen haft djup betydelse för samhällets alla tre tusen invånare. Jag kom i sällskap med en resande. --- Har ni något slags lokalfest i afton? Jag menar: är det något af Lysekils stora minnen, som högtidlighålles?

-Nej.

-Hvad är det för storartad tillställning? Flaggning, så rik och skiftande. Och hundratals menniskor i kö.

-Jo det är bröllop.

-Bröllop – jaså. Lysekilsborna äro således inte synnerligt giftassugna. Det är väl bara hvar tionde år samhället bevisar en sådan tilldragelse.

Och så såg det verkligen ut.

*

Elände, hvar man vänder sig! Man brister ut så der ibland. Och oftast har man anledning till det.

Ty elände, ekonomiskt och moraliskt, möter en öfverallt och städse. Och detta elände är mestadels – ja vi säga utan öfverdrift mestadels – orsakadt af rusdryckerna.

Jag satt härom aftonen nere på polisvaktkontoret. Två män förhördes. Den ene, en 30 års man, med icke elakt, utan bara förstört utseende hade kommit som luffare hit, gått här och bettlat och supit. Och så förts af poliserna till arresten.

Han påstod sig ha sett ett ganska godt hem. Men förlorad, som han var, ville han hålla sig för alltid utom föräldrarnas synvidd.

De hade nog knutit förhoppningar kring honom. Kanske han också hade egt förutsättningar för dessas förverkligande. Men der ute i verlden, utom hemmets vägar, för han för frestelsen, blef drinkare, förlorade arbetslust och arbetsförmåga.

Och nu var han en föraktad, af lagen och dess vårdare strängt behandlad lösdrivare.

Den andre är känd här i samhället som hopplöst förlorad.

Han skulle för andra gången tas in på tvångsarbetsanstalten, men lär ha förklarats allt för förstörd, för att kunna skickas dit.

Mannen – något öfver trettio år, hemskt förfallen inte blott till moralen utan också till fysiken – här vara skicklig i det yrke han lärt. Och för några år sen var han en hurtig, stark, arbetskraftig ung man.

Men resultaten, den der lofliga handteringen, som ger vår kristna stat omkring femton millioner kronors årlig inkomst – spritdryckerna – blefvo honom allt för samtliga. Och der går han förlorad.

Det här var bara två – två af de tusen sinom tusen förolyckade svenska män och kvinnor, som skulle ha varit hederliga, aktningsvärda, nyttiga, alldeles förträffliga samhällsmedlemmar, om icke brännvin, öl, punsch o. d. satt röta i karaktärernas virke, själsligt och kroppsligt förderfat dem.

Vi omgifvas af dylika själsligt förkrympta, moraliskt befläckade och kroppsligt nedbrutna menniskovarelser. Deras led sväller ut för hvarje dag. Och inkastas i fängelser på anstalter, på dårhus, på sjukhus o. s. v.

Det mumlas väl ibland vid domstolar och expeditioner; det der bränvinet.

Men kommer man och talar om hela förbannelsens afskaffande – då, ja då är man fanatiker, samhällsvillfarande, ofosterländsk!

Masse.” (Lysekils Posten, 1895-11-13/KJ)

1895-11-13 **Bohusläningen**

Hundramannaföreningen F. O. F. i Lysekil firade 13 dennes sin 10-årsfest å Hotell Lindberg. Festen, som var besökt af ett femtiotal medlemmar, var i allo angenäm. Ordföranden redogjorde i korthet för föreningens verksamhet under de tio förflutna åren, hvaraf framgick att föreningens inkomster varit:

Inskriftnings- och månadsavgifter m. m. kr. 4.571:35, statsbidrag 233:-, Summa kr. 4.804:35.

Utgifterna ha under samma tid varit: Sjukhjälp till 120 medlemmar 2.051:75, Begravningshjälp vid 9 dödsfall, 420:50. Till fattiga inom samhället 40:67, diverse utgifter 534:86. Summa kr. 3.117:78, hvadan föreningen således har en behållning af kr. 1.656:57. Dessa äro placerade i sparbanken.

Sedan ordföranden uppläst denna redogörelse, tillönskade han föreningen lycka och framgång i sitt menniskovänliga arbete. En skål föreningen föreslogs och följdes af ett fyrfaldigt hurra. (Bohusläningen, 1895-11-21/KJ)

1895-11-13 **”Hundramannaföreningen** firade förra Onsdagsaftonen sin tioårsfest å Hotell Lindberg under den allra ypperligaste stämning. Ur ordförandens, herr Emilius Hörman vid tillfället föredragen tioårsberättelse må anföras:

Inkomster:

I månadsavgifter	kr.	4.571:35
I statsbidrag		<u>233:-</u>
	S:a kr	4.804:35

Utgifter:

Utbetalt till 120 medlemmar i sjukhjälp	2.121:75
Till begravningshjälp vid 9 dödsfall	120:50

Till fattige behöfvande inom samhället	40:67
Diverse utgifter	<u>534:86</u>
S:a kr	3.147:78
Behållning, innestående i sparbanken	<u>1.656:35</u>
S:a kr.	4.804:35

Dessa siffror tala om ett ganska vackert resultat.

I sammanhang med detta referat vilja vi ännu en gång påpeka den ofantligt stora nyttan af medlemskap i en sjuk- och begravningskassa. I all synnerhet böra de, som sakna någon nämnvärd förmögenhet, ej försumma erhålla sådant.” (Lysekils Posten, 1895-11-20/KJ)

- 1895-11-14 **Bohusläningen**
Dödsfall i Lysekil. igår middag afled efter några dagars sjukdom en af köpingens störste och mest ansedde affärsman, handlanden J. B. Jonsson, 69 år gammal. Han var född i Fiskebäckskil. (Bohusläningen, 1895-11-14/KJ)
- 1895-11-14 **Bohusläningen**
Strejken i Lysekil slöt redan i måndags qväll, då sillskärerskorna återgingo till arbetet på de gamla villkoren. (Bohusläningen, 1895-11-14/KJ)
- 1895-11-16 **”Porträtter** i naturlig storlek utföras efter förut insända fotografier till ett pris af fem kronor. A. Ehrenholm, Lysekil.” (Lysekils Posten, 1895-11-16/KJ)
- 1895-11-16 ”Platssökande. En 21 års yngling med god skolunderbyggnad önskar med det snaraste plats i handel eller på kontor. På lön fästes till en början ej afseende. Utmärkta betyger från genomgången skola kunna företes. Reflekterande insända godhetsfullt svar märkt ”21 Nykter”, till denna tidning. Obs! Den sökande har genomgått fullständig underofficersskola med berömlig examen.” (Lysekils Posten, 1895-11-16/KJ)
- 1895-11-16 ”Å Lindbergs Hotell, LYSEKIL
Konserterar
Petersonska kapellet
Från den 11 November en kortare tid hvarje afton från kl. 8 till 11.
Obs! Rikhaltigt, omvexlande program.
Kapellet mycket omtyckt på de platser det förut konserterat.
Henrik Lindberg” (Lysekils Posten, 1895-11-16/KJ)
- 1895-11-16 ”Fest i Missionshuset i morgon (söndag) 17 Nov. kl. 5 e. m. Tal af predikanten O. E. Svensson. Sång och musik. Kaffe serveras. Entre 25 öre. Alla hjärtligt välkomna.” (Lysekils Posten, 1895-11-16/KJ)

- 1895-11-16 **”Lysekils äldste köpman död.** Efter endast ett par dagars sjukdom afled i Onsdags middag handlanden J. B. Jonsson, vårt samhälles äldste köpman och på samma gång en af dess mest aktade och värderade medlemmar. Jonsson – sjökaptenen från Fiskebäckskil – var född den 12 Mars 1827. 1949 öppnade han diversehandeln vid Kungsgatan, hvilken antog allt större omfattning och som han innehade ända till sin död. Vi behöfva icke till detta omnämmande foga någon utförlig skildring af den hädangångnes lif, verksamhet och karakter. Allt detta är väl bekant för vårt samhälle, som står i tacksamhet till honom för de stora förtjenster han inlagt, om köpingens framåtskridande – förtjenster, inlagda under mångårigt värf såsom kommunalman – och, vilket länge skall behålla ett vördadt minne af den driftige, men omutligt ärlige affärsmannen, den varme, hjälpsamma människovännen. Enkling sedan omkring fem år tillbaks, efterlämnar Jonsson inga barn. J. hade under någon tid lidit af asthma. Lunginflammation stötte till. I Måndags måste han intaga sängen. Och i Onsdags var han död, den gamle, verkligen saknade hedersmannen.” (Lysekils Posten, 1895-11-16/KJ)
- 1895-11-16 **”Rättelser.** I specifikationen öfver Lysekils utgifter och inkomster för år 1896, hvilken specifikation var införd i vårt senaste Lördagsnummer, hade i utgiftsavdelningen det felet insmugit sig, att det lästes: Hälsovårdsnämnden kronor 8.000 i stället för 800. I Onsdagsnumret fanns ett särdeles stort korrekturfel, nämligen i notisen om de strejkande sillflickorna. På 11:e raden nedifrån stod billig i stället för *obillig*. Rakt inte obillig ansågs begäran om löneförhöjningen. Vi beklaga att dylika fel så ofta skola förstöra innehållet i notiser och artiklar. För hvar och en som gör sig mödan att sätta sig in i de förhållanden, hvarunder vi arbeta måste det klart framstå, huru svårt det är att undanröja alla korrektur- och tryckfel, då tryckeriet ligger på flere mils afstånd från redaktionen och förbindelsen är så ytterst svår.” (Lysekils Posten, 1895-11-16/KJ)
- 1895-11-16 **”Lysekil i elektriskt ljus.** Enligt vad som förspörjes kommer vid kommunalfullmäktiges nästa sammanträde motion att väckas om elektrisk belysning å köpingens gator, torg och öppna platser.” (Lysekils Posten, 1895-11-16/KJ)
- 1895-11-16 **”Häst och kärra i sjön.** En af herr August Efraim Lysells kuskar skulle i Tisdags hemta varor från Skeppsbron. Vid en vändning, hvarunder hästen fördes baklänges, tog kärran, som drogs nära kajranden, öfvervigten och kärra och häst voro ögonblickligen famnade af det våta elementet. Det blev ett fasligt bråk och bestyr. Selarne afskuros emellertid, och hästen fick simma i land, under det kärran fann sin hviloplats på sjöbotten.” (Lysekils Posten, 1895-11-16/KJ)

- 1895-11-16 ”Källaremästare Anders Gustaf Bergfalk har redan börjat donera – men icke till Lysekils kommun, utan till Sveriges handelsresandekår, som skall erhålla kr. 1,500 till en fond för ålderstigne, medellöse handelsresande. Den fonden är nog också någonting behöfligt.” (Lysekils Posten, 1895-11-16/KJ)
- 1895-11-16 ”**Biträde af länsträdgårdsmästare.** De personer inom länet, som under år 1896 vilja begagna sig af Länsträdgårdsmästarens C. M. Lindebäck, råd och upplysningar för trädgårdars anläggning och förbättring, skola före den 1 nästa Januari insända skriftliga ansökningar derom till Hushållningssällskapets Förvaltningsutskott, adress Göteborg, med uppgifvande af ändamålet med förrättningen och tiden som anses behöflig. Endast den, som före nämnda tid inlemnar ansökning, kan med visshet påräkna länsträdgårdsmästarens biträde under nästa år. Göteborg den 8 Oktober 1895. Förvaltningsutskottets Afdelning.” (Lysekils Posten, 1895-11-16/KJ)
- 1895-11-16 ”Hvad byggnadsnämnden beviljat. Vid sammanträde med Lysekils byggnadsnämnd för November månad, beviljades följande ansökningar;
- 1.) Sjöman August Hansson och arbetare Anders Kristian Olssons ansökan om förlängning af deras hus n:r 6 Landsvägsgatan samt om uppförande af uthus.
- 2.) Handlande Carl Backman, om uppförande af tillägg till uthusbyggnad.
- 3.) Handlande Claës Brynolf Warholm om uppförande af eldstakningsinrättning i en mindre kontorslägenhet af hans magasinsbyggnad.
- 4.) Karl Johan Langs, från förra sammanträdet uppskjutna ärende om uppförande af en halftäcka vid sitt n:r 31½ Bergsgatan i Kyrkvik.” (Lysekils Posten, 1895-11-16/KJ)
- 1895-11-16 ”Epidemiska sjukdomar i Lysekilstrakten under tiden den 1-15 November. D:r Per Fredrik Landelius rapport för denna tid upptager först och främst tvenne nervfeberfall, ett å Slätten, der i nervfeber aflidne stenhuggeriförmannen Jonssons hustru gripits af samma sjukdom – hvarifrån smittan kommit inses ju lätt – samt ett i Bro socken. Det senare härleder sig af smitta från Malmön, der den insjuknade vistats. Messlingepidemien har antagit allmän omfattning.” (Lysekils Posten, 1895-11-16/KJ)
- 1895-11-19 **Bohusläningen**
Handlanden Johan Bernhard Jonsson i Lysekil född den 12 mars 1827 stilla och fridfullt afsomnade derstädes onsdagen den 13 nov. 1895 kl. 12 middagen, djupt sörjd och saknad af syskon, svägerska samt öfriga släktingar, vänner och tjenare varder härmed tillkännagifvet. (Bohusläningen, 1895-11-19/KJ)

- 1895-11-19 **Bohusläningen**
Lysekils kommun har genom sin ordförande, d:r A. H. Malm, nedlagt en präktig krans på J. B. Jonssons likkista såsom uttryck af hela samhällets aktning för den aflidne och dess tack för hans långa verksamhet i mångahanda kommunala uppdrag. (Bohusläningen, 1895-11-19/KJ)
- 1895-11-20 ”Ingen messlingsepidemi sedan 1882 har hemsökt Lysekil förrän nu. Under dessa tretton år har visserligen enstaka fall af denna sjukdom förekommit, men intet har förmått ge upphof till någon epidemi. Orsaken hvarför messlingen i år antagit en epidemisk karaktär, är naturligtvis den, att under de år, som gått, se´n en sådan epidemi här gick fram, har ett nytt släkte stått upp; och det är detta, som nu måste formera bekantskap med sjukdomen.” (Lysekils Posten, 1895-11-20/KJ)
- 1895-11-20 ”**Minnesgård.** Lysekils kommun ämnar genom sin ordförande, d:r August Hugo Malm nedlägga en präktig krans på J. B. Jonssons likkista såsom uttryck för hela samhällets aktning för den aflidne och dess tack för hans långa verksamhet i mångahanda kommunala uppdrag.” (Lysekils Posten, 1895-11-20/KJ)
- 1895-11-20 ”**Festen i missionshuset** i Söndags kväll var ganska talrikt besökt. Predikanterna Eliasson och Svensson höllo föredrag. Programmet upptog dessutom sång, strängmusik och kaffedrickning.” (Lysekils Posten, 1895-11-20/KJ)
- 1895-11-20 ”Muntrationsfest var i söndags afton anordnad af nationallogen ”Vårblomman”. Lokalen var fylld med besökare. Under festen förekom deklamation, läsning, sång och musik, hvilket allt sammans på det lifligaste senterades.” (Lysekils Posten, 1895-11-20/KJ)
- 1895-11-20 ”**Ett musikkapell** konserterar nu om aftnarne å Lindbergs hotell. Prestationerna mottagas med bifall.” (Lysekils Posten, 1895-11-20/KJ)
- 1895-11-20 ”**Sillfisket** rundt omkring Lysekil. I lördags inkommo hit omkring 2,000 hl. storsill. Priset var 75 öre – 1,50. Garnsill-tillförseln var ett femtiotal hl. Den betingade ett pris af 5 – 6 kr. hl.
Under Måndagen inkommo till Lysekil omkring 2,000 hl. vadsill och 100 hl. garnsill. För den fina sorten betalades från 80 till den senare 1 – 5 kr. pr. hl.” (Lysekils Posten, 1895-11-20/KJ)
- 1895-11-20 **Exporterad sill från Lysekils distrikt.**
Under förra veckan avsändes med ångaren JARL 1.117 lådor färsk sill till Lysekil, med AUFRORA 1.969 till Preussen, med VIRGO 2,670 till Hull, med RAGNAR 622 till Hamburg, med NORDEN 1.170 och med ångaren ALBA 2.300 lådor till Preussen. (Lysekils Posten, 1895-11-20/KJ)

- 1895-11-20 **"Femhundra tomtunnor i sjön.** Under natten till Söndagen drogos af stormen omkring fem hundra tomtunnor uppstaplade på bryggan till Slätteskärs salteri, med i vattnet och fördes utåt Grötö. En del af dem torde kunna bergas." (Lysekils Posten, 1895-11-20/KJ)
- 1895-11-20 **"Handlanden J.B. Jonssons** begrafning i torsdags var den högtidligaste som på länge ägt rum här. Omkring 1.500 personer voro i rörelse. Kistan fördes under talrik procession från sorgehuset till kyrkan, som genast fylldes till trängsel. Jordfästningen förrättades av pastor Bergfelt, som med en längre betraktelse och i valda ordalag, uttalade sig om den hädangångnes lifsgerning. En mängd kransar smyckade kistan, bland hvilka märktes en från Bohusläns enskilda bank och en från Lysekils kommun." (Lysekils Posten, 1895-11-20/KJ)
- 1895-11-20 **"Hemmets hjälp,** är namnet på den sjukhjelpsförening, som, glädjande nog, nyligen bildats uppe på Slätten.
Den räknar redan nu ett trettiotal medlemmar.
Stadgarne äro ej ännu så fulldiskuterade, att de kunna tryckas.
Medlemsavgiften är bestämd till femtio öre i månaden och sjukhjelpspengarna till sju kronor i veckan.
På det föreningen må kunna skrida till verket med erforderlig kassa, lemnas under de första sex månaderna ingen sjukhjälp.

Som sagdt: tillfredsställande, att denna förening kommit till stånd. Vi upprepa förut gifna maningar: Ingen arbetare bör försumma inträda i sådana föreningar. Och så gifves det inom "Hemmets hjälp, den förmånen att kroppsarbetare helsas välkomna såsom medlemmar. Och betyder mycket här i Lysekil." (Lysekils Posten, 1895-11-20/KJ)
- 1895-11-21 **Bohusläningen**
En högtidlig begrafning försiggick 21 november i Lysekil, då stoftet efter handlanden J. B. Jonsson vigdes till sista hvilan. Redan tidigt på middagen började stora skaror högtidsklädda personer samla sig. Kl. ½3 ankom processionen till kyrkan som för tillfället var smakfullt dekorerat med vart, blommor och grönt samt rikt upplyst. Prestavarne buros af grosshandlaren Fr. Carlsson och apotekaren Lundberg. Kistan inbars af anförvanter till den aflidne och nedsattes i koret, hvarefter jordfästningen förrättades af pastor Bergfeldt, som derefter besteg predikstolen och höll en kort, men gripande dödsbetraktelse. Altartjensten förrättades af pastorerna Svenning och Malmstedt. Kistan fördes derefter till nya kyrkogården och nedsattes i familjegraven. (Bohusläningen, 1895-11-26/KJ)
- 1895-11-23 **"Till vårt samhälles mångfaldiga sorgliga superiföreteelser** hör följande: I ett litet kyffe borta i gamla köpingen samlas dagligen en hel mängd karlar för att köpa kaffe och beställa oftast bara en half kopp. Ur medhafda förråd fyllas

kopparna af brännvin. Och så har kaffet i fråga blifvit en af köpingens otäckaste suphålor. Lagens representanter stride in!

Här finnes också en krog, der man har allt för ringa vördnad för bestämmelsen om stängningstider. Åtal mot innehafvaren torde vara att vänta. Och bedröfligt skulle det vara annars.” (Lysekils Posten, 1895-11-23/KJ)

1895-11-23 **”Bokhandlarens ko.** – *Lysekilsbild från 1864.* Professor G Retzius i Stockholm, som vistades här någon tid under sommaren 1892, skref då till Stockholmstidningen **Aftonbladet**;

Ännu 1864, då jag besökte Lysekil och bodde hos ortens ende bokhandlare – hvars lager för öfrigt uteslutande bestod af katekeser och almanackor, såg man allmänt i köpingen och dess omnejd fritt kringvandrande nötkreatur. Och jag glömmer aldrig då jag en dag upptäckte bokhandlarens röda ko nedramlad i en bergsspringa bland klipporna icke långt från vårt hem. Hon hade redan länge suttit fast der bland springorna och skulle nog svält ihjel, om jag icke upptäckt henne och uppbådat folk att hissa upp henne derur.” (Lysekils Posten, 1895-11-23/KJ)

1895-11-23 **”Stöld å hotell Bergfalk.** Under fredagen bortstals å detta hotell en öfverrock, hängande i en garderob och tillhörig en resande. Rockens värde har uppskattats till 60 kronor.
Ännu på Lördagsaftonen hade spaningarna efter gerningsmannen ej ledt till något resultat.” (Lysekils Posten, 1895-11-23/KJ)

1895-11-23 **”Öfvervåld.** Sistlidne Lördags afton blef en yngre man nere vid hamnen öfverfallen af några illasinnade personer, som tilldelade honom åtskillige slag i hufvudet, deraf ett omedelbart öfver venstra ögat, så att detsamma betydligt uppsvullnade. På grund af det rådande mörkret kunde våldsverkarne ej igenkännas.” (Lysekils Posten, 1895-11-23/KJ)

1895-11-23 **”Ett kringresande cirkussällskap,** bestående af 6 å 7 personer, ankom i Fredags afton med ångaren ”Uddevalle” till Lysekil, der det ämna gifva några föreställningar. Direktör för sällskapet är en hr Pingels.” (Lysekils Posten, 1895-11-23/KJ)

1895-11-23 **”Hvem var tjufven?**
Såsom vi sist omnämnde, bortstals för några veckor sedan från Skeppsbron en koffert, tillhörig en hit anländ resande. I slutet af förra veckan påträffades vid Elektricitetsverkets byggnad en koffert jemte åtskilligt af dess innehåll, såsom böcker, fotografier och ganska värderika snäckor från Kalifornien. En del af koffertens innehåll var naturligtvis ”weg”. Det bortstulnas värde beräknas till omkring 60 kronor.

Hvem var tjufven? Vi anta att spaningarna efter honom inte skola bli lika fruktlösa som spaningarna efter förövaren af den å Malmön för omkring sex veckor sedan begångna stölden.” (Lysekils Posten, 1895-11-23/KJ)

1895-11-30 **Bohusläningen**

Auktion. Genom offentlig auktion den 17 nästa December med början kl. XI f. m. försäljes dels Tekla Pyks konkursmassas lösegendom och varulager hufvudsakligast bestående af hattar med tillbehör, samt dels sju teaterobligationer, klädningstyger m.m. Betalningsvillkoren tillkännagifvas före auktionen. Lysekil den 28 November 1895. Nils Hedlund, utredningsman. (Bohusläningen, 1895-11-30/KJ)

1895-11-30 **Bohusläningen**

Lysekil.

Ett samhälle, som går framåt.

(Ur en korrespondens till Aftonbladet)

Lysekil, nov. 1895.

”Oskars stad” skall Lysekil kallas då nu kungen snart kommer att utnämna det till stad, för si kungen har varit här många gånger, och han tycker mycket om Lysekil och lysekilsborna, det vet jag.

Min sagesman, som uttalade dessa profetiska ord, var en lysekilsbo af gamla stammen, hvilka mindes den gamla goda tid, då Gud under en enda stormig natt kunde välsigna Bohusläns skärgård med ett hundratal dyrbara skeppsvrak. Nu har väl den tiden upphört, ty det blir nu för tiden ej så många skeppsvrak som fordom, och inte heller för folket längre bibehålla för sig sjelf, hvad det ärligt hittar, men så har Gud i stället sändt oss sillen, och den är nog inte sämre än strandvrak.

Gubbens minne sträckte sig tillbaka långt, långt bortom den tid, då ”Kysekils strand” blef köping (1836). Han mindes, då gubben Mollén, det moderna Lysekils grundläggare, först kom hit i början af 1830-talet, mondes ”så många vackra bilder, som stodo i hans trädgård” så stora granna kalkoner och så många vackra mamseller, han hade”, han mindes, då kyrkstöten på söndagarna brukade gå omkring på platsen och kalla folket till kyrkan, ropande allt hvad han förmådde. ”Presten är kommen, kom in!” samt huru energiskt han ruskade på sömniga fiskaregubbar under de långa predikningarna. Han mindes det gamla Mollénska badhuset, som var gjort af ruffen från ett förlist fartyg, och han mindes ”Kalle Hare”, som stod dag in och dag ut och pumpade badvatten på de fina badherrskaperna, samt ”Calla Curman, som kom hit på femtiotalet och som har rustat till det så grannt och fint som vi ha det nu för tiden”.

*

Lysekil är utan tvifvel ett raskt framåt skridande samhälle. Folkmängden uppgår nu till 2.509.

Köpingen hade år 1893 383 hus, taxerade till 2.119.600 kr. (Här ingå naturligtvis icke den på "slätten" betydande "förstaden" som hör till Lyse landsförsamling). I köpingen voro år 1880 bosatta 32 handlande och 38 handtverkare, och år 1893 37 handlande och 75 handtverkare.

Till följd af sitt ypperliga läge som handelsplats har Lysekil blifvit medelpunkten för sillhandeln å vestkusten och en betydlig export för huggen granit och är på grund häraf en synnerligt lämplig plats som afsättningsort för alla inom handelsyrket förekommande artiklar.

Köpingen hufvudsakliga exportartiklar utgöras af fiskevaror, arbetad sten, trävaror, guano, hafre och potatis, de hufvudsakligast importerade varorna äro stenkol, salt och bräder.

Såsom bevis på sillhandelns liflighet må anföras, att från köpingen utskeppas årligen omkring 100.000 tunnor saltad och 500.000 tunnor färsk sill, hvarjemte inläggning och utförsel af anjovis, drifvas i stor skala. Under fiskesäsongerna äro vid köpingens anjovisfabriker och sillsalterier anställda sammanlagdt 5 – å 600 arbetare af båda könen med en arbetsförtjenst för fullvuxen i yrken van person af 2.50 till 4 kr., och för minderårig 1 till 2 kr. pr dag.

Att samhället trots saknaden af stadsprivilegier och stapelstadsrätt likväl varit i jemt och stadigt framåtskridande, icke minst beträffande handel och sjöfart, framgår af följande jämförande siffror, hemtade ur respektive tull- och hamnjournaler:

Från utlandet inklarerade fartyg år 1880 = 176 st.

Till utlandet afgångna fartyg samma år = 242.

Från utlandet inklarerade fartyg år 1893 = 1.081 st.

Till utlandet afgångna fartyg samma år = 948 st.

I judiciellt afseende lyder Lysekil under Tunge, Stångenäs, Sörbygdens och Sotenäs häradsrätt, som har sitt tingsställe förlagdt till Qvistrum, beläget fyra mil från köpingen, och vid de förekommande voxel- och sjörättsmålen är Lysekil hänvisadt till rådhusrätten i det jemväl avlägset belägna Uddevalla, i följd häraf hvarjehanda olägenheter uppstå.

--

Jag förbigår med flit de belopp spirituosa, som försäljas af köpingens bränvinsbolag och konsumeras på dess krog, annars skulle jag, en främling blottställa mig för den anmärkningen, att jag ville nedsätta "infödingarnas"

anseende, såsom nyktert och ordentligt folk. Anmärkas bör också, att en stor del bönder från landet samt friskare från de kringliggande fiskelägena i betydlig mån öka detta syndaregister, som annars till formen drabbar lysekilsborna. Jag vill endast nämna, att köpingen har en årlig nettointkomst af nära 60.000 kr. af sin bränvinshandel, och att dessa årliga bränvinsmedel äro ämnade att ingå som en väsentlig del i det ståtliga Herrens tempel som de kyrksamma lysekilsborna skola uppföra. Jag torde äfven böra nämna, att , efter hvad jag kunnat iakttaga, i synnerhet på lördagskvällarna, både med mina ögon ute på gatorna och med mina öron sedan jag gått till hvila, torde långt ifrån alla lysekilsbor, vara godtemplare. Sådana finnas likväl, och de första stenhuggare, jag träffade tillhörde godtemplarna.

Dessa hafva även börjat skaffa sig ett bibliotek. Jag lofvade skänka dem böcker, och om någon mer är hugad bidraga härtill, kunna de inlemna böckerna å Aftonbladets byrå, så skall jag ombesörja deras framskaffande. En läsesal med bibliotek för arbetare vore nog i mitt tycke, såväl i Lysekil som på så många andra platser, minst lika behöflig som granna kyrkor. (Bohusläningen, 1895-11-30/KJ)

- 1895-11-30 ”I **Nya Jern & Färghandeln**, (Betlehemskapellet) LYSEKIL (Innehafvare **J. I. ÖBERG**) finnes ett stort sorteradt lager af Jernvaror, Rullgardiner, Cornischer, Tapeter och Bårder m. m. Deribland några vackra och nyttiga arbeten, passande till Julpresenter i Nya Jern & Färghandeln (innehafvare **J. I. ÖBERG**) OBS! Bästa varor, reel behandling och i förhållande till qualité erhållas der de mest billiga priser.” (Lysekils Posten, 1895-11-30/KJ)
- 1895-11-30 ”**Oförsvarlig körning** är, tyvärr ingen ovanlig företeelse nere i köpingen. Det torde nog vara nödvändigt, att allmänne åklagaren skrider in för att stäffa ofoget.” (Lysekils Posten, 1895-11-30/KJ)
- 1895-11-30 ”Hur hade tian bortkommit? En person, som ”bott inne” hos en familj i gamla köpingen och delat sängplats med en annan mansperson, hade i dagarne till kronolänsman Hyllengren anmäld, att, då han en morgon vaknat, han funnit sin portmonä i hvilken en tia var förvarad, tagen ur hans bredvid sängen anbragta kläder och liggande tom på sängtäcket. Kamraten, som nu rest härifrån, hade på morgonen visiterats; dock utan resultat. – I onsdags hölls polisförhör, till hvilket värdfolket inkallats som vittnen. Utgången blef emellertid ingen annan än den, att nytt polisförhör utsattes till Måndag, vid hvilket den bortreste sängkamraten kommer att infinna sig.” (Lysekils Posten, 1895-11-30/KJ)
- 1895-11-30 ”**Stölden å hotell Bergfalk**. Ännu har spaningarna efter gerningsmannen ej ledt till något resultat.” (Lysekils Posten, 1895-11-30/KJ)
- 1895-11-30 ”**Männe lymmeln skall gå onäpft?**

Ett par äldre fruntimmer mötte i Söndags afton på Kungsgatan en hop rusiga pojkslynglar, af hvilka en tog sig friheten att antasta det ena fruntimret. Då hon sökte skjuta undan den närgångne lymmel, var denne fräck nog att tilldela henne ett slag, så att hon föll omkull och skadade sig något. Ingen polis fanns i närheten och ligan försvann, och sannolikt går pojkslyngeln den här gången onäpst.” (Lysekils Posten, 1895-11-30/KJ)

1895-11-30 **”Vägrad begäran om aflöningshöjning.**

Arbetarne vid konsul V. E. Mollén stenhuggeri i Valbodalen framställde genom deputation i Onsdags begäran om aflöningsstaxornas höjande. Herr M. måste emellertid på grund af rådande dåliga konjunkturer nekande besvara denna framställning.” (Lysekils Posten, 1895-11-30/KJ)

1895-11-30 **”Hur det supes i Lysekil** – derom kan man göra sig en föreställning då det en dag på en af krogarne här kan utminuterar spritdrycker för inte mindre än mellan sex och sju hundra kronor.

I Söndags afton stodo utanför samma utskänkningsställe åtskilliga hustrur gråtande öfver, att deras män der inne skulle förslösa veckans svårt förvärvade arbetsförtjenst.

Medan vi nu äro inne på detta område torde vi få framhålla, att vid bränvinsbolagets utskänkningslokal iakttaga åtminstone gällande föreskrifter om stängningstiden.

Hvad den i förra lördagsnumret omnämnde serveringslokalen beträffar, så lära vederbörande ordnat om rättelse i hittills rådande missförhållande.

Likaledes lär allmänne åklagare ha trädt i författning om att stäfja i samma nummer omtalade, i gamla köpingen utöfnads ofog.

Och det var sannerligen icke för tidigt.” (Lysekils Posten, 1895-11-30/KJ)

1895-12-03 **Bohusläningen**

Direkt telefonlinje mellan Lysekil och Fjellbacka har i dagarne blifvit uppsatt genom Statsverkets försorg. (Bohusläningen 1895-12-03/KJ)

1895-12-04 Den elektriska belysningen ledes nu intill den ena affärslokalen efter den andra, även till privata bostäder. Tillfredsställelsen över ljusets lysförmåga är allmän [i Lysekil]. (Lysekils Posten, 1895-12-04/KJ)

1895-12-05 **Bohusläningen**

Från Lysekil skrives till Bohusläningen: I fredags firades bröllop emellan fröken Ella Bergström, dotter till konsul H. C. Bergström och hans maka, född Bürger, samt grosshandlaren Vilhelm Dahl från Köpenhamn. Vigseln förrättades af komministern Bergfeldt, som efter densamma höll ett anslående tal. festen öfvervars af ett stort antal inbjudne. Dagen derpå hölls bal i brudens hem och på söndagen afreste de nygifta med ångaren ”Elna” till Uddevalla,

- hvarigenom färden fortsatte via Trollhättan till Köpenhamn. (Bohusläningen 1895-12-05/KJ)
- 1895-12-06 Frågan om elektrisk belysning i Lysekil förekom vid kommunalfullmäktiges sammanträde. Resultatet blev att en kommitté tillsattes för att till nästa sammanträde inkomma med förslag om ordnandet av fullständig sådan belysning inom samhället. Vidare i nästa nummer. (Lysekils Posten, 1895-12-07/KJ)
- 1895-12-11 En kommitté skall utarbeta förslag om fullständig elektrisk belysning [i Lysekil] <komplettera> ...
- Köpingen och den blivande staden Lysekils vapen <komplettera> ... (Lysekils Posten, 1895-12-11/KJ)
- 1895-12-12 Lysekil köping beslutar, allt i enlighet med de svenska kommunernas urgamla rätt, självständigt att som köpingsvapen föra en gyllene delfin i blått fält.
- 1895-12-14 **Bohusläningen**
Frågan om elektrisk belysning i Lysekil diskuterades fredagen förra veckan af dervarande kommunalfullmäktige, dervid oppositionens talan fördes af herr Lars Ödman. För öfrigt yttrade sig herrar Radhe, Backman, Lysell, Lilliehöök, Landelius och Malm. Slutet blef att en komité tillsattes som skall utarbeta förslag till ordnande af fullständig belysning inkom köpingen. (Bohusläningen 1895-12-14/KJ)
- 1895-12-14 Cirkus National gifver avskedsföreställning i Lysekil i morgon. Föreställningarna hafva hittills dragit mycket folk, men så är dock att märka, skrifves det från Lysekil, att köpingen ej på tio år haft besök av någon med denna jemförlig circus. (Bohusläningen 1895-12-14)
- 1895-12-17 **Bohusläningen**
Lysekil och Fiskebäckskil stå nu i direkt samtalskommunikation med hvarandra genom fyrtrådig telefonkabel, som i dagarne fullbordats. Förut skedde telefonering mellan nämnda platsen öfver Varekil. (Bohusläningen 1895-12-17/KJ)
- 1895-12-19 **Bohusläningen**
Angående Lysekil har offentligen nämnts att köpingen, en gång vorden stad, skulle komma att kalla sig Oskarsstad. Vi förmoda att ryktet härom eger ingen som helst grund. Emellertid påminnes man apropos denna sak om, att namnet Oskarsstad, bortgifvits en gång förut, hvarvid det samhälle, som då hugnades dervid, emellertid icke visade sig tacksamt för att blifva stad, utan undanbedjande sig den äran såsom för kostsam, nöjde sig med att blifva köping, och kallas med det namn som moderförsamlingen bar och bär.

I ett arbete med titeln Beskrifning öfver Värmland af P. Björkman tryckt i Karlstad 1842, läses härom...(Bohusläningen 1895-12-19/KJ)

1895-12-21 **Bohusläningen**

Uppläsning i tomma kyrkor: En lättnad för både prest och församling skulle det vara om den föråldrade förordning, som påbjuder uppläsandet från predikstolen i kyrkorna af landstingets protokoll, förpassas ur världen. Nu drager uppläsandet av ett dylikt aktstycke, hvars innehåll i regel alla känna genom tidningarnas redogörelser, minst ett par tre timmar - en till alls ingen nytta men till mycken ledsnad för både prest och församling använd tid. Sistlidne söndag t.ex. höll en prestman i en af mellersta Bohusläns kyrkor tappert ut med landstingsprotokollet i två timmar, men då var tålamodet uttömdt eller kanske nekade tungan att göra vidare tjänst. Han öfverlemnade åt klockaren att uppläsa resten.

Till historien hörer ock att församlingsborna stod sin pastor bi också i två timmar men då han tröttnat, reste sig ock menigheten samt troppade mangrant af. Och klockaren fick fortsätta för tomma kyrkobänkar. (Bohusläningen 1895-12-21)

1895-12-30 På kommunalstämman finns ett förslag framme att införa elektrisk belysning i Lysekil. Beslut tas att uppsätta 70 gatlyktor.

1895-12-31 **Bohusläningen**

Eldsvåda i Lysekil. Julafton vid 7-tiden utbröt eldsvåda i Törinska huset, Kungsgatan. Lyckligtvis rådde nästan vindstilla, ty eljest kunde branden medfört de allvarligaste följder. Nu inskränktes den dertill att några rum, ett kök och en del af taket ramponerades. Skandia, Svea och Commieradical Union komma att få utgifva smärre ersättningsbelopp. Branden anses hafva uppkommit genom bristande sotning. Sotet fattade eld med ett högt dån och skorstenspipan sprack af öfverhettning, dervid taket m. m. fattade eld. Vattenledningen gjorde ypperlig tjänst och all fara var öfver då köpingens brandcorps fick sin attiralj i ordning. (Bohusläningen 1895-12-31/KJ)

1895 Tre stycken guanofabriker byggs i länet. På hösten är 23 guanofabriker igång i Bohuslän. Tillverkningen av sillguano uppnår säsongen 1895-1896 rekordsiffran 14.169.580 kg och den utvunna oljan uppgår till 12.299 fat.

./